

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 5 DIN BROJ 195

CALLAGHEN

LOUIS L'AMOUR

CALLAGHEN

»Laso« Nova serija 1977.

Louis L'Amour: CALLAGHEN

Naslov originala: CALLAGHEN

(Copyright: Bantam Books)

Recenzija: Gordana Mikulić, profesorica

Prijevod: Diana Bourek

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja
NISIP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i
odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR No-
vinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Za-
greb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1977.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb

Pretplata po broju 5 d

(pretplata se prima na onoliko brojeva koliko želi pretplatnik). Uplata na
račun 30101-833-42, »Vjesnik«

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFI 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF
74.00 SFRS 36.00 HFI 37.00 US\$ 15.00

Uplate na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb (za
»Vjesnik«)

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2938/7 - 1973. - od 26. XI 1973.

Ratnici Mohave ležali su među stijema a visoko na nebu kružili su lešinari. I jedni i drugi bili su sigurni da im žrtve ne mogu izmaći.

Na zaravni ležala su njih četvorica a sunce je bilo visoko i neumljivo. Već su dva dana bili bez vode, četiri bez hrane a zaliha municije svela se na samo nekoliko metaka.

Pred njihovim očima uzdizala se, vjerovali su, Planina orlova. Ako je bilo tako onda je desno, u klancu, moralo postojati pojilište — voda. U to nisu bili baš sasvim sigurni ali bila je to jedina nada koja im je preostala i o njoj su ovisili kao što novorođenče ovisi o majčinoj dojki.

Već su danima razmišljali samo o toj vodi, čeznuli za njom i sanjali da je piju. I najprivlačniju ženu ovog svijeta odmah bi zamijenili za samo jedan gutljaj makar ta voda bila prljava, sumporasta, bilo kakva.

Izviđanje je počelo kao i uvijek. Šest vojnika predvođenih jednim oficirrom. Bio je to zgodan, mlad čovjek, ponosan što mu je povjeren prvi važan zadatak, patroliranje na neprijateljskom području. Ali prva dva dana i noći nisu od Indijanaca vidjeli ni traga...

Određio je mjesto za odmor ali se vodič, Indijanac iz plemena Delaware, usprotivio objašnjavajući da nekoliko kilometara dalje postoji mjesto prikladno za obranu a povrh svega ima i vode. Mladi se poručnik kolebao ali je smatrao da se dovodi u pitanje njegov autoritet pa je odlučio ostati tamo gdje je odredio.

Ulogorili su se na ravnu mjestu, u mekanu pijesku. Ljudi su bili umorni pa su dobro spavali. Prvu je stražu držao Callaghen a nekoliko sati kasnije trebao ga je smijeniti vojnik Baldwin.

Noć je bila vedra i kao uvijek u pustinji svježa, gotovo hladna. Dnevna sparina povukla se zajedno sa suncem jer pijesak i kamen ne zadržavaju toplinu.

Callaghen je bio nemiran. Bio je iskusan vojnik koji je nagonski predosjećao opasnost a promatrao je i Delaware.

Indijanac je pripadao nekad velikom i slavnom plemenu koje je dalo mnoge velike tragače i ratnike. Ali živeći na Istoku prvi su došli pod udar bijelaca pa su se kasnije rastrkali širom Zapada. Vojska je mnoge od njih uposlila kao izviđače.

Delaware je ležao ali mu je glava bila podignuta i neprekidno je osluškivao i ogledavao se.

Napad je došao u prvo praskozorje. Konji su bili rastjerani, jedan vojnik ranjen a drugi ubijen. Još sneni vojnici su uspjeli ispaliti nekoliko metaka ali teško da su ikoga pogodili. Indijanci su nestali kao što su se i pojavili, kao sablasti koje se stapaju sa sivilom zore.

Ono što je slijedilo bio je pravi pakao. Sačekavši da se pojavi sunce poručnik je postrojio ljude u kolonu i onda su krenuli. Oficir je koračao uz Callaghena.

— Ugrabili su što su htjeli — reče poručnik. — Sada će nas valjda pustiti na miru.

— Možda ...

— Ne vjerujete da su otišli?

— Ne, gospodine.

— Onda zašto ne napadaju?

Callaghen je slegnuo ramenima.

— Oni imaju druge pojmove o taktici. I ovog nas trenutka promatraju da vide što ćemo poduzeti. Dobro poznaju ovu pustinju. Znaju što je pred nama a mi to ne znamo. Mogu planirati svoje poteze a mi moramo biti pasivni i djelovati prema okolnostima.

— Vi ste čovjek obrazovan — reče poručnik.

— Možda. Nikada nisam bio načistu što ta riječ zapravo znači.

Poručnik mu je dobacio pogled ali rekao nije ništa. Vukli su se naprijed zapadajući do gležanja u meki pijesak. Fina prašina koja se podizala uskoro ih je prekrila od pete do glave. Ranjenik je uporno držao korak s ostalima. Bio je to iskusni vojnik veterana iz mnogih borbi protiv Indijanaca i znao je što ga očekuje ako zaostane.

Vrućina je bila paklenska a nigdje ni oblaka. Lijevo i desno uzdizale su se stijene bez ikakva zelenila. Samo ponegdje probijali su se čuperci tvrde, oštre trave ili bi rastao pokoji kaktus.

Okolo podne poručnik je zaustavio ljuđe i legli su u pijesak žvačući suho meso i ispijajući svaki po gutljaj vode.

— Dopustite, poručniče.

— Što je, Callaghene?

— Pred nama je goli teren prekriven pijeskom ali desno je okomita stijena ispod koje ima hlada. Predlažem da se sve dok sunce ne zađe tamo sklonimo. Vjerujem da nas žele opkoliti na otvorenom da nas umjesto njihove tanadi dotuče sunce.

Zamisao se svidjela poručniku a i još nije bio zaboravio koliko ih je stajalo to što nisu poslušali savjet Delawara.

— Dobro — odlučio. — Do zalaska. Noću ćemo napredovati brže i lakše.

Oprezno su prišli stijeni ali Indijanca nije bilo. Velika gromada stajala je posred ravnog, brisanog prostora. Indijanci su voljeli takva mjesta koja su

omogućavala skriveni prilaz i povlačenje. Tek što su se našli u sjeni, ljudi su skinuli oružje i šešire i sjeli, oslobođeni na kamen. Poručnik je podigao čuturu ali vidjevši da nitko ne pije, zlovoljno ju je spustio. Nije smio pokazati da je manje izdržljiv od ostalih.

Callaghen je pažljivo gledao okolicu kada mu je prišao izviđač.

— Poslušao te je — reče Delaware. — Nadam se da će to činiti i dalje.

— Znaš li gdje smo?

— Ako je to Planina orlova, a vjerujem da jest, onda znam.

— Dobro govoriš engleski — zamijeti Callaghen.

— Pet godina sam pohađao školu bijelaca i slušao. U Teksasu sam izviđao za pukovnika Sibleyja i poručnika Leeja.

Prekinuli su razgovor jer su im usta bila suha a čuture gotovo prazne. Planina orlova ležala je daleko naprijed.

Prvi sumrak zatekao ih je na nogama. Ljudi su bili odmorni a noćna svježina bila je ugodna. Kretali su se prilično brzo. Nakon jednog sata mrak je bio gotovo potpun. Neki su počeli zaostajati. Poručnik je zastao:

— Primaknite se — reče tiho ali oštro. — Ne razdvajajte se!

Poslije su zastali na desetak minuta.

— Mohavi su kao i Apaši, ne vole napadati noću. Komančima je svejedno.

Zastali su u podnožju planine i tamo se ulogorili. Delaware je pošao tražiti vodu ali je nije našao. Nemirno su prospavali noć. Callaghen se probudio prvi, na vrijeme da opazi neku sjenku koja je klizila od kamena do kamena. Ispruži ruku i prodrma poručnika.

— Gospodine — reče tiho — opkoljavaju nas.

Na nebu je sjalo još nekoliko zvijezda i bilo je prilično svježe.

— Najbolje da odmah krenemo — reče poručnik. — Hajdemo, ljudi.

Krenuli su i nitko nije zapucao. Callaghen je pogledao prema horizontu. Bit će to strašan dan.

Dva kilometra ... četiri. Pred njima se prostirao teren naizgled otvoren, pijesak i ponegdje grmlje. Na prste su se mogla izbrojiti zakržljala stabla.

Još kilometar ... svaki prijeđeni korak vodio ih je bliže spasu ali tu su bili Mohavi koji su točno znali kad su vojnici posljednji put napunili čuture, koliko je još vode moglo preostati a vjerojatno su znali i za ranjenika.

Tvrđavica, ako se tako mogla nazvati, nalazila se tri dana jahanja prema jugoistoku. Pješice bi se ta udaljenost mogla prijeći za četiri do pet dana ali bez vode put bi se mogao produžiti za dan, dva ili zauvijek.

Napad je došao u trenutku kad ga nitko nije očekivao. Ratnici su ležali iza nekog kamenja koje, naizgled, nije moglo pružiti nikakvu zaštitu.

Prvi je metak zahvatio poručnika posred grudi, pao je na koljena iskaskljavajući krv. Nagonski i svi ostali spustili su se na koljena i uzvratili vatru. Ali odgovora nije bilo ... Mohave su nestali.

— Udesili su mi čuturu — javio se Baldwin — Neka su prokleti, probili su mi je!

— I moju — reče Delaware. — To im je i bila namjera.

Callaghen je primio svoju čuturu poručnikovim usnama ali ju je ovaj odgurnuo slabom rukom.

— Bit će vam potrebna, Callaghene. Sada vi zapovijedate. — ispružio je ruku prema Indijancu — Žao mi je ... trebao sam poslušati.

Callaghen se podigao. Znao je da poručniku nema pomoći. Po podrhtavanju usana i boji krvi bilo je jasno da je tane presjeklo arteriju i probilo pluća. I poručnik je to znao ... umro je nakon nekoliko minuta.

Delaware se privukao Callaghenu:

— Otišli su. Žele nas pobiti ali tako da nijedan od njih ne strada.

— Imamo četiri čuture a pet ljudi. Voda nam treba više od bilo čega.

Callaghen je sa poručnikova tijela skinuo revolver, trideset dva metka, dokumente i novac. Onda su tijelo gurnuli u jednu udubinu i prekrili ga pijeskom. Nastavili su a da nitko nije zapucao.

Nešto poslije slijeva su se pojavila dva jahača a onda još dvojica s desne

strane. Callaghen je prepoznao svoga konja i tiho opsovao. Mohave su se držali izvan puškometa.

U deset sati Callaghen zaustavi svoju malu četu. Nalazili su se na otvorenom ali kao da nisu marili. Bili su na rubu snaga.

— Vidite li ono stijenje? — zapitao je. — Mogli bismo tamo stići do podneva i odmarati se do mraka.

Nitko nije odgovorio. Lica su odavala potpunu iscrpljenost a Croker, iako ranjen, držao se bolje od ostalih.

— Za mene ne brini — reče Callaghenu. — Kamo stignete vi, dovući ću se i ja.

Callaghen ih je poveo ravno naprijed znajući da bi ih Indijanci odsjekli od zaklona samo ako prozru njegove namjere. Tek kad su se našli kojih pedesetak metara bočno od stijena, Callaghen oštro reče:

— Prema zaklonu, trkom!

Znao je da se jedva vuku ali kada su potrčali nije to ni bilo tako loše. Mohave su bijesno zagrali i potjerali konje. Odjeknuli su hici i jedan je čovjek posrnuo, potrčao dalje i zatim pao. Delaware je usporio ali mu Callaghen dovikne:

— Među stijene!

Sam je podigao pušku, nanišanio i opalio ali se Mohave objesio s druge strane konja. Drugi su se udaljili, a Callaghen pride palome. Bio je to Baldwin ... mrtav.

Skinuvši mu pušku, municiju i gotovo praznu čuturu, Callaghen se pridružio ostalima. Bilo je zasjenjenih mjesta gdje su se mogli skloniti. Delaware i Croker već su se rasporedili na opasnim mjestima.

Callaghen je obrisao znoj čudeći se što mu je u tijelu preostalo još toliko vlage. Gurnuo je kamenčić u usta i zamišljeno pogledao svoje ljude. Sve su prednosti bile na strani Indijanaca. Nadao se samo da nisu znali kako patrola ni od koga ne može očekivati pomoć. Jer u njihovoj bazi, u Camp Cadyju, preostao je samo kapetan sa četvoricom vojnika.

II

U sumrak ih je potjerao dalje. Ustali su svi osim Walsha kome je morao pomoći. Croker je stajao, već spreman s puškom preko ruke. Lice mu je bilo iscrpljeno ali puno tvrde odlučnosti.

Krenuli su, malo razmaknuti kako ne bi pružili grupni cilj i Mohave nisu zapucali. Vukli su se tako jedan sat sve dok nisu dospjeli do okrugle udubine koja je nalikovala tanjuru. Ovdje mora da se za kišnih razdoblja sakupljala voda jer je još uvijek na rubovima rasla trava i nisko grmlje. Ovo je mjesto bilo prilično dobro za obranu.

Delaware je posrnuo i gotovo pao ali se onda oslonio na pušku.

— Koliko smo još daleko? — upita Callaghen.

— Do brda? Možda dva kilometra. A voda je samo nešto dalje...

Odmarali su se, neki su zaspali. Callaghen nije. Mohave su bili tu i ako su pretpostavljali da vojnici znaju za vodu, svim će im silama prepriječiti put. Oдавде dalje svatki dobiveni korak značit će pobjedu. A spas je bio tamo gdje je bilo vode.

Nebo je tek počelo sivjeti kad je podigao ljude i potjerao ih naprijed. Stotinu metara dvije stotine... sve je bilo u redu. A onda su pod Crokerom popustila koljena i jedva se zadržao na nogama. Walsh je pao. Delaware mu je pomogao ustati i držao ga sve dok nije uspostavio ravnotežu. Vukli su se tako naprijed, padajući, ustajući i opet nastavljali sada već blagom uzbrdicom.

— Morali bismo skrenuti — reče Delaware nesigurno.

Sad je trebalo napustiti spasonosnu jarugu i tek što su uspužali na otvoreno odjeknuo je pucanj. Polegli su na tlo.

— Ne pucajte! — zapovjedi Callaghen. — Crokeru i ti, Walshu, punit ćete puške. Pazite da pijesak ne uđe u zatvarače.

Čekali su. Callaghen zamijeti da mu ruke podrtavaju a i vid mu je bio

zamagljen. Bio je bliže potpunoj dehidraciji no što je mislio.

Tamo napolju pokazao se neki Indijanac i Callaghen je opalio a da nije nišanio. Mohave je poskočio i pao.

To će ih malo zaplašiti. Indijanci su bili mudri — nije im bilo do pobjede koja je kupljena velikim žrtvama. Nisu se bojali smrti ali mrtav ratnik ne može ubijati neprijatelje.

— Imaš ga — reče Delaware teško istiskujući riječi. — To je prvi pogodak u našu korist.

Pokazalo se sunce i uskoro je vrućina postala neizdrživom. Čekali su ali neprijatelj se nije pokazivao. Walsh je ležao izvaljen u stranu i nije se micao.

Polako je prošao jedan sat pa drugi. Callaghen je ležao ispružen u pijesku. Znao je da se mora pokrenuti, da moraju dalje ali nije mogao.

Obliznuo je suhe usne, dva puta otvorio usta i tek tada progovorio:

— Krećemo dalje!

Skupivši svu snagu uspio je ustati. Kundačkom je gurnuo Indijanca:

— Ustani, na noge!

Delaware je poslušao i onda su zajedno pomogli Crokeru. Kada su se malo razgibali, sva su trojica podigla Walsha. Callaghen se ogledao i okrenuo udesno. Promuklim glasom zapovjedi:

— Marš!

Ostali su zateturali za njim.

Pojavila su se dva jahača i ljudi su zastali ali ih je Callaghen potjerao naprijed. Manje je brinuo za Indijance, više ga je plašilo to što nije bilo nikakvih staza ni starih tragova. U pustinji tragovi su uvijek putokazi koji pokazuju prema vodi. A ovdje je sve bilo netaknuto.

Pa ipak, moralo je biti vode!

Osvrnuo se. Mohave su se primakli na kojih sedamdesetak metara. Nastavio je naprijed. Walsh je opet pao i drugi su zastali da bi ga podigli. Onda Delaware iznenada reče:

— Evo! Ravno naprijed!

Podigao je drhtavu ruku. Među stijenama živo su se zelenile krošnje... tamo je moralo biti vode. Ali i Mohave su bili već sasvim blizu.

— Budite spremni — reče Callaghen. — Najprije ću ja opaliti a onda vi ali dajte mi vremena da napunim — pogledao je Crokera. — Možeš li pucati?

— Čekaj da vidiš — reče ranjeni vojnik mrko, Walsh ih je tupo gledao ali ipak automatskim polkretima napuni pušku.

Krenuli su naprijed a Mohave su odmah potjerali konje. Nakon nekoliko koraka Callaghen naglo zastane, spusti se na koljeno i opali. Najbliži Mohave brzo je okrenuo konja i pobjegao.

— Naprijed! Samo ravno prema drveću!

Callaghen se nadao da Indijanci ne znaju za revolver. Vojnici su inače bili naoružani samo puškama jedno-metkama koje nisu dopuštale brzu paljbu. Od Indijanaca samo je jedan imao pušku a ostali lukove. No to je oružje bilo neupotrebljivo na daljini većoj od tridesetak metara. A na toj udaljenosti mogao ih je posmicati revolverom.

Mohave su bili hrabri ali ne i ludi. Bijelcima su željeli smrt ali ne da i sami pri tom poginu.

Vojnici su malo ubrzali. Callaghen je pošao za njima osvrćući se. Indijanci je bilo osam, najviše deset. Jedan od njih potjerao je konja galopom ali kada je Callaghen podigao pušku, odmah je skrenuo. Odjeknuo je krik i drugi je ratnik krenuo u napad.

— Ne pucajte — upozorio je Callaghen. — Hoće da ispraznimo puške pa da nas onda pregaze.

Hodao je na začelju kao zaštitnica. Croker je pomogao Walshu a Delaware je hodao natraške promatrajući Indijance preko podignute puške.

Mohave su bili već sagrijeti blizu drveća jašući, podrugujući se bijelcima i podvrisakujući. Neki od njih su naročito izazovni i svi su pogledi bili uprti u njih. Svi pogledi...

Shvativši to, Callaghen se naglo okrenuo. U posljednji tren. Četiri su ratnika jahala punim galopom i gotovo ih pregazila. Callaghen je opalio ne nišaneći.

Tane je zahvatilo najbližeg napadača posred grudi i odbacilo ga unatrag sa konja. Callaghen je već ispuštio praznu pušku, trgnuo revolver i opalio — jedan, dva, tri.

Jedan je Indijanac poginuo od prvog metka, drugi je okrenuo konja i dobio olovo u rame a treći je pogođen u glavu.

Callaghen je iza svojih leđa čuo dva pucnja ali kada se okrenuo pustinja je bila prazna. Indijanaca je nestalo izuzev jednoga koji je raširenih ruku i nogu ležao na pijesku.

Callaghen je napunio revolver i gurnuo ga u korice da bi se zatim sagnuo za puškom. Croker tiho reče:

— To se zove gađanje! Nikada nisam vidio nešto slična!

Brzo su se probili kroz grmlje, došli do drveća i ugledali malenu udubinu čije je dno bilo prekriveno isušanim i ispucalim blatom ali ne i vodom.

III

Samo na tren Callaghen je osjetio kako mu grlo stežu prsti očajanja.

— Crokeru — reče — Uzmi pušku i vrati se do ruba grmlja. Mohave znaju za ovo i neće žuriti sa napadom ali prije ili kasnije doći će...

— Ne vjerujem — umiješa se Delaware. — Mnogo ih je poginulo i neće se usuditi opet pred tvoju cijev.

Callaghen je sjeo i razmislio o položaju u kojem su se nalazili. Teren se prostirao tako da se sva voda za vrijeme kiša morala slijevati na mjesto gdje su se upravo nalazili. Bio je to prirodni rezervoar možda i za podzemnu vodu.

— Drveće se ne suši, trava je visoka i zelena — razmišljao je glasno. Jezik mu je bio otečen i teško je izgovarao riječi kroz ispucale usne.

Delaware ga je pogledao zamagljenim očima. Walsh se ispružio u prašini i više se nije micao. Callaghen skinuo i rezervnu pušku koja mu je visjela preko ramena, izvadi nož i kleknuvši započne kopati. Zemlja je bila suha,

vrlo suha, poput bizonove lubanje koju već dvadeset godina izbljeđuje sunce u preri.

Vratio se Croker i tupo ga pogledao:

— Gubiš vrijeme i snagu. S nama je gotovo.

Callaghen nije podigao glavu:

— Na svoje mjesto — reče — i pazi na Mohave.

— Otišli su.

— Natrag i pazi!

Croker se nije ni maknuo.

— Ti nisi oficir — reče. — Ne moramo te slušati.

Callaghen je teško ustao i polako se okrenuo:

— Crokeru, vrati se na svoje mjesto ili ću te ubiti!

Čovjek je malo oklijevao ali se onda okrene i pođe među drveće a Callaghen se opet spusti na koljena.

Callaghen je bio snažan, dobro građen muškarac, širokih ramena, elastična koraka. U vojničkoj postaji oko njegove su se osobe isplele neke priče. Svatko je znao da uskoro završava rok vojne službe. Otkako se javio kao dobrovoljac dva je puta unaprijeđen i ponovno degradiran zbog tučnjave. Među drugovima je bio poznat kao čovjek koji je odmah odgovarao na svaki izazov i bilo je bolje kloniti ga se.

Pio je malo ali mnogo čitao, prijateljski se odnosio prema svima ali samo su poneki mogli reći da su mu prijatelji. Izvrsno je jahao a još bolje baratao oružjem.

Croker je zajedno s njim služio već više od godine dana ali se nije mogao sjetiti da je Callaghen ikada primio i jedno pismo. Bio je pravi usamljenik. Uostalom, mnogi su se javljali u vojsci na indijanskim ratištima baš zato jer su željeli nestati, izgubiti se.

Callaghen je uporno kopao. Četvrt metra, pola metra... zemlja je još uvijek bila sasvim suha a on je jedva dišao. Vrućina, žeđ, uzbuđenje zbog sukoba i dugo pješačenje iscrplilo je i njegovu snagu ali ipak, nije posustao. Konačno mu je prišao Delaware, gurnuo ga u stranu i onda su nastavili kopati naizmjenice.

Callaghen je dopro do dubine od oko metar i pol kad je osjetio vlagu. Nešto je progundao i nastavio brže. Izbacivao je pune šake vlažnog pijeska da bi konačno ugledao prve kapi vode. Delaware koji je stajao vani pritisknuo je mokri pijesak na lice da bi premio vlagu na isušenu kožu.

Callaghen je kopao i kopao. Bilo je sve teže jer je vlažni pijesak bio čvrsto nabijen i slijepljen ali je čovjek uporno poput stroja povijao široka pleća i izbacivao pijesak. Onda je sjeo i promatrao malu udubinu među stopalima svojih čizama. Polako se počela ispunjavati vodom.

Spustio se na koljena i dotakao usnama malenu mlaku. Prvi je gutljaj potekao niz njegovo grlo i osjećao je kako divno svježa voda polako silazi kroz jednjak i gasi vatru koja je tamo gorjela već danima. Nakon nekoliko gutljaja izvukao se iz jame i pošao do Crokera.

— Ja ću stražariti — reče. — Idi i pij!

Ranjenik ga je pogledao s nevjericom onda je brzo pošao, sapleo se, pao, teško ustao i ovaj put oprezno pošao prema drveću.

Callaghen je sjeo i pažljivo razgledao teren oko sebe. Njihov položaj nije bio loš, jedina prava opasnost ležala je iza njih gdje su se Indijanci mogli uspeti na stijene. Ali tamo nije mogao zapaziti nikakav pokret.

Spasit će se. U to je sada bio gotovo siguran. Ni jedan od njih nije bio spreman za dugo pješačenje ali ako ih ne umori žeđ, uspijet će. A kada Mohave saznaju da su četurice vojnika opet pune vode, neće ih više progoniti... osim ako se njihov broj znatno ne poveća.

Nekih dvadesetak kilometara dalje, u brdima Ibex nalazilo se jako vrelo i to bi mogao biti njihov slijedeći cilj. Neće biti lako ali moglo se.

Kako nije mogao zamijetiti nikakvih znakova da su Indijanci u blizini, Callaghen je pošao prema vodi. Udubina je već bila napola ispunjena mutnom vodom. Opet je malo pio i ogleđao se. Walsh je spavao. Crocker također ležeći potruške na goloj zemlji.

Delaware je sjedio oslonivši se na kamen i s poštovanjem promatrao Callaghena:

— Spasio si nas — rekao je Indijanac tiho. — Ti si dobar ratnik. Mislim da si prije bio oficir, Callaghene.

— Pred nama je još dug put — reče ovaj umjesto odgovora. Čučnuo je ali tako da je mogao promatrati prilaze njihovom položaju. — Poznaješ li izvor u planini Ibex?

— Čuo sam za tu vodu ali nisam bio tamo.

— Možeš li hodati još dvadeset kilometara?

— Da ... mislim da mogu. Kad imam vode, mogu hodati toliko daleko koliko želiš — podigao je glavu. — Ti si dobar strijelac, Callaghen i dobar vođa. Znao si za vodu i gdje je treba tražiti. Što ti još sve znaš?

— Znam da sam umoran i da je na tebi red da stražariš.

Delaware je ustao i protegao se. U iskopanoj udubini mulj se slegao i voda je bila kristalno čista. Indijanac je plo i obrisavši usta nadlaničom reče:

— Mislim da je poručnik trebao razgovarati i s tobom.

— Što time misliš?

— Znaš li da je razgovarao sa svakim i ispitivao ljude o pustinji? Znao je malo a želio je znati sve.

— To je bilo mudro, zar ne? — upita Callaghen. — Kada se putuje pustinjom, svako je iskustvo dragocjeno.

Indijanac se nasmiješio.

— Prave odgovore ipak nije saznao.

Indijanac je otišao a Callaghen je ostao razmišljajući o njegovim riječima. Zar nije bilo prirodno to što se poručnik raspitivao o prilikama u pustinji?

Kad su krenuli dalje, zvijezde su već bile jasne, a hladan je vjetar šibao pustinjom. Kretali su se polako osjećajući ugodnu težinu punih čutura. Noć pred njima bila je duga i Callaghen je vodio polako kao da pred njima ne leži dug i težak put. Delaware je pošao u izviđanje i poslije im se pridružio.

— Mislim da nas ne slijede ali u to se ne treba pouzdati.

Brda su se uzdizala njima nadesno, crna na nešto svjetlijem nebu. Callaghen, koji je prešao tisuće kilometara bilo pješice, bilo na konju ili devi, dobro je procjenjivao udaljenosti. Polasko je počeo shvaćati da ih je poručnik a da to nisu ni zamijetili, odveo mnogo sjevernije no što je trebalo. Uopće, bilo je nešto čudno u ponašanju mladog oficira samo što tome nije pridavao pažnju. Tek ga je primjedba indijanskog izvidnika potakla na razmišljanje.

Sve je govorilo da je poručnik prvi put na Zapadu i u pustinji pa ipak, svoj je odred vodio bez oklijevanja i sigurno kao da se služi izvjesnim znacima na terenu. Upute mu je, doduše, mogao dati i njegov pretpostavljeni ali je i on bio nov u tom kraju.

Callaghen čak nije znao kakve je zapovijedi primio poručnik na polasku. Ljudima je rečeno samo to da se radi o upoznavanju terena i da treba izvidjeti ima li u okolici ratnika Mohave.

To su i učinili. Izvidili su teren i to daleko sjevernije no što je potrebno, ako se uzme u obzir da je vojska bila tu samo da štiti karavane i poštanske kočije duž državne ceste. Pronašli su i Indijance... bolje rečeno, Indijanci su pronašli njih.

Poručnik je bio mrtav i nitko nije mogao saznati što ga je zapravo zanimalo u toj pustinji.

Callaghen se pokušao prisjetiti razgovora s poručnikom ali iz toga nije mogao ništa zaključiti. Sjećao se samo jedne neobične primjedbe da je i konjokradicama potrebna voda i ispaša a da to nije lako pronaći. Obišavši poslije Planinu orlova naišli su na grupu izvora nazvanih Orlove rupe. Voda je bila pitka ali ne baš najugodnija. Poručnik je zapovjedio da se izvori očiste, kao da će nakon patrola naići netko kome će biti potrebna ta voda.

Tih se misli Callaghen otresao tek pred zoru kad su se dokopali Ibexova izvora. Tamo su se pošteno napili, opet napunili čuture i potražili odmor u hladovini.

— Gdje bismo mogli dobiti neku pomoć? — zapita Croker. — Dosta mi je ovog lutanja.

— Morat ćeš još dosta izdržati — reče Callaghen. — Trideset kilometara do Bitter Springsa i to je naša prva šansa. Mogli bismo naletjeti na kakve putnike... Odatle je još dug put do Camp-Cadyja.

Croker je opsovao a Walsh se zagledao najprije u Callaghena a zatim u svoje čizme.

— Ostat ću ovdje — reče tiho. — Ne mogu ni koraka dalje.

— Možeš — nasmijao se Callaghen. — Zar da baciš u vodu sve ove tisuće koraka koje si učinio da bi stigao ovamo?

Walsh je zamišljeno proučavao način na koji je Croker promatrao Callaghena. Bio je vrlo osjećajan i pažljiv, iako je bio slabosti i snagu drugih. Iako kulkavica, nije zavidio hrabrima već ih je na izvjestan način poštovao i bojao se njihove spremnosti da učine ono što se on nikada ne bi usudio.

U Crokerovu pogledu bilo je nešto što je iznenadilo i zbunilo Walsha. To nije bila mržnja. Croker nije imao razloga da mrzi Callaghena. U njegovu je pogledu bilo nekog odmjeravanja, procjene... i možda pohlepe.

Walsh se nije mogao dosjetiti uzroku toga. Jedini je odgovor bio taj da je Callaghen stajao između Crokera i nečega do čega je ovome bilo vrlo stalo.

Tri dana poslije, nešto prije ponoći, četiri su muškarca ušla u Camp Cady. Bilo je to jedno sklonište, izgrađeno od brvana i blata ali bilo je vode i hrane i sigurnosti. Tek što su ušli, Callaghen je pozvan pred kapetana.

IV

Kapetan Hill sjedio je na sklopivoj stolici samo u potkošulji i hlačama. Bio je neobrijan i izgledao vrlo umoran.

— Pozvali ste me, gospodine?

— Ispričajte što se dogodilo — reče kapetan.

Callaghen je bio kratak i precizan a Hill je slušao ne prekidajući i trljaju-

ći bradu. Onda je ustao i počeo tiho psovati. Iz hrpe geografskih karata izabrao je jednu i položio je na stol.

— Možete li mi pokazati, Callaghene, mjesto gdje ste napadnuti?

— Da, gospodine — Callaghen bez oklijevanja položi prst na kartu i onda odstupa.

— Što je, dođavola. Allison tražio čak tamo? Je li vam išta natuknuo o tome? Možete li pretpostaviti...?

— Ne, gospodine. Rekao je da se treba upoznati sa zemljištem i po tragovima zaključiti ima li Indijanaca.

Hill je sjeo i naglo promijenio temu razgovora:

— Otkad ste u vojsci, Callaghene?

— Tri godine.

— I rok vam upravo ističe, zar ne?

— Da, gospodine, još deset dana...

— Dva puta su vam oduzeli čin... zbog čega?

— Zbog tučnjave, gospodine.

— Tučnjave? Gospode, pa kakva je njihova predodžba o vojniku? Vojnika bi trebalo kazniti ako se ne tuče. No, dobro, Callaghenu, potrebna mi je pomoć i od sada ste narednik... recite, jeste li možda već bili i oficir?

Callaghen je oklijevao.

— Da, gospodine, nekoliko puta.

— Degradiran zbog tučnjave? — zapita Hill sarkastično.

— Ne, gospodine. Ja sam Irac a to praktični znači bez domovine. Profesionalni sam borac i javljam se tamo gdje me trebaju i uvijek počinjem ispočetka...

— Jeste li služili pod Meagherom?

— Da.

— Dobro, dobro. Kažete da ste spasili Allisonove stvari? Ako je tako, spakujte to sa stvarima koje je ostavio ovdje pa ćemo poslati njegovoj obitelji.

— Zar odmah sada, gospodine?

— Zao mi je, smetnuo sam s uma, Callaghene. Mora da ste grozno umorni. Ispavajte se a tada biste mogli napraviti pismeni izvještaj. Zanima me sve o Mohavima, o zemljištu, vodi... već znate.

Slijedećeg dana Callaghen se probudio tek oko podne. Stopala su mu bila puna žuljeva i bolna. U logoru je bilo

vrlo tiho jer je kapetan pod svojim zapovjedništvom imao samo osam ljudi a trojica od njih bila su sasvim iscrpljena.

Callaghen se odjenuo, obrijao i pošao u sobicu poručnika Allisona. Ušavši među grubo zbijene zidove zastao je, zapanjen onim što je ugledao. Netko ga je preduhitrio. Allisonova putna torba bila je rastvorena i sve istreseno na postelju. Netko je užurbano tražio, sve isprevitao, rastrgao omotnice pisama...

Callaghen se okrenuo i podigao zavjesu od cerade koja je služila umjesto vrata. Pažljivo je proučavao zemljište ali je bilo i suviše otisaka da bi mogao išta zaključiti. Zato je prešao nekoliko koraka i pozvao kapetana. Hill je odmah došao.

— Lopovi! — uskliknuo je. — Kao da i bez toga nije dovoljno teško! Kako da znam koji je od osmorice to učinio?

— Sedmorica, gospodine. Ja sam ova-mo ušao po vašoj zapovijedi inače me te stvari ne zanimaju.

Callaghen je prikupio stvari i počeo ih slagati. Allison je bio uredan i metodčan mladić. Uniforme su bile nove. Sve je zapravo bilo potpuno novo. Bilo je to čudno jer Allison nije bio poručnik od jučer...

Callaghen se zainteresirao i sve još jednom pregledao. Barem jedna uniforma nije nikada bila nošena a također i jedan par čizama. Konjička sablja sjala je kao da je upravo izašla iz državnog arsenala.

Završivši s popisom Callaghen se spustio na krevet razmišljajući. Kakve god bile namjere poručnika Allisona jedno je bilo sigurno — nije namjeravao ostati. U njegovom prtljagu nije se mogla naći nijedna od onih mnogih stvarčica koje će jedan oficir ponijeti u zabačeni garnizon u pustinji. Nije bilo ni slika, papira za pisanje, knjiga... čak ni sapuna. Tada se sjetio stvari koje je skinuo s mrtvog poručnika i rasprostro ih pred sobom na stol. Tri ključa na metalnom prstenu, nešto sitniša i u malenjoj novčarci deset zlatnika od po dvadeset dolara — prilična svota za jednog nižeg oficira. Jedno pismo, potvrda za prtljagu pohranjenu

u nekom hotelu u Los Angelesu. I konačno, vraćajući zlatnike u novčarku, Callaghen je otkrio nešto što prije nije ni zapazio. Bio je to malen četvorokut od jelenje kože iscrtan strelicama, krugovima i redovima križića.

Bila je to karta pustinje Mohave. Križići su označavali planinske lance a kružići mjesta gdje je bilo vode. Dolina smrti nije bila prikazana ali je zato rijeka Kolorado bila ucrtana s najvećom pažnjom.

Ipak, onaj tko ne pozna pustinje ne bi shvatio što predstavlja taj crtež na koži a nije se moglo ni naslutiti zašto je to učinjeno.

Činilo se da ni crtač zapravo nije dobro poznao pustinju Mohave. Izostavljeni su neki manji planinski lanci a jedino su s izvjesnom preciznošću označene planine koje su ležale istočno od rute kojom se kretala Allisonova patrola a na putu koji je vodio prema rijeci Kolorado.

Nakon kratka razmišljanja Callaghen je gurnuo mapu u otvor svoje košulje a sve ostalo pažljivo spakovao i odnio do kapetanove sobice.

— Sutra odlazi kurir u San Bernardino. Neka on to ponese. Do tada vi to pričuvajte, Callaghene.

Callaghen je sve odnio i gurnuo pod svoju postelju. Za njim je ušao i Croker.

— Spremaš poručnikove stvari? Šeta za njega.

— Da, bio je dobar momak. Mislim da bi od njega nešto postalo.

Croker je zamišljeno promatrao prtljagu poginulog.

— Premalo robe. Ljudi iz boljih obitelji kao što je bio Allison vuku za sobom mnogo stvarčica da bi si olakšali život. Neki od mladih oficira znaju dovući i namirnice.

— O Allisonovoj obitelji ne znam baš ništa... postoji samo neka adresa, možda pripada njegovoj sestri. Poslat ću joj sve ovo...

— Da? — zagunda Croker. — Hill ti je to povjerio? Čini se da se mnogo oslanja na tebe.

— Potrebna mu je pomoć — reče Callaghen kratko. — Poručnik je poginuo i potreban mu je barem jedan podoficir.

Croker mu se nije sviđao ali to nije namjeravao otvoreno pokazati. Ako ništa drugo, tom je vojniku trebalo odati priznanje za izdržljivost. Bio je prilično teško ranjen pa je ipak bolje izdržao marš od zdravog Walsha.

Nešto poslije Callaghen je potražio Delawara i zajedno su povelj konje na drugi pašnjak a Indijanac je ostao da ih čuva. Vraćajući se Callaghen je zamijetio neko micanje daleko u grmlju. Radoznalost ga je nagnala da prođe sasvim blizu tom mjestu pa je zamijetio tragove čizama i odmah ih prepoznao. Croker. Slijedio ga je... ali zašto?

Možda je vjerovao da Callaghen posjeduje nešto vrijedno što je bilo među poručnikovim stvarima? Ako je tako, tada je Croker znao više o poručniku od Callaghena. U stvari nije li Croker doputovao u postaju zajedno s poručnikom Allisonom, onim strancem s istoka i djetetom iz Minnesote?

Napolju je bilo vruće i mirno. Daleko u ravnici vjetrić je podizao malene oblaciće pijeska među rijetkom travom. Bilo je to jadno, zaboravljeno mjesto i teško onome tko je tu morao odslužiti svoj vojni rok. Pa ipak... ta surova zemlja nije bila loša onima koji se nisu borili protiv nje.

U tome je ležala tajna pustinje. Trebalo joj se prilagoditi. Naviknuti se na udaljenosti, na usamljenost, uvijek različite pa ipak jednake oblike, a ne zamrziti ih. Da, ta je zemlja bila surova ali i lijepa, zemlja koju je snažan i uporan čovjek mogao zavoljeti.

Callaghen se borio protiv Indijanaca zato jer su se oni borili protiv njega. Ali mogao ih je razumjeti. Barem je tako mislio.

Preostalo mu je samo još nekoliko dana i tada će napustiti vojsku. Zaboravio je prišiti oznake svog novog čina, nije to čak ni objavio vojnicima. Uskoro će biti slobodan i otići gdje ga bude volja.

Ali kamo? Natrag u Irsku? Vratiti se u Boston? Zar ga je ikdje išta očekivalo? Boston je bio samo jedan od mnogih gradova gdje je zastao na kratko vrijeme... jedno od odmorišta između službi u raznim vojskama.

Oduvijek je služio u nekoj vojsci kao profesionalan borac. Kao i mnogi bio je bjegunac iz domovine, bjegunac od prošlosti.

Njegov se život malo razlikovao od sudbine drugih bjegunaca iz Irske. Tamo, u domovini, zvao se O'Callaghan a to je ime bilo vrlo staro i poštovano. Nakon neuspjele pobune 1848. ukrcao se na prvi mogući brod a taj je plovio u Kanadu.

Zlatna je groznica bila na svom vrhuncu i on je prešao cijeli kontinent da bi došao do Kalifornije. Tamo je ispirao zlato na rijeci Trinity i otprve imao uspjeha. Puni džepova vratio se u San Francisco gdje je jedne noći napadnut i onesviješten. Kad je došao k svijesti, nalazio se na brodu a od njegovog zlata ni traga.

S broda je pobjegao na sjevernoj obali Afrike. Kako je bio bez novca, pridružio se francuskoj vojsci koja se borila u Sahari. Nakon dvije godine ratovanja bio je ranjen i otpušten iz vojske. Oporavivši se, pošao je u Afganistan i tamo se prijavio u vojsku kao oficir u artiljeriji. Brzo je napredovao ali nakon pada Kandahara napustio je službu, proveo neko vrijeme u Indiji i konačno se obreo u Šangaju. Tamo je služio u vojsci Francis Townsenda koju je napustio nakon završetka ratnih operacija.

Vrativši se u Sjedinjene Držve sudjelovao je u mnogim bitkama sve do završetka građanskog rata. Sada, u tri-deset četvrtoj godini života Callaghen je još jednom napuštao vojnu službu. U džepu je imao tri stotine dolara uštedevine čime je namjeravao otputovati u Kaliforniju.

— Callaghen!

Glas kapetana Hilla trgnuo ga je iz njegovih misli.

— Prišijte činove, čovječe. Imate li te trake?

— Da, gospodine. Sačuvao sam ih od nekada...

— Stavite ih na rukav. Dolazi novi komandant a taj ne voli Irce.

— Novi komandant?

— Major Ephraim Sykes.

Callaghen se namrštitio.

— Poznajem majora, gospodine. Znam što misli o Ircima i posebno o meni.

V

Kapetan je bio iznenađen.

— Poznajete Sykesa?

— Da, gospodine. Susreli smo se nekoliko puta. On je jedan od onih koji Irce smatraju manje vrijednima. Čuo sam da je prije rata imao neki posao, a na njegovoj je kući visio velik natpis »Irce ne primam«.

— I ja sam čuo nešto slično. Nadam se da će vaša otpusnica biti gotova kada on stigne ovamo.

— Nije važno... mi Irce navikli smo na takav postupak. Britanci su nam tako ogorčavali život u domovini. Tko se nije htio pokoriti, morao je bježati.

— A vi?

— I ja. Došao sam u Ameriku i pokušao vaditi zlato u Kaliforniji.

Kapetan ga je oštro odmjerio.

— Zaista? Zar se razumijete u minerale?

— Ponešto. Ali o tome sam više naučio u Aziji.

— Tada biste morali poći u pustinju. O tome kruže svakakve priče, Callaghene. Kažu da ovdje u pustinji Mohave leže velike naslage srebra i zlata — onda nastavi tiše. — Jeste li čuli za Zlatnu rijeku? Kažu da teče kroz neke spilje, ispod pustinskog tla.

Callaghen je slegnuo ramenima.

— Uvijek je bilo takvih priča, gospodine.

— Da sam mlađi — nasmijao se kapetan — i da upravo napuštam uniformu, možda bih se time malo pozabavio. Ipak je istina da su neke od pustinskih rijeka zapravo ponornice koje poslije teku podzemnim koritima. Ako u tim stijenama ima zlata, sigurno je da ga pomalo ispiru.

Prošlo je još nekoliko dana. Kapetan Hill je redovito odašiljao male patrolne sastavljene od po tri vojnika u izvidnicu, u neposrednoj blizini logora. Svaki put vojnici bi vidjeli Indi-

jance a ispaljeno je i nekoliko hitaca iako bez vidljivih rezultata. Pogledi svih ljudi bili su usmjereni na cestu nadajući se skorij zamjeni. U međuvremenu konji i mazge napasivani su u neposrednoj blizini logora jer su i Mohave dolazili sve bliže.

Prošle su i dvije velike teretne karavane na putu prema Koloradu. Vozari i pratilci bili su čvrsti, grubi ljudi, navikli na sunce i borbu, dobro naoružani i neustrašivi. Pa ipak obje su karavane izgubile po nekoliko konja a jedan je vozar ranjen. U blizini La Paza, javili su, ubijen je jedan od traagača za zlatom.

Vojnički je logor bio podignut na mjestu gdje je prije stajao neki zaselek. Kućice izgrađene od kamenja i ilovače bile su u jednom stanju a krovovi urušeni. Pod Callaghenovim vodstvom, dok su čekali veću jedinicu koja je trebala zaposjesti to mjesto, započeo je popravak zgrada. Ali nije bilo ni vojske niti su stizali Callaghenovi papiri.

Jednom prilikom kad su nagledali popravak zgrada, Callaghen zapita kapetana:

— Smijem li znati, kapetane, jesu li vam najavili dolazak poručnika Allisona?

— Kakvo je to pitanje?

— Radi se o tome, gospodine, da on, čini mi se, nije bio pravi oficir. Sigurno je da je to bio — ali ranije. Znao je sve zapovijedi i slično. Ali mislim da sada nije bio u vojsci i da je ova-mo došao zbog nekih svojih privatnih razloga.

— Što vas navodi na tu pomisao?

— Ako je želio upoznati pustinju, to je bio najbolji način. Mogao je biti sasvim siguran da će odmah biti poslan u izvidanje i da će pri tom dobiti vojničku pratnju. A kako su veze između nas i štaba vrlo loše, mogao je pronaći što je htio i nestati odavde prije no što vi uspostavite vezu s komandom i saznate da ga oni uopće nisu poslali.

— Ali čemu sve to? Koji bi normalan čovjek poželio da ga pošalju u pustinju... u taj pakao?

— On je nešto tražio, gospodine. I sami ste spomenuli Zlatnu rijeku i zlatno.

Hill je nemarno odmahnuo:

— To su samo priče, Callaghene... gluposti, čiste gluposti. Ovo je pakao naredniče, nekoliko hiljada kvadratnih kilometara pijeska, kamenja, kaktusa i samo ponegdje, vrlo loša voda.

Taj isti dan Callaghen se pridružio vojniku Merceru koji je čuvao konje na pašnjaku i spretno naveo razgovor na ono što je želio.

— Ti si došao ovamo s Allisonom, zar ne Merceru?

— Da. U stvari, čekali smo na poštansku kočiju a u džepu smo već imali naloge kad se on pojavio i rekao da ide u Cady.

— Ne znam kome bih poslao njegove stvari — reče Callaghen. — Čuo sam da ima sestru...

— Imao je neke prijatelje u Los Angelesu, naredniče. O tome je razgovarao s nekim tipom u Bella Union prije no što nam je prišao. Kakav tip! Izgledao je poput grabežljivice ptice samo što je imao slomljen nos.

— Možda neko slučajno poznanstvo.

— Ne bih rekao. Imao je u njega toliko povjerenja da mu je dao na čuvanje svoje vojne papire. Tip mu ih je donio prije odlaska kočije. To je bila ona omotnica koju je Allison predao kapetanu Hillu.

Razgovarali su još neko vrijeme a onda se Callaghen vratio u logor. Naglo je ušao u svoju sobicu i pronašao tamo Crokera koji se sagnuo i kopao po njegovim stvarima.

— Što to, dođavola, radiš!

Croker se naglo okrenuo.

— Ostao sam bez duhana... mislio sam posuditi od tebe.

— Ja ne pušim. Nikad nisam pušio.

Croker se na silu nasmijao.

— K vragu, istina! Kako se toga nisi sjetio?

— Crokeru, ne čini toga! Ovo je prva i posljednja opomena.

— Dobro, naredniče. Ali ne umišljaj koješta. Ove trake na rukavu neće me spriječiti da te svedem na pravu mjeru.

— Stojim ti na raspolaganju kada god skupiš hrabrosti. |

Croker ga je odgurnuo i izišao. Callaghen je pregledao svoje stvari. Tamo nije bilo ničega osim stvari koje svaki vojnik nosi uza se.

Ali Callaghen je već prije zapazio kako ga Croker sumnjičavo promatra. Zašto? Zar je nešto sumnjao... ili možda znao?

Callaghen je izišao i zamišljeno promatrao pustinju. Tamo napolju, ne suviše daleko, bili su Indijanci. Kada bi samo znali da vojnici kapetana Hilla nemaju dovoljno hrane ni municije, odmah bi ih napali i uništili. Narednik je pošao do vojnika i rasporedio stražu za noć.

U prvoj smjeni bili su Croker i Beamis. Ovaj posljednji stigao je prije kratkog vremena iz Pennsylvanije. Shvatio je u što je upao i sada je želio samo jedno — vratiti se kući.

— Ne biste li razgovarali o tome s kapetanom, naredniče — zamolio je Callaghena. — Posvađao sam se sa ženom i javio se u vojsku da joj napakostim. Sada se više ne ljutim na nju.

Callaghen se nasmiješio.

— Taj ti se pothvat nije isplatio, Beamis. Sad si ovdje i nema izlaza.

— Kako to mislite, nema izlaza? Ja mogu otići kad hoću...

Prijavio si se i sad moraš odslužiti cijeli rok. Do tada nema odlazjenja.

— A moja žena? Ostavit će me!

— Ako je takva, i bolje da je se riješiš. Smiri se, čovječe. Kupio si kartu i sad moraš putovati!

Vratio se u logor. Mjesec se polako dizao i pustinjom su se vukle duge sjene. Bila je to opasna noć, puna lažnih pokreta.

U logoru je susreo kapetana.

— Lijepa noć. Ipak ću žaliti za ovom pustinjom.

— Vi ste profesionalan vojnik, kapetane?

— Donekle. Prije rata bilo je prilično dosadno u vojsci pa sam je napustio i četiri godine se bavio trgovinom. I to vrlo uspješno. A onda su mi pobunjenici spalili sve što sam imao pa sam se vratio u armiju. Da nije bilo tog prekida, sada bih bio general ili barem pukovnik.

— Uvijek ima tih »da nije...«. — reče Callaghen.

Kapetan se nasmijao.

— Pričajte mi o svom susretu sa Sykesom.

— Pa, on je taj koji mi je dva puta oduzeo čin narednika. On upravo bolesno mrzi Irce. Ali dok to još nisam znao, vidio sam kako je užasno pretukao jednog Kineza koji je za njega prao rublje. Ponudio sam se za tumača.

— Što?

— Za tumača. Ja, naime, govorim kineski.

— Vraga!

— Mogu se služiti mnogim jezicima, gospodine — objasni Callaghen. — Sedam jezika, tucet narječja... Dakle, Sykes mi je rekao što da kažem Kinezima a kada sam to obavio i okrenuo se da odem pozvao me je natrag. Rekao mi je da se više nikad ne usudim umiješati u ono što on radi.

— To je sve?

— Vi dobro znate kako oficir može vojniku zagorčati život. Sykes je saznao da sam Irac i tada je sve pošlo naopako. Dobivao sam najteže zadatke ali najgore je bilo kada se pojavila djevojka.

— Kakva djevojka?

— Došla je posjetiti nekoga u našoj tvrđavici i kad je jednom pošla na jahanje, određen sam da je pratim. Cijelo me je vrijeme promatrala i konačno rekla da me odnekuda poznaje. Ispostavilo se da smo se susreli u Soochowu, u Kini. Bila je dijete kada se s majkom i jednim liječnikom sklonila pred pobunjenicima u jedan hram. Tada sam bio major u Wardovoj armiji.

— Major? Iza vas je prilična karijera, Callaghene.

— Sykes je vidio da razgovaram s djevojkom i bio izvan sebe od bijesa. Tada se pojavio i djevojin otac a taj mi je ostao uvijek zahvalan što sam mu spasio obitelj. Mnogo smo razgovarali a Sykesu nije preostalo drugo no da se povuče.

— Ne vjerujem da je to zaboravio — reče Hill.

— I nije. Dva dana poslije bio sam premješten u jedinicu koja je trebala izgraditi novu postaju na granici.

— I tako je djevojka ostala njemu? — zapita Hill podrugljivo.

— Ne bih rekao — nasmijao se i Callaghen. — Ta djevojka, zove se Malinda, prilično je svojeglava. Moj premještaj odmah joj je postao sumnjiv i vjerujem da je Sykes požalio taj pothvat.

VI

Major Ephraim Sykes bio je odlučan čovjek. Svakom je problemu prilazio uvjeren da postoje samo dvije mogućnosti, dva rješenja — dobro i loše. Po njemu čovjek je sve svoje osobine usisao s majčinim mlijekom i nikada ih u životu ništa nije moglo promijeniti.

Bio je visok, zgodan, uvijek savršeno dotjeran. Znao je biti ljubezan, razuman i pun shvaćanja prema onima za koje je smatrao da su na njegovoj razini. Sve ostale je ignorirao, trpio ih je tek toliko koliko su mu bili potrebni. Bio je jedina sin odgojen u uvjerenju da su poštovanja dostojni samo Anglosaksonci i to oni koji potječu iz prave obitelji, pripadaju pravoj crkvi, koji su odgojeni u pravim školama i pripadaju višem društvenom staležu. Svaka odluka koju takav čovjek donese sama je po sebi bila ispravna.

Sykes je vrlo rano dobio čin majora zahvaljujući sretnoj okolnosti što je njegova jedinica slomila napad neprijateljske konjice i tako prekretnula tok cijele jedne bitke. Kada je podnosio izvještaj, zaboravio je doduše reći da je njegov konj ubijen odmah na početku napada i da nije bio na čelu svojih vojnika za pobjedonosnog prodora. Osjećajući se zbog toga nelagodno, skromno je izjavio da njegova uloga nije bila bog zna kako značajna te da je samo imao sreću što je otkrio slabo mjesto u neprijateljskim redovima. Ta skromnost još mu je više podigla cijenu u očima pretpostavljenih i čin je bio osiguran.

Rat je za njega završio suviše brzo jer se nadao postati generalom ili barem pukovnikom. Preostala mu je

samo mogućnost da postigne neku značajnu pobjedu protiv Indijanaca.

Mnogi »značajni« ljudi prezirali su irske doseljenike pa ih je prezirao i Sykes. U njegovom rodnom gradu jedino su Iraci bili radnici koji su gradili željezničku prugu. Snažni i spremni za kavgu, suviše su pili i izrugivali se gradskim mladićima a to ga je duboko vrijeđalo. U to vrijeme njegov ga je otac, vlasnik banke i male tvornice obuće, učinio svojim partnerom. Sykes se pobrinuo da na posao ne bude primljen nijedan Irac.

Jedina djevojka koja ga je u to vrijeme stvarno očarala bila je Malinda Colton. Pripadala je najuglednijoj obitelji u gradu, njen je otac bio diplomat a ujak general. Jednom ili dva puta Ephraimu se pružila prilika da bude blizu djevojke i kad ju je poslije vidio u prijateljskom razgovoru s Callaghenom, bio je izvan sebe od bijesa. Zar je to bilo moguće... prijateljski su razgovarali, smijali se i šalili, bili su gotovo intimni!

Činjenica da je Callaghen nekada imao jednak čin kao i on nije ga pokolebala.

— Ali gospođice Colton — objasnio je djevojci prijateljski — on je obična litalica, plaćenik, on... on je Irac!

Nije ga shvatila ozbiljno i to ga je još više razbijesnilo.

— Irac je i general Thomas Francis Macgher, dobar prijatelj naše obitelji. Oženio se jednom našom rođakom i vrlo su sretni.

Sykes je bio dovoljno lukav da ne nastavi o toj temi. Iznenada se prisjetio da je njegov izravni pretpostavljeni, general Sheridan, također sin irskog doseljenika.

I tako, traživši akciju, major Ephraim Sykes našao se na čelu tri eskadrona konjice na putu prema pustinji Mohave sa zadatkom da podigne nekoliko uporišta. Indijanci doduše nisu bili ni Siouxi ni Cheyenne koje je priželjkivao kao neprijatelje već samo Mohave. Ipak, nadao se da će i pobjedom nad njima doći do unapređenja.

Među njegovim papirima nalazio se i dokument o otpuštanju iz armije vojnika Mortyja Callaghena, čovjeka kojeg je i te kako pamtio. Dva puta mu

je uspio oduzeti čin pa ipak to nije stišalo mržnju koju je osjećao prema tom Iracu.

Pripisivao mu je i svoj neuspjeh kod Malinde Colton. I sada, kad je imao prilike da ga dohvati u svoje šake, Callaghen je upravo napuštao armiju! Što ako taj Irac ne dobije svoje papire? Kada u stvari prestaje vojna služba? Onog trena kada je rješenje napisano, ili kad je uručeno?

Major se trenutak pozabavio tim mislima da bi ih zatim svrnuo na pravu svrhu svog putovanja. Zadatak mu je bio da prema svom nahodjenju rasporedi ljude u Marl Springsu, Bitter Springsu, Rock Springsu i tvrđavi Piute tako da bude osiguran prolaz teretnim karavanama na državnom putu. Nije smio napasti Mohave osim zbog obrane. Pravi mu je zadatak bio zaštititi ceste.

Major Sykes nikada prije nije bio u pustinji. U Kaliforniju je stigao brodom. Nije imao pojma gdje su te »tvrđave« koje je trebalo popuniti ljudstvom niti je znao čemu sličiti ratovanje u pustinji. O tome je doduše nešto već naučio, razgovarao je s oficirima koji su se borili protiv Apaša u Novom Meksiku i Teksasu. Bio je siguran da će zadržati situaciju u rukama, iako nije znao kako će sve to završiti.

Camp Cady ležao je na obali rijeke Mohave. Sykes je zamišljao imponantnu tvrđavu na obali bistre rijeke. Možda će biti moguće i sportsko veslanje.

Nakon što su prešli jedan planinski prijevoj, Sykes je prvi put ugledao pustinju i to je za njega bio pravi šok. Njegov zamjenik, kapetan Marriott reče:

— Priličan komad pustinje, gospodine. Preko pedeset tisuća kvadratnih kilometara.

— Nemoguće, kapetane! Pa to je više od države Massachusetts.

— Da, gospodine. Daleko više. Vrlo težak teren s vrlo malo vode.

Sykes je bio zaprepasten. Nije mogao ni zamisliti da je tako prostrana ta pustinja kroz koju je vijugala državna cesta. A morao ju je štititi samo sa tri eskadrona konjice.

— Jeste li ikada služili u pustinji, Marriott?

— Nisam ali često sam putovao ovuda. Voda je glavni problem. Teško je naći i jedno mjesto gdje ima dovoljno vode za jedan jedini eskadron.

— A kako to uspijeva Indijancima?

— Oni se rasprše u pustinji. Poznaju svako pa i najmanje pojilište gdje ima vode za jednog ili dva ratnika. I kada se napiju oni i njihovi konji, trebaju proći sati pa da se rupa opet ispuní vodom.

Bio je sumrak kada su ujahali u Camp Cady i tek je tada Sykes doživio pravi udarac. Bilo je tu doduše nekoliko stabala koja su mogla pružiti nešto hladovine, postojala je i rijeka ali u njoj je bilo vode kao u najjadnijem potočiću. Zgrade su bile sazdane od kvrgavih, iskrivljenih brvana i blata a neki od vojnika izradili su si zaklone od šibla jer je u njima bilo ipak nešto svježije.

Kapetan Hill dočekao je majora:

— Sigurno ste umorni, gospodine. Dao sam zagrijati vodu, pa ako se želite okupati...

— Zar niste postrojili ljude?

— Imam ih samo osmoricu, trojica su na straži a ostali su se upravo vratili s izviđanja.

Kapetanova ravnodušnost uvrijedila je Sykesa ali bio je umoran od dugog jahanja pa nije imao volje za nadmetanjem. Povešši ga u svoju sobu, kapetan je izvuкао dugo čuvanu, dragocjenu bocu s posljednjim viskijem.

— Ovo pomaže nakon dugog jahanja, gospodine. Znam da je pustinja pravi šok nakon divne prirode na obali. Ali čovjek se navikne. Osim toga pustinja ima nešto što prije ili kasnije zarobi...

— Nadam se da se to meni neće dogoditi — reče Sykes kratko.

Hill mu tada ukratko objasni situaciju na svom području.

— Ovdje imam i dvojicu ljudi od neprocjenjive vrijednosti — reče na kraju. — Jedan od njih je Indijanac iz plemena Delaware, izviđač i majstor u pronalaženju tragova. Drugi je narednik Callaghen.

— Narednik?

— Da, gospodine. Unaprijedio sam ga nakon smrti poručnika Allisona.

Izvanredno je sposoban. Pustinju poznaje bolje od bilo kojeg bijelca a nakon Allisonove pogibije preuzeo je zapovjedništvo i doveo ostatak patrola natrag u logor. Mislim da to nitko drugi ne bi uspio.

— Šteta što ostajete bez njega — nastavio je kapetan. — On je najbolji čovjek u Camp Cadyju.

— Ne namjeravam ostati bez njega.

— Njegov je rok istekao, majore. On samo čeka otpusnicu. Čim je dobije odmah će otići.

— Taj Allison kojeg ste spomenuli — Sykes je skrenuo razgovor — njegovo je ime bilo i u vašem pismenom izvještaju ali ga u zapovjedništvu nitko ne poznaje.

Kapetan Hill je ispričao sve što je znao o poginulom poručniku i dodao Callaghenove sumnje.

— Zlato? — upitao je Sykes. — Zlato u ovoj pustinji?

— Pronalazi se s vremena na vrijeme. Međutim, uvijek se više priča no što se zaista nađe. No najzanimljivija od svih je bajka o podzemnoj Zlatnoj rijeci.

— Podzemnoj?

— U pustinji rijeka ne može dugo opstati na površini zbog propusna tla. Vjerujem da se voda razilazi u pijesku ili ishlapi, no priča se da jedna od njih ima svoj put kroz podzemne spilje i tamo taloži pijesak pomiješan sa zlatom. Čak i Indijanci imaju svoje priče o rijeci sa zlatnim pijeskom.

— Budalaštine — dok je to izgovarao Sykes se već zamislio. Pretpostavimo... samo pretpostavimo da u tim pričama ima zrno istine... on je u pustinji, vlast i vojna snaga u njegovim su rukama, nitko ne provjerava njegove postupke. Ako se nešto pronađe, pripast će naravno njemu, Sykesu.

Potisnuo je te misli i pozabavio se hitnijim problemima. Slijedeće jutro pregledat će popis zaliha, namirnica, municije i oružja, obići će logor i baciti pogled na jahaće konje i tovarna grla.

Nakon što se okupao, sjeo je s kapetanom i uz piće i cigaru nastavio razgovor.

— A sada da čujemo o Mohavima — reče. — Vidite li ih često?

— Vidamo ih samo kada oni to žele — objasni Hill. — Morate uzeti u obzir, majore, da su Mohave posebna vrsta Indijanaca. Nisu nalik na prerijska plemena ali ni na Apaše, iako se s njima ponekad udružuju. Pripadaju plemenima Yuma ali su zaista različiti.

Srknuo je još viskija. Morat će pripaziti, to mu se piće sve više sviđalo.

— Zaista su čudni — nastavi. — Umjesto kanua, na primjer, izrađuju čamce od šiblja poput starih Inka. Inače su to visoki, lijepi ljudi koji imaju stroga pravila ponašanja. Možda ne izgledaju tako dostojanstveno i ponosno kao prerijski Indijanci ali žene su im zaista lijepe. Posebno su zanimljivi njihovi običaji...

Sykes ga je pomalo prezirno odmjerio:

— Ne smatram da su divljaci vrijedni bilo kakva proučavanja. Moj je zadatak da osiguram promet cestom i upravo ću to učiniti. I prvi put kada se sukobim s njima, zbrisat ću ih.

Hill je zamišljeno podigao obrve.

— Želio bih ostati da to vidim, majore. Bit će to zaista značajan pothvat. Koliko ste ljudi doveli sobom?

— Šezdeset šest.

— To sam i mislio. Vidite, majore, Mohavi broje oko tri tisuće ljudi a od toga može biti sedam ili osam stotina ratnika. A njihova borbena taktika vrlo se razlikuje od naše. Izvanredno su spretni u gerilskim pothvatima ali ne izbjegavaju borbu prsa o prsa. Naprotiv, vole se suočiti s neprijateljem. Vrlo su jaki i kao pojedinci. Od oružja služe se ratnom toljagom, nožem, lukom i strijelom. Imaju i neku vrst malja kojom vrlo spretno udaraju i to odozdo, pogađajući u bradu.

— Zanimljivo.

— Prije nekoliko dana kada je Callaghen dovodio ovamo ostatke Allisonove patrola — nastavio je kapetan — Indijanci su ih napali jašući. Ali to je rijetkost. Mohave inače uvijek napadaju pješice. Možda su se samo željeli narugati vojnicima koji su u ovoj prilici ostali bez konja.

— Pa ipak, bili su odbijeni.

— Uglavnom zahvaljujući Callaghenu. Tako su barem ispričala druga

dvojica u čije riječi vjerujem — Delaware i vojnik Croker. Ovaj posljednji koji ga, čini se mrzi s divljenjem je pričao kako se Callaghen poslužio revolverom. A Indijanci ne vole gubitke pa su se povukli.

— Vrlo zanimljivo — reče Sykes zamišljeno. Slika koju je unaprijed stvorio pomalo se mijenjala. — Što mislite imam li šanse da ih angažiram u otvorenom sukobu... veći dio njih?

— Bojim se da ne. Mohave bi morali biti sasvim sigurni u laku pobjedu pa da bace velik broj ratnika na otvoreno polje. Ipak, kad su ratovali protiv Pima i Maricopasa skupili su zajedno sa Apašima i nekim drugim plemenima po dvije stotine ratnika.

Hill je ustao da bi ulio kavu.

— Strijele im imaju malen domet a nemaju mnogo pušaka. Međutim, u borbi upotrebljavaju neke neočekivane metode. Jurišaju u grupi, dohvate prvog neprijatelja i jednostavno ga prebace preko ramena. Oni koji dolaze straga dokrajče žrtvu. Čovjek ne bi pomislio da je takva taktika uspješna protiv oružja bijelih ljudi ali pri iznenadnom napadu sve je moguće.

— Pretpostavljam da žive uz rijeku?

— Nekih stotinu do stotinu dvadeset kilometara sjeverno od Needlesa. Prave granice ne postoje i moja je procjena vjerojatno netočna. Mohave nisu lovci... love vrlo malo jer divljači gotovo i nema. Pravi su farmeri i sade na zemljištu koje poplavljuje rijeka Kolorado.

— Kako putuju? Pješice?

— Uglavnom. I mogu trčati od jutra do večeri, dan za danom. Pojavljuju se i nestaju poput sablasti.

VII

Croker je prišao Callaghenu i sjeo do njega u sjenu rijetke krošnje.

— Jesi li vidio novog zapovjednika?

— Ne.

— Oštar momak. Mislim da nas očekuju neprijatelji.

Callaghan nije odgovorio. Znao je da Croker nije započeo razgovor bez nekog razloga pa je čekao nastavak. Nije volio tog čovjeka niti mu je vjerovao.

— U ovoj pustinji ima tajni — nastavio je Croker — koje bi vrijedilo saznati. Jesi li ikad pomislio što je zapravo smjerao onaj Allison? Kada bismo to saznali, nas bi dvojica mogli lako doći do bogatstva. On nije bio prvi vojnik...

— Odakle ti ta pomisao?

— To svi već šušaju. Ubacio se ova-mo znajući da će proći mjesec ili dva dok se to otkrije. A do tada će imati vojničku pratnju i mogućnost da istražuje pustinju koliko god ga volja. Bit će siguran od Indijanaca...

— No, tu je pogriješio, zar ne? Došlo mu je vrijeme da umre. Nije ga mogla spasiti ni cijela armija Sjedinjenih Država.

— Zar vjeruješ u to? Da je čovjeku određeno vrijeme i mjesto gdje će umrijeti?

Callaghan je slegnuo ramenima.

— Ne vjerujem, krivo sam se izrazio. Čovjek ovdje umire onda kada postane neoprezan — okrenuo je glavu i pogledao sugovornika. — A ja nikada nisam neoprezan, Crokeru.

Drugi se nasmijao ali lice mu je ostalo ozbiljno.

— Kad tako hoćeš... Ali što god da je poručnik nekada znao, sada to znaš ti. Ako kreneš za time, ja ću ti biti za petama.

— Meni je jedino do otpusnice i kada je dobijem, popet ću se na prvu poštansku kočiju ili teretna kola koja kreću prema Los Angelesu.

Croker ga je pogledao, u nevjerici je zavrtio glavom i otišao. Callaghan je zamišljeno gledao za njim. Nije bio zadovoljan. Sve te zagonetke i nagađanja razdražili su ga i neprekidno je razmišljao tražeći rješenje. Da bi se složila cijela slika, potrebni su svi komadići a on je imao tako malo... Istina, tu je bila karta nacrtana na koži. Poslao ju je na Istok s ostalim Allisonovim stvarima ali ju je prije toga pažljivo prečitao.

U logoru je sve teklo uobičajenim tokom. Callaghan je nestrpljivo čekao na svoju otpusnicu ali ta nije stizala. Majora Sykesa gotovo da i nije vidao. Novi je zapovjednik bio zauzet proučavanjem izvještaja koji su pristizali sa svih strana. Ali ni u jednom od njih nije bilo riječi o nekom većem indijanskom napadu. Uvijek isto — čarke i izazivanja, napadi iz zasjede i brzo povlačenje. Nigdje Indijanci nisu pokušali neki ozbiljniji napad. Izvještaji su majoru donosili još jednu glavobolju.

Neizdrživo vruća ljeti a hladna zimi, pustinja nije pružala vojniku ništa ugodno. Naseljena mjesta bila su i suviše daleko da bi mogao otići i provesti se tamo čak kad bi i dobio dulji dopust. I zato nije bilo čudno što su se oficiri neprekidno brinuli zbog nediscipline i dezerterstva.

Major Sykes pročitao je sve što je Hill tokom svog službovanja zapisao o Indijancima, pregledao je i Callaghanov izvještaj o povratku napadnute patrola i konačno je pronašao i papire koje je poručnik Allison predao kaptanu nakon svog dolaska u Camp Cady.

Tko je bio taj Allison? I zar je mogao očekivati da ne bude raskrnikan upravo sada pri dolasku novog zapovjednika? Sykes se iznenađeno zabrinuo. Zar je moguće da mu je taj Allison poznat? Da je to netko tko je mogao pretpostaviti da ga major Sykes neće odati?

Tko... tko bi to mogao biti? Major se nije mogao prisjetiti nekog mlađeg oficira kojemu bi bio bilo što obavezan. U vojsci je imao samo nekoliko prijatelja. Nastojeći napredovati što brže, zanemarivao je one koji mu nisu mogli biti od koristi. Nikome od njih nije bio obavezan... nitko ga nije mogao ucjenjivati.

Ustao je i pošao do vrata:

— Naredniče Callaghene, želim razgovarati s vama!

Callaghan je ušao i pozdravio.

— To je zaista iznenađenje, naredniče. Nisam očekivao da ću vas ovdje susresti. Budući da moram provesti izviesnu istragu o poručniku Allisonu,

pročitao sam i vaš izvještaj. Imate li što dodati?

— Ne, gospodine.

— Da li se Allison na neuobičajen način raspitivao o terenu, o određenim mjestima? Možete li naslutiti neki razlog njegovom prerusavanju?

— Ne, gospodine.

— Jedno je sigurno — Sykes se poigravao svojim perom. — Ne radi se ni o kakvoj slučajnosti. Allison je vrlo pomno isplanirao svoj pothvat.

— Ja također u to vjerujem, gospodine — reče Callaghen. — Raspitujući se među vojnicima koji su stigli kada i on, saznao sam da mu je dokumente predao neki civil iz Los Angelesa. Možda je to bio samo prijatelj kojem je poručnik dao papire na čuvanje. Ostaje činjenica da je taj civil donio omotnicu u posljednjem trenu kad se Allison trebao ukrcati u poštansku kočiju. Tu je istu omotnicu poručnik predao kapetanu Hillu.

Sykes je još neko vrijeme ispitivao Callaghena a da nije doznao ništa. Nakon narednikova odlaska izvukao je kartu pustinje Mohave i proučio put kojim se kretala Allisonova patrola. Nije saznao ništa izuzev onoga što je znao i prije — da je Allison otišao mnogo dalje na sjever no što je to bilo potrebno.

—o—

Izišavši iz majorove sobe, Callaghen je pošao do obora za konje. Tamo je kapetan Marriott pregledavao životinje. Ugledavši narednika reče:

— Nije loše. Čuo sam da su vam Indijanci oteli nekoliko grla.

— Da gospodine. Mohave ih jedu ili trguju njima. Ovdje je uvijek bilo problema s otimačima i krađama konja.

Marriott je bio lijep, vitak muškarac srednjih godina.

— Čuo sam da ste pred odlaskom iz vojske, naredniče — reče. — Zao mi je što vas gubimo. Imamo malo iskusnih ljudi a kažu i da dobro poznajete pustinju.

Razgovarajući Callaghen je neprekidno promatrao cestu prema zapadu. Jedna mala crna točka postajala je sve veća. Nešto je dolazilo... uskoro je mogao razaznati poštansku kočiju.

Kapetan i narednik polako su pošli prema zgradi pred kojom se kočija obično zaustavljala.

Iz zaprašenog vozila izašlo je petoro putnika. Tri muškarca i dvije žene. Sa vozareva sjedišta skočila su na zemlju dvojica muškaraca, jedan od njih, nizak, snažan čovjek bikovske šije i podmukla pogleda. Časak su se njegove sitne oči zaustavile na Marriottu i Callaghenu a onda je pošao prema stablu u čijoj je sjeni bio postavljen čup s vodom za piće.

Drugi putnik bio je vitak čovjek oštih crta lica, crne kose i očiju i slomljena nosa. Lice mu je bilo žučkasto-bijelo kao u bolesnika. Ogledao se i činilo se da mu ništa nije promaklo.

Onda netko usklikne: — Morty!

Callaghen se naglo okrenuo. Bila je to Malinda Colton.

— Odakle, zaboga...?

—o—

Njeno se lice ozarilo.

— Morty! Nisam znala... — brzo se okrenula. — Tetko Madge! Pogledaj! Morty Callaghen je ovdje!

Madge McDonald je ispružila ruku.

— Kako ste, naredniče? Ovo je zaista iznenađenje. Znali smo da je ovdje major Sykes ali vi... Oh! — uskliknula je. — Zaboravila sam! Opet vi u Sykesovoj jedinici! Kako se to dogodilo?

Callaghen je slegnuo ramenima i objasnio kako je vrijeme njegova službovanja u stvari završeno.

— I što namjeravate? Vjerojatno se nećete opet javiti u armiju?

— Nisam još odlučio, Malinda — pogledao ju je ravno u oči. — Nemam ničega i moram početi sasvim ispočetka.

Podigla je glavu.

— A zašto ne? Zapad je pun baš takvih ljudi a mnogi od njih manje su sposobni od vas da nešto stvore. Ujak John je kupio zemlju u Nevadi i izgradio tamo kuću... Namjerava se baviti uzgojem ovaca. Kada se oslobodite vojske, pridružite nam se tamo.

— Možda hoću.

Iznenada se uz njih našao i major Sykes.

— Naredniče, vratite se svojim dužnostima.

— Razumijem, gospodine.

Callaghen se okrenuo na peti i otišao bijesan ne na Sykesa već na sudbinu koja je dovela Malindu upravo u ovom trenutku. A bila je na putu u Nevadu.

Veći dio života provela je uz ujaka Johna McDonalda, čovjeka koji je uvijek mislio da se iza horizonta nalazi nešto ljepše i bolje. Mnogi su mislili kao i on samo što je John bio te rijetke sreće da je oženio Madge koja je mislila upravo kao i on.

Malindin je otac bio diplomat i dužnost ga je često vodila tamo gdje ne bi bilo uputno povesti i mladu djevojku bez majčine pratnje. I zato je Malinda veći dio života provela sa McDonaldovima i pomalo prihvatila njihovu životnu filozofiju.

Idući prema vojnicima, Callaghen je podigao pogled prema suncu. Bližio se zalaz. Poštanska kočija ostat će preko noći u Camp Cadyju i ujutro krenuti prema sljedećoj postaji. Ne, nije to bilo putovanje prikladno za žene. Očvrstnuo na Zapadu, McDonald je često zaboravljao da žene ne mogu podnijeti sve napore koje izdrže muškarci.

Callaghen je tiho opsovao. Da je slabodan, mogao bi odjahati s njima. Dionica puta prema Las Vegasu bila je duga i vrlo pasna, najizloženija indijanskim napadima. Čak i u samom Las Vegasu nije se moglo govoriti o velikoj sigurnosti.

Nakon što su Mormoni ostavili to mjesto 1857, bilo je napušteno sve dok rančer Gass nije kupio prava na vodu izvora Vegas. Tokom rata tamo se našla posada od dvadeset do trideset vojnika i mjesto je nazvano Fort Baker.

Da napusti Camp Cady bez papira? Smije li se to usuditi? Iako je njegov rok prošao, Callaghen bi pravno bio smatran dezertrom, sve dok ne dobije službeni otpusnicu. I nije bilo sumnje da bi major Sykes to jedva dočekao i postupio brzo i oštro.

Callaghen je sjedio na svojoj postelji i čistio pušku kada su napolju odjeknuli koraci. U Callaghenovu vidokrugu pojavio se par gotovo novih,

sjajno ulaštenih čizama. Podigao je glavu u ugledao oštro, uglato lice.

— Vi ste Callaghen?

— Da.

— Bili ste s poručnikom Allisonom kada je poginuo?

— Da.

— Da li je išta rekao na smrti? Neku poruku, izjavu ili slično.

Morty Callaghen je još jednom provukao krpicu kroz cijev i onda je cijev okrenuo prema svjetlu i provjerio čistoću. Tek tada reče:

— Svoj sam izvještaj predao pretpostavljenom oficiru i ako bude želio, dat će vam sve obavijesti.

Neznanac, kojem se to očito nije svidjelo, obrnuo je među prstima zlatnik. Callaghen je ustao i počeo pospremati pribor za čišćenje.

— Važno mi je da to saznam — bacio je zlatnik u zrak i opet ga uhvatio. — To i gdje se sada nalaze njegove stvari.

Callaghenu je čovjek odmah omrznuo najviše zbog toga što je vjerovao da ga može potkupiti.

— Allisonove stvari poslane su najbližoj rodbini kako se to uvijek čini. Osim toga Allison uopće nije bio pravi oficir već varalica.

Okrenuo se, ali ga je čovjek šćepao za ruku i okrenuo ga natrag.

— Makni tu šapu — reče Callaghen ili ću ti slomiti ruku.

Stranac je naglo trgnuo ruku a lice mu je bilo iskrivljeno od bijesa. Trgnuo je revolver.

— Pokušaj — reče — i ubit ću te.

Callaghen se nasmijao

— Preporučam ti da nestaneš iz ovog logora i više se ne vraćaš. A što se tiče ovog revolvra... spremi ga ili ću ti skinuti hlače i isprašiti te pred cijelim logorom. Ti nisi dovoljno čovjek da bilo koga ubiješ. Ne kada ti je okrenut licem.

Čovjek se pribrao i prosiktao:

— Ja sam Kurt Wylie!

To je ime trebalo šokirati Callaghen a ali on slegne ramenima.

— Pričaju da si ubio nekoliko pijanica — reče.

Wylie je od zaprepaštenja spustio oružje. Nikada se nitko nije usudio

tako govoriti njemu, poznatom revolversašu. U tom je trenu poletjela Callaghenova šaka. Udarac je bio kratak ali brz i oštar.

Wylie je poledice tresnuo na zemlju a njegov se revolver zavrtio u prašini. Major Sykes prilazio je brzim koracima.

— Callaghene! Što se ovdje događa?

Narednik je skupio pete.

— Ovaj je čovjek pao, gospodine. Čini se da je prilično nesiguran.

— Vidim.

— Sykes se sagnuo, podigao revolver i razgledao ga s očitim gađenjem.

— Imate neobične prijatelje, Callaghene.

— On nije moj prijatelj, majore. Međutim, tvrdi da je bio prijatelj pokojnog Allisona.

Wylie je ustao tresući glavom. Sykes mu reče:

— Nemojte propustiti da budete na kočiji sutra ujutro. Do tada ne smijete izlaziti iz svoje sobe.

— Ne možete me na to natjerati! Ja nisam rob u toj vašoj prokletoj vojsci.

— Beamisu! — uzviknuo je major. — Ti si noćas na straži kod nastambe za putnike? U blizini ima Indijanaca. Na bilo kakav pokret pučaj! Jasno?

— Jasno, gospodine — Beamis je savršeno shvatio. — Da sprovedem ovog čovjeka u nastambu?

— Sprovedi!

Kada su otišli, Sykes reče:

— Dodite sa mnom, naredniče. Želim znati što se dogodilo.

U majorovoj sobi Callaghen je doslovce opisao sve što se dogodilo ne ispuštajući ni ne dodajući ništa. Nije volio Sykesa ali kao profesionalni vojnik ozbiljno je shvaćao vojna pravila.

— Sada vas ja pitam... da li je Allison išta rekao prije smrti?

— Ne, gospodine. Tek to da mu je žao što nije poslušao savjet našeg traagača.

— Što znate o ovom Wylieju?

Callaghen je oklijevao.

— Ne mnogo. Vjerujem da je kockar ali u to nisam siguran. Čuo sam o njemu da je povezan s mnogim opasnim ljudima a u dvobojima je ubio trojicu

četvoricu protivnika. Na to je, čini se, vrlo ponosan.

— Hm... — promrmlja Sykes i tada oštro zapita. — Kažete da je pao?

— Bilo je već mračno, gospodine. Povukao je revolver kao da će ga upotrijebiti ali tada mora da se o nešto spotaknuo.

— To bi za sada bilo sve, Callaghene.

Narednik se okrenuo ali onda zastane:

— Majore.

— Da?

— Po opisu čini mi se da je to čovjek od koga je Allison dobio papire kojima se kasnije predstavio kod kaptana Hilla. Vojnik Mercer bi ga mogao prepoznati.

Mercer je bio vani na straži kod konja. Callaghen je pošao onamo i upitao ga da li je prisustvovao dolasku kočije.

— Jesam, naredniče. Onaj visoki, crni... to je čovjek koji je ispratio Allisona kada je dolazio u Camp Cady.

— Hvala, Merceru.

VIII

Nešto pred zoru netko je dotakao Callaghenovo rame. Bio je to desetar Williams.

— Naredniče, poručnik Sprague izvođi patrolu i želi da ga pratite.

Callaghen se odjenuo u gotovo potpunom mraku, skupio stvari i oružje i pošao u obor. Njegov je konj već bio osedlan. Netko mu je prišao u tami.

— Opet polazimo — reče Delaware. — Kažu da ćemo im nas dvojica pokazati teren.

U patroli je uz poručnika Spraguea, Callaghena, desetara Williamsa i Delawarea bilo još dvanaest vojnika. Poručnik koji je u Camp Cady došao s majorom Sykesom bio je čovjek četrdesetih godina, snažan, iskusan vojnik. Postrojivši patrolu u kolonu po dva, pojahao je na čelu, sa Callaghenom

— Zapovjedenom nam je da jašemo prema Vegas Springsu kojih petnaest kilometara, skrenemo jugoistočno i izademo na državnu cestu koja vodi iz tvrđave Mohave.

Kada se razdanilo, ubrzo je postalo vruće i mirno, bez daška vjetrova, naizgled bez zraka. Tamne sjene na ulazima u kanjon brzo su uzmicale pred suncem koje se dizalo.

Tragova nije bilo, kao da se tim putem danima nitko nije služio. Međutim, Mohave se ionako nikada nisu služili putovima a ostali Indijanci malo kada. Zato su istražili i teren oko puta ali bez uspjeha.

— Mi ionako ne tražimo Indijance — reče Sprague. — Želim samo ljude naviknuti na pustinju i sam steći neku predodžbu o okolišu.

Onda su naišli na ostatke zapaljenih teretnih kola.

— Oh, to se dogodilo prije nekoliko godina — objasni Callaghen. — Indijanci su napali karavanu teretnih kola ali su se vozari uspješno oduprli i otjerali ih.

— Je li tko poginuo?

— Tri su vozara ranjena. Mohave su uspjeli opljačkati i zapaliti dvanaestak kola i odagnati oko dvadeset konja. Ne zna se da li je od njih itko poginuo.

— Mislite li da će nas Indijanci napasti?

— Mislite Camp Cady? Ne, ako ih se ne skupi pet ili šest stotina, a toliko ih ovdje ni nema. Oni nas drže pod prismotrom i ako ikako budu mogli, otjerat će konje i mazge. Inače ih uopće ne ćemo ni vidjeti. — Callaghen je zastao. — Njima je sasvim jasno, poručniče, da mi uvijek možemo dovesti više vojnika a za njih je svaki poginuli ratnik nenadoknadiv gubitak.

Kada su zastali da bi se konji odmorili, Delaware pride Callaghenu:

— Mohave su u blizini — reče. — Mislím da će napasti kočiju.

Callaghen je pokazao glavom prema poručniku:

— On se mora ravnati po svojim zapovijedima.

Polu sata nakon što su skrenuli jugoistočno, presjekli su tragove Indija-

naca. Četiri su ratnika pješke, ali brzo, kretala prema sjeveroistoku. Sprague koji je nešto znao o trgovinama bacio je pogled u smjeru u kojem su krenuli ratnici i tada nastavio svojim putem. Kilometar dalje naišli su na svježe tragove. Kojih dvanaestak Indijanaca prošlo je tim mjestom u istom smjeru kao i prva četvorka. Sprague je sjahao, čučnuo do tragova i malo zatim upitao Callaghena:

— Koliko je star ovaj trag?

— Dva do tri sata.

— Koliko im je potrebno do ceste?

— Oh... oni su već tamo, barem njih desetorica.

Sprague je izvukao kartu i proučio je.

— Kočija će imati pratnju, barem na jednom dijelu puta.

Callaghen je šutio. Sprague je bio čovjek na mjestu, znao je što je vojnička dužnost ali, ako se situacija izmijeni, neće oklijevati da se po njoj ravna. Callaghen je u mislima procijenio količinu vode u svojoj čituri.

U pustinji je najopasniji neprijatelj žed a Mohave su to dobro znali. Šesnaest vojnika i njihovi konji trebali su mnogo vode i Indijanci će učiniti sve da svoje neprijatelje odsijeku od vode.

Vojnici u patroli bili su naoružani karabinama tipa spencer 56—50 u čijim se magazinima nalazilo po sedam metaka. Svaki je vojnik imao i kutiju za municiju koja je sadržavala deset tuljaka sa po sedam metaka kojima se puška brzo punila kroz kundak.

Osim toga svaki je vojnik bio naoružan i revolverom kolt, kalibra 44, a sablje koje su bile korisne u građanskom ratu i potpuno neefikasne protiv Indijanaca, ostavljene su u logoru da bi poslužile kod svečanosti.

Callaghen koji je bio iz druge jedinice imao je karabinku tipa »henny«, kalibra 44 u čijem je magazinu ležalo šesnaest metaka. Uz vojnički revolver ponio je još jedan za pojasom pod bluzom, gdje ga je lako mogao dohvatiti.

Vrućina je postala gotovo nepodnošljiva, pa je Sprague poveo ljude do ulaza u mali kanjon i tamo zastao u hladovini. Vojnici su se raspršili tražeći ugodniji ležaj a dvojica su ostala

uz konje. Sprague je izvukao ostatak cigare i zapalio ga.

— Peku me oči — reče — a ovi toplinski valovi ionako iskrivljavaju svaku sliku. Kakvo sablasno mjesto, naredniče! — Južno odavde — reče Callaghen — u pustinji Kolorado, kažu da postoje ostaci broda natovarenog biserima. Zvuči ludo ali tamo je zaista nekada bilo more i još se sada vidi linija obale. Čini se da su gigantski valovi zatrpali izlaz i voda se polako isušila. A taj brod... kažu da španjolska posada nije uspjela pronaći izlaz na pučinu...

— Vjerujete da u tome ima neke istine?

— Sve su to stara propričavanja — odgovori Callaghen. — Ali prastari španjolski papiri zaista spominju čudne događaje. Uostalom, ni ovdje nije uvijek bila pustinja.

— Kako to mislite — začudi se Sprague.

— Bilo gdje zabijete lopatu, poručniče — objasni Callaghen — i uskoro ćete naići na taman sloj humusa... raspadnutu vegetaciju. Ovdje je nekada bila cvatuća zemlja...

— Šteta — reče Sprague slijedeći tok svojih misli. — Naredniče, neka uzjašu.

Nešto poslije opet su naišli na tragove. Četvorica ratnika lakim je trkom otišla prema sjeverozapadu.

— Što mislite o tome? — zapita poručnik.

— Napast će kočiju.

Sprague se trgnuo i pokretom ruke zaustavio kolonu.

— Misлите?

— Mnogo je ratnika krenulo u tom smjeru. Mi smo vidjeli tragove gotovo dvadesetorice. Barem još toliko krenulo je iz drugih smjerova pa nismo naišli na tragove. U tom je smjeru jedino put koji vodi u Vegas Springs, u Las Vegas.

— Što mislite gdje će napasti?

Callaghen pogleda Delawara i zapita:

— Bitter Springs?

— Bitter Springs — potvrdi Indijanac — Kočija će zastati zbog vode. Voda nije najbolja, ali je pitka, trebat će za konje...

— Koliko smo udaljeni od toga mjesta?

— Trideset kilometara ili nešto više.

Patrola je skrenula prema sjeveru.

Vrućina i beskrajni kilometri otupljivali su osjetila i vojnici su umorno sjedili u svojim sedlima. Callaghen je svom snagom volje pokušavao biti na oprezu pa je neprekidno gledao koliko je to bilo moguće s obzirom na zagrijani zrak koji je iskrivljavao sliku i činio je nalik na valovito staklo. Ali negdje naprijed prikupilo se dvadesetak a možda i trideset, šezdeset ili čak i više Indijanaca.

Izenada patrola se našla u sjeni jedne kose. Sprague je podigao ruku i zaustavio malenu kolonu a Delaware je skočio s konja i brzo se popeo uz neravnu nakupinu lave. Došavši do vrha, podigao je glavu iznad grebena tek toliko da je mogao razgledavati. Gdje god pogledao, pustinja je naizgled bila mrtva i bez živa bića ali on se u to nije pouzdao. Nikada nije vjerovao onome što je vidio na prvi pogled i tome je zahvaljivao što je još uvijek živ.

Vrativši se do poručnika i narednika, Indijanac reče:

— Ništa... ali ne mogu biti daleko. Moramo biti oprezni.

Sprague je uzeo u usta gutljaj vode i dugo je mučkao prije no što će progutati. Kako se želio pošteno napiti! Ipak, čvrsto je zatvorio čuturu i objesio je o sedlo.

— Koliko su daleko... ili blizu? — upita.

— Sedam do deset kilometara — nagadao je Callaghen.

Kada su krenuli desetak minuta poslije, ljudi su pješačili. Konji će im poslije i te kako trebati. Tlo je bilo od nabijena pijeska pa kretanje nije bilo tako teško kako su u prvi mah očekivali.

Hodali su tako pun sat kada poručnik reče:

— Pojašite, Callaghene, i ispitajte put pred nama. Ali, budite oprezni...

Znao je da to ne mora reći. Ali, bio je svjestan da tog čovjeka možda šalje u smrt. Želio je da Callaghenu bude jasno da on, Sprague, brine o

njemu. Narednik je bez riječi uzjašio, ustao u stremenu i ogledavši se rekao:

— Poručniče, ispitao bih onu grupu stijene, ravno naprijed. Ako nema neprijatelja tamo bismo se mogli odmoriti.

— Učinite to!

Narednik je pogladio šiju svog konja i rekao:

— Sada oprezno, momče. Trebat ću tvoju pomoć.

Neugodno se osjećao ovako, na otvorenom, i kada je naišao na plitko korito, odmah je skrenuo i nastavio njime. Njegove su oči bile širom otvorene i nemirne. Promatrao je naprijed, lijevo i desno... negdje iza njega dolazio je poručnik sa patrolom.

Izenada je pred sobom ugledao tragove. Dvoja kola, samo dvojica kola, prošla su ovuda. I u trenu kada se zaustavio, pojavili su se Indijanci. Iskrslu su poput duhova, pustinjaških duhova jer su bili prekriveni smeđe-sivom prašinom u kojoj su do tog časa ležali. Jedna je strelica pogodila rub sedla, skrenula i prošla mu ispred lica.

Oko njega ih je bilo najmanje šestorica. Callaghen nije gubio vrijeme na herojska djela već je zatjerao konju ostruge u slabine da bi se što prije izvukao iz paklenog kruga. Jedan se golemi ratnik bacio naprijed i pograbioga za nogu. Callaghen je snažnim zamahom spustio kundak, ugledao krv na Indijančevoj lubanji i noga je bila slobodna. Konj je jurnuo prema stijinama.

Ali i tamo su ga čekali. No bila su samo dvojica i on je počeo pucati dok je još konj jurio punim galopom.

Jedan je ratnik dobio tane posred grudi i to ga je zaustavilo. Drugi je šćepao Callaghena za nogu i strgnuo ga iz sedla. Mohave su u pravilu bili veliki ljudi ali je taj bio pravi div.

Tresnuvši o zemlju Callaghen je izgubio revolver. Udarcem noge zaustavio je napadača ali samo na tren. Tek toliko da je uspio ustati. Mohave se bacio naprijed ali je Callaghen u pravom boksačkom stilu koraknuo u stranu i izravnim udarcem pogodio Indi-

janca posred nosa. Užasna bol zaustavila ga je u mjestu.

Callaghen je trgnuo drugi revolver. Mohave je prekasno shvatio i kriknuvši bacio se naprijed. Plameni mlaz opržio mu je lice i dok je padao raskolačenih očiju, bijelac je odskočio u stranu.

Callaghen je zazviždio i konj je nevoljko dokasao ušiju položenih uz glavu. Olovno tane udarilo je o kamen i zviždeći odletjelo u stranu, a Callaghen je pograbioga uzdu prije no što se preplašena životinja okrenula i pobjegla. Vođeći konja potrčao je među stijene.

Iz smjera odakle je došao, čuo je pucnjavu. Patrola je također bila napadnuta. Ostavivši konja na sigurnu mjestu, pronašao je za sebe položaj odakle se mogla vidjeti cesta kojom je trebala naći i kočija. Zaklon je bio dobar, pružao je zaštitu od sunca i metaka a nije bilo prilaza ni straga ni odozgo.

IX

Callaghen je dugo ležao u svom zaklonu i strpljivo razgledavao. Čutura je ležala nadohvat ruke ali on je nije taknuo.

Izenada nešto se pomaklo ali nije zapucao. Nikada nije pucao u nešto što nije mogao procijeniti i raspoznati. Osušio je oznojene dlanove o košulju i opet stegao karabin. Već je bilo vrijeme da se patrola probije do ceste.

Izenada ga obzme jedna misao. Što ako ga poručnik smatra mrtvim? Što ako su skrenuli prema Bitter Springsu da bi tamo predusreli poštansku kočiju? U tom je slučaju ostao sam. Shvativši koliko su vjerojatne njegove pretpostavke, počeo je u sebi psovati. Koliko je odjahao ispred patrola? Pet kilometara? Šest?

Podigao je glavu da bi bolje vidio i istog je trena jedno tane otkinulo komadić stijene ispred njegova lica.

Brzo je spustio glavu i gledajući kroz uzak prosjek pokušao pronaći neprijatelja. Možda to čak nisu bili Mohave već Pah-Ute. Oni su često poduzimali kratke izlete na ovo područje, napadali putnike i preko planine upadali na rančeve da bi oteli konje.

Callaghen je pogledom potražio sunce. Još sat do zalaska. Do tada se mogao odmarati. Nije očekivao napad za danjeg svjetla. Indijancima se nije umiralo. Čak je malo i zadrijemao. Nije bilo nikakvih pokreta ni zvukova. Bio je sasvim odsječen i nije znao što se dogodilo s patrolom i poštanskom kočijom.

Kada se počeo spuštati sumrak, Callaghen se povukao do svog konja. Pola preostale vode izlio je u šesir i dao životinji da popije. Onda ju je polako poveo preko tvrdog pijeska, onuda gdje je bio siguran da se neće čuti udarac potkove o kamen. Uzjahao je i potjerao konja lakim kasom. Nije čuo nikakva zvuka. Indijanci su otišli.

Vjerojatno su to učinili već prije nekoliko sati ostavivši jednog ratnika da ga drži na mjestu a sada je i taj otišao. Kamo?

Callaghen je jahao oko četiri kilometra u smjeru Camp Cadyja a da nije našao nikakvih tragova kola ni potkovanih konja ali je zato bilo otisaka nepotkovanih ponija. Onda je okrenuo i objahao velik krug tako da usprkos tami nije mogao promašiti tragove kočije. Ništa. Nakon još jednog sata uzaludnog traganja pri čemu se Callaghen držao podalje od tamnih ulaza u kanjone, zaustavio je konja da bi u miru razmislio.

Postojale su dvije mogućnosti. Ili se kočija vratila u Camp Cady ili je napustila cestu i krenula kroz pustinju. Ali konjima je nužno potrebna voda i jedini mogući smjer bio je prema Marl Springsu. A tamošnju stanicu čuvaju tri vojnika ako su još na životu...

Ali gdje je patrola? Nakon prvih nekoliko pucnjeva zavladała je tišina a Callaghen nije mogao povjerovati da bi patrola za tako kratko vrijeme bila uništena.

X

Callaghen je jahao polako i oprezno pouzdavajući se u svoj sluh. Putnik koji je prešao mnoge pustinje i borio se u njima, naučio je razlikovati tihe noćne zvukove i oni su mu mnogo govorili.

Jašući prema Marl Springsu, često se zaustavljao i osluškivao kroz gotovo neprozirnu tamu. Nakon jednog takvog zastanka upravo je pritiskom čizme namjeravao potjerati konja kada do njegovih ušiju iz velike daljine dopre zvuk koji nije pripadao pustinji, dug i jednoličan.

Bio je to zvuk nečega što se kretalo... ne vuklo... pa ipak, nalik i na to. Čuo ga je i onda je sve utihnulo.

Zvuk je došao sa sjevera, možda malo istočnije. I konj ga je čuo i njegove su uši bile uspravljene a nozdrve su podrhtavale.

— Hajde da pogledamo — reče Callaghen meko.

Ostavio je karabin da visi preko jakube sedla i polako pošao naprijed s izvučenim revolverom. Nečujno je gazio preko mekog pijeska. Nakon stotinu koraka zastao je i oslušnuo. Ništa... pošao je dalje, još opreznije. Sada je čuo onaj zvuk, jasnije i glasnije.

Iznenada je shvatio. Bio je to zvuk kola... možda poštanska kočije. To je bila poštanska kočija! U njoj se nalazila Malinda... ako je još živa.

Callaghen je napeto osluškivao. Uski kotači kočije bili su drugačijeg zvuka od teških širokih kotača teretnih kola. Zvuk koji je prvi put čuo mora da je potjecao od kočnice koju je vozar pritisnuo silazeći nekom nizbrdicom.

Sada je već bio čujan i topot mnogih potkovanih kopita i cviljenje kožnih ovjesa. Ovaj susret nije bio bez opasnosti za Callaghena. Zaplašeni putnici mogli bi otvoriti vatru na bilo kakvu sjenku a možda su oko kočije već bili i Indijanci.

Onda je u mraku ugledao tamnu sjenu, obrise četveroprega i veliku kočiju. Callaghen je nepomično stajao pritisnuvši rukom nozdrve svog konja.

Tek kada je kočija prošla, skine ruku i konj istog trena zarza.

Pratilac vozara naglo se okrenuo i podigao pušku:

— Tko je to!

— Vojska! — odvratio je Callaghen.

— Pridi polako! Bez oružja u rukama.

— Dobro... dolazim.

Onda je začuo dobro poznat glas.

— Pa to je Morty! Morty! — uskliknula je Malinda.

Prišao je vodeći konja.

— Čini se da ste malčko skrenuli — reče vozaru. — Što se dogodilo.

— Indijanci — odgovori vozar Johnny Ridge kojega je Callaghen otprije poznavao. — Opazili smo ih pred nama i kada smo mislili da nas ne mogu vidjeti, sišli smo s puta i pokušali ih obići. Međutim, nismo se mogli vratiti na cestu, odsjekli su nas.

— Negdje ispred nas nalazi se patrola — objasni Callaghen — međutim bit će najbolje da voziš paralelno s planinom, Ridge, sve dok ne pronađemo prolaz prema istoku.

— A gdje bi to moglo biti? — upita vozar sumnjičavo.

Callaghen je slegnuo ramenima.

— Ovo brdo nije suviše veliko. Mora postojati neki prijelaz.

— Ali sve se više udaljavamo od ceste a konji su premoreni.

— Čovječe, iza tebe su Indijanci. Vozi dalje a ja ću naprijed u izviđanje.

Callaghen pođe do vrata kočije. Unutra je bila Malinda s tetkom ali i Kurt Wylie i tamnopusi čovjek koji je s njim stigao u Camp Cady.

— Sve će biti u redu — reče Callaghen djevojci.

Jahao je ispred kočije kojih pet kilometara a onda je skrenuo prema planini i pronašao jednu udubinu. Sjahavši sačekao je kočiju. Put nije bio lagan i njime sasvim sigurno nikada nisu prošla neka kola. Ali Ridge je bio pravi majstor i znao kako treba postupati sa zapregom.

Iz kočije je najprije iskočio Kurt Wylie i odmah prišao Callaghenu.

— Ti! Čekao sam taj susret!

Ridge reče oštro:

— Što god da si zamislio, momče, odmah to zaboravi. U ovom smo času potrebni jedni drugima želimo li preživjeti.

Callaghen se nasmijao i potražio sasvim zaštićeno mjesto i tamo zapalio malenu vatru.

— Imate li kave? — zapitao je. — To će nas sve raspoložiti.

Pratilac vozara prišao je s namirnica ali ga je tetka Madge odgurnula i prihvatila se posla.

— Ostavite to — reče. — Prepustite kuhanje stručnjaku. Danas ste se ionako dosta namučili.

Ridge je prišao Callaghenu.

— Znaš li gdje se nalazimo?

Pri slabom svjetlu vatre narednik je crtao prstom u prašini:

— Ovdje je naša planina... ovdje negdje morao bi biti Marl Springs. Tamo bi trebala biti tri vojnika, voda i dovoljno namirnica.

— Čuo sam za to ali nikad nisam vozio do tog mjessta.

— Kada patrola ne pronađe ni mene a ni vas, — nastavi Callaghen — pretpostavljam da će skrenuti u Marl. Budemo li imali sreće, susrest ćemo se tamo.

— Dobro — odlučio Ridge. — Poći ćemo onamo. Jesi li vidio kojeg Indijanca?

— Izmijenili smo nekoliko hitaca — reče Callaghen. — Ne znam koliko ih točno ima ali prebrojili smo tragove gotovo dvadesetorice.

— To je dosta... to je suviše.

Callaghen je pošao do konja, rasedlao ga i dobro protrljao suhom travom. Onda ga je odveo pod samu stijenu i duboko zabio klin o koji ga je zavezao. Razmislio je smije li piti ali je odlučio da to odgodi do jutra. Kada se vratio do vatre, kava je bila gotova.

— Naredniče — iznenada će Ridge — Netko dolazi!

XI

Svi su užutjeli. Callaghen se smjestio odmaknuo od ostalih i oslušnua. Ridge mu je tiho prišao.

— Nešto sam čuo, to je sigurno — prošapta.

Callaghan je znao da vozar nije ni početnik ni paničar. Vjerovao mu je.

— Ridge, izvidjet ću okolinu — reče tiho. — Pripazi na Wylieja i njegova prijatelja. Ne vjerujem im.

— Čuo sam da si se sukobio s njim.

— I ja i Sykes. Ne znam što sprema.

Callaghan je nečujno krenuo naprijed i izašao iz malog, sljepog klanca u kojem se sklonila kočija. Okrenuvši se već nakon desetak metara nije vidio sjaj vatre... izabrao je zaista dobro mjesto jer je izlaz iz njihova skloništa bio blago zavijen pa se izvana ništa nije moglo vidjeti.

Izišavši na otvoreno, pognut među rijetkim raslinjem, Callaghan je zastao promatrajući i osluškujući. Život u pustinji naučio ga je beskrajoj strpljivosti i to se isplatilo. Začuo je nešto... tiho kretanje u pijesku i opet tišina. Zadržao je dah kao da se boji da bi netko mogao čuti njegovo disanje.

Zvuk se ponovio a onda do Callaghanovih ušiju dopre tiho stenjanje. Još uvijek pognut, narednik je oprezno pošao naprijed.

Tamnu priliku koja je ležala na pijesku prepoznao je već a tri, četiri metra... Delaware!

Brzo je prišao, lako podigao vitko tijelo izviđača i ponio ga do vatre.

— Vode — reče tetki Madge. — Najprije vode.

Delaware čini se nije bio ranjen ali su mu mokasini bili pretvoreni u krpe. Wylie promrlja:

— Zašto se uputio u pustinju ovako oburven?

— Bio je dobro obuven kad je krenuo — reče Callaghan ljutito. — Zajedno sa mnom izjahao je iz Camp Cadyja. Mokasini su izderani od ukrucene lave. Lava uništi svaku obuću.

Žena je ovlažila usne izviđača a kada je ovaj otvorio usta, ulila je u njih gutljaj vode. Delaware se nakašljao, otvorio oči i pokušao podići na lakat. Callaghan mu je pomogao. Indijamac je ispio još gutljaj. Onda se ogledao i opazio Callaghena.

— Mislio sam da si mrtav.

— Gdje je patrola?

— Nestala... svi nestali!

— Pobijeni?

— Ne znam... ne vjerujem — ogledao se. — Bili smo napadnuti, našli smo zaklon i uzvratili vatrom... Nakon nekog vremena jedan se vojnik neoprezno pomakao. Isti je tren dobio tri strijele od kojih su dvije bile smrtonosne. Čuli smo pucjavu prema sjeveru. To si bio ti, Callaghene?

— Da...

— Hitao sam poći za tobom ali je poručnik zabranio. Rekao je da ne može ostati bez vodiča. Indijanci su nas nekoliko sati prikovali među stijenama. Kada sam konačno izišao u izviđanje, više ih nije bilo... po tragovima sam zaključio da nas je napalo tucet ratnika. Nisu imali konja. Nisam se odmah vratio u patrolu, pošao sam sjeverno da vidim što je s tobom. Znao sam da će se Sprague ljutiti...

— Hvala, prijatelju.

— Pronašao sam mjesto gdje si ležao ali više nije bilo ni tebe ni Indijanaca. Nije bilo ni leševa iako sam vjerovao da je netko poginuo u sukobu. Vratio sam se ali patrola je otišla... pošao sam sa njima ali sam izgubio trag i umjesto toga našao tragove kočije i Indijanaca. Najprije ih je bilo desetak a onda još četvorica pa petorica.

Delaware je uzeo još gutljaj vode i tada nastavio:

— Znao sam da ih ne mogu obići i prije njih doći do kočije. Zato sam krenuo preko nakupina oštne lave koju je kočija obilazila, da im presječem put. Čak se i Mohave klone lave, radije odabiru duži put.

— Gdje su Indijanci?

— Bez brige, tamo su, napolju. Možda još nisu pronašli gdje se nalazi kočija ali će je ujutro sigurno naći.

— Krenuli smo u Marl Springs — reče Callaghan.

— Onda podite odmah. Ne čekajte jutro.

Narednik je razmislio.

— Ne. Mogli bismo dalje ali su konji premoreni. Imamo još dobrih pet sati tame. Krenut ćemo prije zore.

Zatrpali su žeravu pijeskom i umotali se u pokrivače. Wylie je preuzeo prvu stražu a drugu Becker, pratilac

kočije. Callaghena je probudio još za mraka. Zvijezde su bile velike i jasno blistale.

— Naredniče, mislim da je vrijeme.

Callaghen je navukao čizme, provjerio oružje i smotao pokrivač. Pošao je do konja rekavši Beckeru da probudi ostale.

Zeravica je bila još topla i u nju su su ukopali pocrnjeli lonac za kavu. Ispili su gorku tekućinu u tišini i petnaest minuta poslije kočija je bila na putu. Callaghen se nalazio na čelu vodeći svog konja, a Delaware je sjeo u kočiju.

Malo kasnije pronašli su presušeno korito, skrenuli u njega i pošli prema jugozapadu, uzduž planine.

Putovali su sat ili nešto više kada Callaghen ugleda procijep u tamnoj masi planine. Zastao je i kada se kočija dovezla do mjesta gdje je čekao, tiho reče Ridgeu:

— Čekajte ovdje.

Brzo je pojahao naprijed i ušavši duboko u prosjek sjahao i oprezno zapalio šibicu. Bilo je tu tragova u oba smjera i moglo se pretpostaviti da se radi o planinskom prolazu. Nešto dalje pronašao je tragove kotača.

Pošao je po kočiju i poveo je. Kretao se tridesetak metara ispred nje kako bi mogao osluškivati a da ga ne smetaju zvukovi zaprege. Ništa nije čuo a ni vidio iako je postalo svjetlije. Pred njima se uzdizala golema okomitastijena ali put je skretao i vodio njenom osnovom.

Nije znao koliko su daleko od svoga cilja ali moralo je to biti barem nekoliko sati vožnje. Callaghen je okrenuo konja i dočekao kočiju. Ridge je vrlo pažljivo postupao sa svojom zapregom štedeći je koliko je god bilo moguće.

— Ridge, misliš li da bi se trebali odmoriti?

— Bilo bi dobro — kimne vozar promatrajući zadihane životinje. — Možda ćemo slijedeće kilometre proći u galopu.

Bilo je već prilično svijetlo i ako do tog trenutka Indijanci još nisu bili pronašli tragove kočije, bila je to puka slučajnost. A nakon toga bit će im potreban još sat i pol da je dostig-

nu. Čak i manje ako se odluče na prijelaz preko planine i presijeku joj put.

— Koliko još ima do Marl Springsa? — upita Ridge.

— Ne znam — oklijevao je Callaghen. — Dvadeset do dvadeset i pet kilometara.

— Tada nećemo proći bez borbe. Hajdmo dalje!

Uskoro je izišlo sunce i nakon deset-tak minuta ugodne topline postalo je vruće. Callaghen je jahao prilično naprijed ne očekujući napad sa strane. Ako Indijanci dolaze odostrag, vidjet će ih oni u kočiji. Ako su prešli planinu, čekat će ih na kraju kanjona, tamo gdje put izlazi u pustinju.

Prolazili su vulkanskim predjelom gdje je nekada radiilo na desetine aktivnih vulkana. Na sve strane uzdizale su se gomile ukrućene lave, formirane u obliku stošca. Onda se ispred njih pojavio greben koji je označavao početak pustinje. Callaghen je mahnuo Ridgeu i ovaj je zaustavio kočiju. Delaware je iskočio i pridružio im se.

— Ako su nam presjekli put, čekat će tamo... barem neki od njih — reče Indijanac.

— Misliš da su neki pošli naprijed a drugi nas slijede? — zapita Becker namrštivši se.

— A ti ne bi tako postupio? — upita Callaghen. — Mora da su pretpostavili kamo ćemo krenuti. Znaju da ne možemo bez vode. Osim toga tamo su vojnici... ako ih već nisu pobili.

— Dobro — reče Ridge. — Pouzdajem se u tvoj sud. Što da radimo? Probit ćemo se u galopu?

— Da. I nakon toga dolazi do naglog skretanja uljevo. Nije moguće da put vodi kroz pustinju, vjerujem da ćemo izaći na cestu a ta vodi uz padine planine.

Callaghen je pošao do otvorenih vrata kočije.

— Pognite glave — reče putnicima. — Za nekoliko minuta vozit ćemo galopom i možda će pasti nekoliko hitaca.

Wylie je izvirio.

— Indijanci?

— Ne možeš ih vidjeti — nasmijao se Callaghen. — Ako nas čekaju, bit će to

tek nakon dva kilometra. Ako zaista znaš pucati, sad ćeš to moći pokazati.

— Znam pucati — Wylie je povukao revolver. — Vidjet ćeš.

Kočija je krenula a Callaghen je sada jahao usporedno s njom. Provjerio je punjenje svojeg karabina i oslobodio poklopac korica revolvea.

Ridge je savršeno vodio zapregu. Put je vodio blagom uzbrdicom. Prolazeći ispod visokog kamenog tornja Callaghen je podigao glavu i našao se oči u oči s jednim Indijancem. Bio je udaljen dobrih sto metara ali ugledali su se u istom trenu. Onda je brončano lice nestalo a Callaghen dovikne Ridgeu:

— Tamo su! Čekaju nas!

Usta su mu bila suha. Prolaz je još uvijek bio uzak a iskidano stijenje sličilo je na zube neke nemani koja se pripremala da sažvaće kočiju i njene putnike.

XII

Ridge je vodio konje korakom štedeći ih za odsudne trenutke. Callaghen je jahao lako, umirujući konja koji je predosjećao opasnost i pokazivao uzbuđenje. Na tom se mjestu put proširio i najbliže stijene bile su izvan puškometta. Ali stotinjak metara naprijed prolaz se naglo sužavao i to je bilo idealno mjesto za zasjedu. Putem u dužini od gotovo kilometar kočija će biti izložena vatri nevidljivih napadača koji su imali savršen zaklon među stijenama. Callaghen je hladno odvagao mogućnosti i odlučio se za pretpostavku da su Indijanci grupirani na ulazu u suženje s namjerom da tu zaustave kočiju prije no što se kroz prolaz domogne otvorene pustinje.

Callaghen je obrisao oznojene dlanove i navukao šešir dublje na oči. Vjerojatno neće pucati na njega već će ga propustiti i otvoriti vatru tek na kočiju. Malko je ubrzao korak konja i tada dao znak Ridgeu. Vozar je prasn timerom iznad zaprege i teška je kočija pojurila.

Callaghen je čuo kako se tamno odbijalo od stijene negdje ispred njega a onda je polegnuo uz vrat konja i ovaj je zagrabbio. Samo da se domognu izlaza, onda će sve biti u redu...

Izenada ga obuzme panika. Gotovo podsvijesno shvatio je da je palo premalo hitaca, da je vatra preslaba... bilo je tu premalo Indijanaca!

Usprkos opasnosti okrenuo je konja lijevo pa desno i dočekavši kočiju pojurio usporedno s vozarom.

— Čekaju nas na samom izlazu! Nemoj odmah skrenuti, vozi ravno u pustinju!

Ridge je podigao bič kao znak da je shvatio i punom su brzinom juriti prema otvoru u stijenama. Ovdje je put naglo skretao i vjerojatno su tu bili skriveni preostali ratnici. Na oštrom zavoju kočija bi morala znatno usporiti i tada bi naprosto skočili na nju...

Callaghen je prvi izjašio iz prolaza i pojurio ravno u pustinju a za njim je poskakivala kočija napustivši put i kotrljajući se nabijenim pijeskom. Podivljala zaprega bjesomučno je vukla a iza njih su zapraštali hici. Callaghen je usporio i okrenuo se u sedlu. Iz zaklona na samom izlazu iz klanca istrčali su Indijanci pucajući za bjeguncima ali razmak je već bio prevelik. Nakon pola kilometra Callaghen je umirio konja i došao korakom. Kočija ga je začas dostigla.

— Čovječe, tvoj mozak zaista brzo radi! — uskliknuo je Ridge. — Uvezli bismo se ravno u stupicu.

— Oni će opet prećicom kroz planinu i pokušat će doći u Marl prije nas.

Povezli su se pustinjom izabравši takav smjer da su se nakon dva do tri kilometra mogli vratiti na put. No tih tri kilometra konji su se zaista namučili prelazeći sad kroz neki meki pijesak sad preko oštrog kamenja. Kada su konačno izašli na put, nalazili su se kojih šest kilometara od još jednog planinskog prolaza, ovaj put kroz planinu Marl. Nije bilo vjerojatno da su Indijanci već stigli do tamo ali mogućnost je uvijek postojala.

Prolaz je bio uzak i vrlo opasan ali očito su pretekli Mohave i prošli bez ikakvih neprilika. Konačno su se našli

na ravnom dijelu puta u Marl Springs.

Sklonište kod izvora bilo je izgrađeno prije samo nekoliko mjeseci a bilo je to djelo poručnika Manuela Ayrea koji je tada zapovijedao i Camp Cadyjem. Od jakih brvana podignuta je ograda za konje a na svakom kraju sazidana je mala kamena zgrada koja je mogla izvršno poslužiti za obranu. Blizu jedne od zgrada uporišta izbijao je izvor iz stijene. Bilo je zamišljeno da ovdje bude stalna posada od osam vojnika i podoficira ali malo kada bilo ih je više od četvorice.

Callaghen je već izdaleka vidio nekoliko životinja u ogradi i, čimilo mu se, plavu boju vojničke uniforme. Ipak: Indijanci su sve to mogli namjestiti da bi zasjeda bila uspješnija. Zato je narednik pojahao pedesetak metara ispred kočije i pažljivo prilazio uporištu s izvučenim revolverom.

Umjesto Indijanaca prišao mu je snažan muškarac koji je nosio oznake narednika na svojoj uniformi.

— O'Callaghan! — uskliknuo je. — Narednik O'Callaghan! Kada sam te posljednji put susreo, čovječe, imao si mnogo viši čin.

— MacBrody? Živ? Mislilo sam da si poginuo u onoj posljednjoj bitki. Vidio sam kako si pao pod trojicom.

— A da si malo počekaio vidio bi kako ustajem samo s jednim a taj se nije dugo odupirao. Bili su samo dječaci, O'Callaghan i nisu porasli da nauče kako se bori. Hej, što si to doveo? Poštamsku kočiju?

— Krenula je u Las Vegas ali je morala skrenuti zbog Indijanaca pa sam je doveo ovamo... imaš li vijesti o poručniku Spragueu? Bio sam u njegovoj patroli.

— Tjednima vidamo samo Indijance. I to više no što mi je drago. Imam vrlo malo ljudi, Morty, a prošle noći jedan je čovjek ukrado konja i dezertirao. Nadam se da je prošao iako to neću reći pred ostalima.

Kočija se zaustavila uz njih. Ridge mahne na pozdrav i reče:

— Voda nam je sada važnija od zla: i konjima i ljudima.

— Toga imam — reče MacBrody. — Dolazi polako ali nikada do sada nije

prestala teći. Svi ćete piti još večeras a do jutra će rezervoar opet napuniti pa ćete moći uzeti za put. Morty, čuo sam za Sykesa. Baš nemaš sreće.

— Ionako odlazim iz armije.

Ridge je pomogao ženama da izađu iz kočije. Još uvijek na svom sjedištu Becker se nagnuo naprijed i rekao Callaghenu.

— Hvala, prijatelju. Bez tebe sada bismo svi bili mrtvi.

Narednik MacBrody galantnim je pokretom skinuo šešir.

— Moje gospode, ovdje nemamo mnogo ali potrudit ćemo se da vam bude ugodno.

— Hvala, naredniče — nasmiješila se Malinda. — Mi ćemo cijeniti vaš trud a sigurna sam da će nam biti mnogo bolje no noćas tamo napolju.

— Vi ste sa zapada, vidim — nasmiješio se narednik. — One dame s istoka također su zgodne ali suviše očekuju. Momci će začas pripremiti sobu za vas.

Callaghen se ogledao. Obor je bio vrlo čvrst a voda blizu. Zgrade su bile prikladne za obranu.

— Koliko imaš ljudi?

— Četvoricu, računajući i sebe. A jedan od vojnika je kurir koji je već morao odjahati. Jedva je izmaknuo Indijancima i sada mu se baš ne odlazi.

— Neka čeka. Nema tako hitnih vijesti u svojoj torbi da bi zbog njih trebao poginuti.

Četiri člana posade, Delaware, Callaghen, Becker, Ridge, Wylie i njegov prijatelj: deset ljudi, dobar zaklon i dovoljno vode. Indijanci ih vjerojatno neće napasti.

— Kako stojiš sa hranom? Uobičajena zaliha?

— Ne — MacBrody je ljutito pljunuo u prašinu. — Opskrba je zakasnila i gotovo smo bez hrane. To ne znači da ne možemo preživjeti dan-dva.

Prišla im je Malinda i zapitala:

— Morty, hoćemo li sutra nastaviti?

— Ne.

— Mislite li da su još uvijek vani... da nas čekaju?

— Sigurno. Ovo je siromašan kraj. Iako Indijanci mogu preživjeti, nalaze

tek toliko hrane i vode da ne skapaju. Poštanska kočija za njih je pravo bogatstvo. Konje će pojesti, ormu upotrijebiti, stvari će trampiti a nešto zadržati i za se, a da ne govorimo o oružju i municiji koji su im dragocjeni. Ratnika koji omogućiti zarobljavanje kočije, smatrat će herojem.

— Čini se da volite... ili barem razmišljate poput svih Indijanaca.

Pogledao je prema plavim grebenima koji su uokvirivali pustinju.

— Volim? Ne poznajem ih dovoljno ali mislim da ih mogu razumjeti. Oni su profesionalni borci a ti imaju nešto zajedničko pa ma kojoj naciji ili vojsci pripadali.

— Možda se možemo probiti noću — predloži djevojka. — Čula sam da tada nerado napadaju.

— To vrijedi za većinu njih. Ako ratnik pogine noću, njegov će duh zauvijek lutati u tami... ali kao svuda tako je i među Indijancima, ima skeptika. Kakve sam sreće, ja bih baš nalezio na nevjernika koji vreba s puškom u ruci...

Pogledao je prema udaljenim planinama i osjetio kako ga privlače. Pokušao je ocijeniti daljinu. Petnaest kilometara? Ne... možda čak i dvostruko.

— Moj će stric biti zabrinut — reče Malinda.

— Da, znam. Ali tako je to kada se putuje pustinjom. Znaš kada krećeš ali nikada ne znaš kad ćeš stići.

XIII

Jugozapadno od uporišta nalazio se mali klanac obrastao travom i rijetkim grmljem. Između stijena izbijao je majušni izvor, tanak mlaz hladne vode koja je odmah nestajala u pijesku. Ulaz u klanac bio je okružen razbacanim stijenama.

Bilo je tu dovoljno trave za nekoliko konja ali kada bi se ovdje zaustavljale karavane, zaprege su hranjene ponesenom zobi. Inače u oboru su bila

samo jahaća grla posade i još pet do šest rezervnih konja. U času kada je kočija stigla u Marl Springs. tamo je bilo taman toliko životinja koliko i ljudi.

Cijelo je uporište bilo izgrađeno dosta smišljeno i bilo ga je lako braniti. Možda je bilo samo malo preblizu planini i ranjivo s te strane.

Razgovarajući s MacBrodyjem o mogućem napadu, Callaghen mu je ispričao sve o izgubljenoj patroli i upozorio ga na Wylieja i njegovog prijatelja.

— Jesi li ikada čuo za Zlatnu rijeku? — zapita.

— A tko nije? Kada budeš ovdje toliko dugo kao ja, čut ćeš stotinu takvih priča: izgubljenom rudniku, o rudniku sa čeličnim vratima, o pustinjskom brodu. I kladim se da su stotine ljudi izgubile živote povjerovavši tim pričama.

— Siguran sam da je i Wylie zbog toga ovdje.

— Možda. Znam ja njega — reče MacBrody. — Viđao sam ga u Fort Churchillu, na putu za Nevadu. Onda je ubio čovjeka u Virginia Cityju i o tome se mnogo raspravljalo. Čini se da mu nije pružio priliku da se brani pa je sve ukazivalo na umorstvo. Ali tada je bio u društvu s opasnim tipovima pa nitko nije htio riskirati. A ubijeni je ionako bio neki stranac.

Narednik je otišao svojim poslom a Callaghen je ostao sam uživajući u svježini sumraka, zabavljen čudnim mislima. Što će učiniti kada izađe iz vojske? Zna li išta drugo osim vojničkog zanata?

Možda bi, služeći se svojim borbennim vještinama, mogao postati šerif u nekom gradiću na granici. Možda bi čak mogao učiti pravo što ga je donekle privlačilo. Možda je to bio izlaz, iako ne zadovoljavajući, jer je trebalo čekati nekoliko godina na njegovo ostvarenje. Možda kada bi našao tu Zlatnu rijeku... Trgnuo se osjetivši da je počeo maštati. Bila su to razmišljanja avanturista čovjeka koji nije sposoban da svom životu odabere određeni cilj.

— Drago mi je da si ovdje s nama, Morty — iznenadio ga je glas narednika MacBrodyja. — Moji su ljudi goto-

vo mrtvi od nespavanja. Vi ćete nam pomoći pri stražarenju.

— Morat ćemo naročito pripaziti na konje — upozori Callaghen. — Ne vjerujem tom Wylieju i njegovu prijatelju.

Obišao je uporište. Osjećao je nemir i kretanje ga je umirivalo. Gdje su Indijanci? Što će poduzeti? Stvari zaštićene ovim zidovima za njih su bile prave dragocjenosti. A imali su i snažnog saveznika — vrijeme. Bijelac je bio nestrpljiv i nemiran. Indijanac je posjedovao gotovo bezgraničnu strpljivost, mogao je ležati u zasjedi satima pa i danima trošeći vrlo malo hrane i još manje vode. Uostalom znao je i gdje se u pustinji mogu naći male, skrivene zalihe vode.

Callaghen je pošao do vatre i tamo mu je tetka Madge ponudila lončić s kavom. Zahvalivši, narednik se odmah povukao u tamu. Bilo bi ugodno sjediti uz plamen ali pogled se tada odvikava od tame a to je opasno u indijanskoj zemlji. Žena je ustala i pošla za njim.

— Morty, pojedite nešto. Bit će to duga noć.

— Napolju su, oko nas.

— Znam — kimnula je. — Što mislite, koliko ih je?

— I jedan je opasan kad leži u zasjedi.

Negdje u tami skotrljao se kamenčić. Indijanac? Ili neki drugi, savršeno nevini uzrok?

Žena se vratila do vatre. Callaghen je pošao do tamnog ugla ograde za konje i sjeo na rudu poštanske kočije. Uskoro je počeo drijemati pa je naglo ustao i vratio se do vatre. Tamo je bio MacBrody sa Ridgeom.

— Hoćeš li da pokušamo? — upita vozar.

— Trebali bismo čekati barem jedan dan — reče Callaghen. — Hoće li to opustošiti tvoje zalihe, naredniče?

— Već ćemo nekako, Morty. Može nam stići opskrba ili patrola poručnika Spraguea. A s Indijancima nikada nisi siguran. Možda jednostavno nestanu.

Becker se javio za prvu stražu a za drugu određen je Sampson, jedan od vojnika.

— Probudite me — reče Callaghen — ja ću preuzeti posljednju smjenu.

Spavao je kao uvijek često se budeći i odmah ponovno zapadajući u san. Kada je preuzeo stražu, pridružio mu se i Delaware.

— Napolju su — reče Indijanac — i čekaju da izađemo.

Zajedno su dočekali zoru. Callaghen se zagledao u brdo iza uporišta. Postojalo je mjesto s kojeg su Indijanci mogli pucati ravno u obor. Bila je to slaba točka u obrani uporišta.

Sjedeći na jutarnjem suncu počeo je čistiti pušku i revolvere kada mu je prišla djevojka donoseći lončić s kavom.

— Imali smo mirnu noć — reče.

— Delaware vjeruje da neće napasti već da čekaju naš odlazak.

— Koliko dugo...

— Tko zna. Indijanci su strpljivi... Mogu čekati danima a mogu i odjednom odlučiti da odu. Ako se pojavi Sprague, naprosto će nestati.

— Morty!

Podigao je glavu.

— Morty, znate li gdje je neka zlatna rijeka? Wylie vjeruje da znate.

— Odakle vam to, Malinda?

— Slušala sam dok je šaptao sa svojim prijateljem. Razgovarao je i sjednim vojnikom kojeg zovu Spencer. Vjerujem da se poznaju otprije.

— Hvala — reče Callaghen.

Tokom prijepodneva nisu vidjeli ni jednog Indijanca. Ridge i Becker napojili su konje vodeći jednog po jednog do valova koji se polako punio. Oko podne sve su životinje bile napojene a čuture i nekoliko rezervnih posuda također.

Wylie je bio vrlo nemiran. Callaghen je spavao ili se kretao uporištem provjeravajući je li sve spremno za obranu. Usput je promotrio vojnika Spencera. Bio je to visok momak vrlo uskih i nemirnih očiju. Bio je oprezan u pokretima i postupcima i izbjegavao susret s Wyliejem.

Dok je Callaghen spavao, Madge i Malinda zapodjele su razgovor s MacBrodyjem ispitujući ga o prijatelju.

— Čuo sam mnogo o njegovoj obitelji, tamo, u staroj domovini. O'Callag-

henovi iz Corka! Poznati i poštovani ljudi. Mortyjeva je obitelj vrlo stara i ugledna. Da nije bilo Britanaca, sada bi Morty bio gospodar nekog starog dvorca. Ali on nije mogao podnositi njihova nasilja i bezobrazluke. Usprotivio se i na kraju morao pobjeći. Postao je plaćeni vojnik i ratnik a u mladosti bio je dobro odgojen i poučavan svemu što mora znati čovjek koji se sprema da bude vođa i gospodar.

Poslijepodne Ridge i Becker su izveli konje na obronke da bi se napasli. Spencer je dobio zadatak da motri na brdo a MacBrody i Delaware pazili su na pustinju. Nakon jednog sata životinje su vraćene u obor a da nije viđen nijedan Indijanac.

— Mislim da ih više nema — zagundao je Wylie. — Mislim da se plašimo bez razloga.

— Tamo su — reče Delaware tiho. — Neki od njih tako su blizu da mogu čuti što razgovaramo.

— Glupost! — uskliknuo je Wylie. — Nema smisla zabiti se u tu rupu. Morali bismo dalje.

Callaghen ga je bez riječi slušao. Kamo to Wylie tako žuri? I koga će susresti kada stigne na svoj cilj?

Narednik se sjeti karte koju je nosio smotanu u džepu. Što će s time? Čak i nekoliko šaka zlata bilo bi dovoljno za kupnju ranča ili nekog posla u kojem gradu.

Isplatio bi se pokušati.

XIV

MacBrody je nemirno mjerio koracima dužinu obora.

— Gdje je taj tvoj poručnik, O'Callaghen? Zar dvanaest ljudi može samo tako nestati?

— U ovoj pustinji? — začudi se Wylie. — Tu bi mogao izgubiti i cijelu vojsku.

— Rado bih odozgo bacio pogled na pustinju — reče MacBrody podigavši glavu. Brdo iza njih nije bilo suviše visoko, čovjek bi se mogao popeti za desetak minuta. Ali i u ovom trenu

tamo su mogli biti Indijanci i onaj tko bi se penjao bio bi potpuno nezaštićen od njihove vatre.

— Ne žuri, opasno je — reče Callaghen. I sam se već poigravao mislju da se popne onamo gore ali bilo je zaista suviše opasno. — Jesu li ikada odozgo pucali na vas?

— Jednom. Momač se osjećao suviše sigurnim ondje gore pa se pokazao. Trojica smo pucali odjednom i pogodili ga. Otada nisu pokušavali.

Callaghen je pošao u zgradu i tamo pregledao vojnu kartu. Nije bila najpreciznije crtana ali je mogla poslužiti da se upozna teren kojim je kočija trebala proći. Točkastom linijom bila je označena državna cesta koja je prelazila pustinjom, vijugala između brda Mid i ulazila u Cedar kanjon. Dalje je prolazila kroz dolinu obraslu niskim raslinjem i penjala se uz kamene padine do tvrđave Piute... ili Pah-Ute kako su je zvali ljudi pustinje.

U mislima Callaghen usporedi vojnu kartu s onom koju je pronašao kod Allisona. Nisu se podudarale.

Tko god crtao Allisonovu kartu, imao je kao stajalište položaj koji je bio nešto istočnije i čini se, nije točno poznavao teren oko sebe. Ili je namjerno iskrivio kartu. Vjerojatno karta sama po sebi nije bila dovoljna — bila su potrebna i usmena obavještenja.

Ipak bila su ucrtana brda Mid i visoke planine iza njih. Kanjon Cedar nije bio označen. Jasno je bio naznačen najviši vrhunac koji se uzdizao dvadesetak kilometara prema sjeveroistoku a i planine Kingstona, dalje na sjeveru. Pažljivo je bila ucrtana i planina na čijem se vrhu nalazila visoravan i izvor u njenu podnožju. Ucrtan je bio i Rock Springs ali nikakvi putovi.

Jedno je bilo sigurno, ako je karta trebala nešto zabilježiti, to se moralo nalaziti na ovom području ili sjevernije prema Kingstonu. A to je bila tako velika površina.

— Proučavaš teren? — zapita glas iza njega. Wylie je istegao vrat da bi bacio pogled preko Callaghenova ramena. — Gleđam kuda možemo pobjeći — odgovori narednik. — Put dobrim dijelom ide preko otvorene pustinje. Čim obidemo planinu, opet smo na otvore-

nom. Kad se konji odmore, pokušat ćemo ovuda... ako nas Indijanci ne čekaju u kanjonu Cedar.

— Mislim da moramo odmah dalje — reče Wylfe. — Porazgovarat ću s voza-rom.

— Konji se moraju odmoriti.

Gdje je Sprague? Što ako su Indijanci rastjerali njihove konje? Poručnik nema uza se nikoga tko poznaje teren. Možda ima kartu ali to je vrlo nepouzdan putokaz u pustinji. Možda Sprague i njegova patrola negdje napolju umiru od žeđi? Callaghen je dugim koracima izišao vani i pridružio se MacBrodyju i Ridgeu.

— Moram pronaći patrolu — reče im. — Ovog sam trenutka shvatio da Sprague nema nijednog čovjeka koji poznaje pustinju.

— Kako ćeš ih pronaći u ovom prostranstvu? — zavapio je Ridge opisavši rukom širok krug.

— Nećeš proći ni dva kilometra i već će te oboriti — reče MacBrody uvjerljivo. — Čak ni jedan Callaghen to ne može izvesti.

— Vratit ću se do mjesta gdje smo se razdvojili i potražili njihove tragove.

MacBrody je odmahnuo glavom.

— Moje je mjesto ovdje i sretan sam što je tako. Ništa me ne privlači da izjašem u pustinju.

— Ne čini to, Morty — zamoli Ridge zaista zabrinut. — Samo bi se duh mogao provući između ovih Indijanaca.

— Tada ću biti duh. Poći ću noćas ali drugima o tome ni riječi.

Ridge se ugrizao za usnu.

— Prokletstvo, čovječe, pošao bih s tobom ali...

— Tvoje je mjesto uz kočiju, Ridge. Nije ti dužnost da spašavaš vojsku.

Callaghen je proveo ostatak poslijepodneva proučavajući teren ispod uporišta. Najteže će biti izvesti konja jer će Indijanci, pod zaštitom mraka, prići mnogo bliže. Iznenada se uz njega našla djevojka.

— Morty, o čemu razmišljate?

— Pitam se što je sa Spraguom i njegovom patrolom. Tragaju za vodom a možda već umiru od žeđi.

— Poći ćete ih tražiti — pogodila je.

— Da.

— Ali kako... u toj golemoj pustinji. Može li se to?

— Moram pokušati, Malinda. Ne bih si mogao oprostiti da izginu a da ja nisam maknuo ni prstom. Ostanite uz kočiju i imajte povjerenja u Ridgea. On je pouzdan i pošten. Isto tako i MacBrody.

— Pričao nam je o vašoj obitelji, Morty.

— Tako je to s Ircima, uvijek moraju brbljati. Obitelj i prošlost ovdje ništa ne znače. Ja sam Callaghen, Irac i to je sve.

— Mislim da Irci čine pola naše vojske. A da i ne govorimo o graditeljima željeznica.

— A sutra će biti političari. Irac tako voli govoriti... — iznenada je sčepao djevojčin zglob. Naprijed, među stijenama, zamijetio je neki pokret. Bilo je i suviše blizu za Indijanca.

— MacBrody! Ridge! — pozvao je tiho ali oštro. Osjetili su napetost u njegovu glasu i odmah prišli povukavši revolvare.

— Netko je tamo vani i vjerujem da je to jedan od naših. Ako se odluči da pretrči ovamo, Indijanci će ga ubiti. Moramo ga pokrivati vatrom.

— Dobro — reče MacBrody tiho i brzo se povuče. Začas je prikupio ljude koji su došli kočijom kao i slobodne vojnike. Kada su se smjestili iza kamenog zidića, Callaghen je polako otškrinuo vrata.

Nekoliko minuta nije se ništa dogodilo a onda su ga ugledali. Izvukao se između kamenja, brzo ogledao i onda potrčao prema otvorenim vratima. Jedna se strelica zabila pored njegovih nogu, druga ga je promašila a onda je iz uporišta odjeknula oštra paljba i Indijanci se više nisu javljali.

Čovjek je sada brže trčao. Kada je došao gotovo do vrata, odjeknuo je hitac puške i bjegunac se sapleo i pao. Iznutra ljudi su uz psovke osuli vatrom kamenje na mjestu gdje se pojavio malen oblačić dima. Callaghen je ispuštio pušku i skočio van. Dohvatio je ranjenog čovjeka ispod pazuha i brzo

ga povukao u dvorište. Tamo je odmah kleknuo uz njega. Bio je to Garrick, jedan od vojnika iz patrole.

— Ti... mislili smo da ste... mrtvi... naredniče.

— Gdje je Sprague?

— Vani — pokušao je podići ruku. — On je... ranjen... ubili su Turnera i otjerali... konje.

— Gdje je, govori Garrick? Gdje je?

— Sjeverno... nekih desetak kilometara — sklopio je oči teško dišući. Malinda mu je usula gutljaj vode u poluotvorena usta. — Vrh... najviši... pogledaj u podnožju... prema usamljenom vrhuncu. U toj liniji... nema vode.

Callaghen je ustao i odmaknuo se nekoliko koraka. Znao je gdje je to mjesto, shvatio je ranjenika. Položaj je bio sasvim na otvorenom, nije mogao biti gori. Prišao mu je Delaware.

— Znaš li gdje je to?

— Da... ali nikad nisam bio na tom mjestu.

— Tamo ima mnogo vode. Tri ili četiri izvora.

— A na svakom sjedi Indijanac s puškom — odbrusi Callaghen.

— Naravno.

— Ti izvori — reče Callaghen — gdje su smješteni gledajući od onoga usamljenog vrhunca?

— Poći ću s tobom.

— Vraga ćeš poći. Jedan čovjek ima više šanse.

— Na otvorenom nitko nema šanse.

Podigao je grančicu i u pijesku nacrtao položaj oba vrhunca. Spojio ih je ravnom ortom i pokazao jedno mjesto.

— Uvijek idi uzbrdo. Prema onome što ranjenik kaže, vojnici su najviše kilometar dva od ovog ovdje izvora. Uvijek uzbrdo, Callaghene.

— Hvala — ustao je i protegao se. — Odspavat ću malo. Hoćeš li mi pripremiti konja?

Pošao je u zgradu, pronašao svoje pokrivače i legao. Malinda je gledala za njim:

— Tetko, što će sada učiniti?

— Dobro znaš što — odgovori žena. — To je muškarac koji uvijek zna što mu je dužnost i nikad ne traži da je netko drugi obavi umjesto njega.

Callaghen je izašao van, u ugodnu večernju svježinu držeći u jednoj ruci tek očišćenu pušku a u drugoj lončić vruće kave. Konj je već bio spreman, najbolji kojeg su imali u uporištu. Osim malog pokrivača smotanog iza sedla, tamo je bio pričvršćen omot s hranom i dvije čuture.

Na nebu je bilo samo nekoliko zvijezda a podigao se prilično jak vjetar. To je bilo dobro... prigušit će zvukove. Vanjska vrata bila su otvorena već puni sat a dva vojnika sa spremnim puškama pazili su na njih.

— Vjetar će ti pomoći — reče Delaware tiho.

— Da uzmeš više hrane? — upita MacBrody. — Bit će im potrebna?

— Da se preživi dovoljno je i voda — reče Callaghen. — Ako ih nađem, svi ćemo ovamo. I pripazi na Wylieja. Podmukao je i opasan.

— Ne brini za nas već za sebe. Ne bi bilo u redu da jedan O'Callaghen umre na ovakvu mjestu.

Callaghen se nasmijao i okrenuo. Pružio je lončić prema djevojci i onda tiho reče:

— Znajući da ste ovdje, žurit ću da se što prije vratim.

Posegnuo je za uzdama i poveo konja prema vratima. Izišavši odmah je skrenuo uza sam zid, tamo gdje je sjena bila najdublja. Stigavši do ugla, zastao je i duboko udahnuo. Sada se trebalo odvažiti i izaći na otvoreno. Polako se vinuo u sedlo i sagnuvši se nad vrat životinje taknuo je po rebri-ma. Konj je počao naprijed, polako i tiho.

Nikakva zvuka i nikakva pokreta. Ogledavši se Callaghen je vidio samo tamnu sjenu na mjestu gdje je bilo uporište. Držeći spreman revolver opet je obratio pažnju na put pred sobom. Sve se više udaljavao a nije nailazio na Indijance.

Poznavao je to mjesto otprije i nikad se nije prestao čuditi djelima prirode. U cijeloj se dolini teren polako uspinjao prema sredini gdje se uzdizalo osamljeno okruglo brdo koje nije

imalo vrhunca već je bilo odozgo sasvim ravno. Oko dva kilometra od brda nalazio se usamljeni kameni toranj visok kojih stotinu pedeset metara.

Prema tom vrhuncu Callaghen je usmjerio svog konja. Sasvim na suprotnoj strani, u planinskom lancu, nalazio se najviši vrhunac a u njegovu podnožju trebao je biti Sprague sa svojim ljudima.

Callaghen je jahao oprezno i polako jer je put bio još dug. Povremeno se zaustavljao da bi oslušnuo a neprekidno je promatrao uši svog konja. One će prve dati znak nečije blizine. Puška je ležala učvršćena na jabuku sedla, revolver u otvorenim koricama a drugi zataknut za pasom. Ako dođe do sukoba, bit će to izbliza. Prošao je nesmetano kilometar dva a onda je konj iznenada ubrzao kretanje. Callaghen je odmah osjetio strah i napetost u pokretima životinje. Ništa nije mogao čuti ali opasnost je bila u blizini.

Konj je savinuo vrat i jahač je mogao vidjeti razrogačenu bjeloočnicu. Opasnost je, znači, dolazila straga. Pa ipak još se uvijek ništa nije čulo.

Izenada se konj trgnuo a ispred njega je kao iz zemlje iskrsnula tamna sjena. U istom trenu Callaghen je čuo neki zvuk sa strane i naglo se okrenuo. To mu je spasilo život jer je ratna toljaga vrteći se u zraku prohujala kraj njegove glave. Callaghen je opalio u isto vrijeme zabio ostruge konju u slabine. Nenaviknut na takav postupak, konj je golemim skokom preskočio jednog Indijanca. Sad su napadači bili svugdje unaokolo i mora da ih je bilo više od deset. Pričevali su sa svih strana. Bijelac je naglo skrenuo konja ravno na jednog od njih koji je suviše kasno pokušao odskočiti.

Velika ga je životinja oborila grudima i ratnik je došao pod kopita a iz grla mu se izvio urlik bola. Narednik je pucao i podbadao konja koji je naslijepo jurio kroz polutamu. Čuo se zvuk tetive odapetog luka ali bilo je prekasno, žrtva je izmakla iz klopke.

Bio je to spas ali samo tren. Callaghen je znao da Indijanci nisu odustali. Dobar trkač izmorit će i dostići konja

samo mu je potrebno dovoljno vremena. A toga su Indijanci imali u izobilju. Callaghen je jurio galopom ali je znao da to neće dugo trajati, uskoro će morati usporiti da bi životinja predašla. Prešao je jedan kilometar kasom da bi zatim nastavio korakom.

Uskoro su ga dostigli. Razasuli su se pustinjom i lako trčali lijevo i desno od njega. Vjerojatno su ga željeli prestići, zatvoriti mu put i natjerati ga da okrene konja. Tada bi naletio na one koji su dolazili straga. Callaghen je konju naglo mijenjao smjer ne dopuštajući Indijancima da se sabiju. Vodio je svoju životinju tako da mu je uvijek samo po jedan ratnik bio nadomak.

Namjerno je jednome dopustio da se približi i okrenuo glavu u stranu da bi mu ulio sigurnost. Polako je odbrojio do tri i naglo se okrenuo povukavši revolver. Bilo je gotovo prekasno jer je ratnik već podigao sjekiru. Callaghen je opalio. Ne čekajući da vidi rezultat taknuo je konja ostrugama i pojurio naprijed. Možda obeshrabreni, Indijanci su ostali negdje u tami.

Tako je jahao sve do zore a da ih više nije ugledao. Obuzela ga je luda nada da su odustali a znao je da to ne može biti. Bili su uporni, neumorni i nisu znali za strah. Prije ili poslije opet će naići na njih.

Zastao je pred zorom, neko je vrijeme hodao uz konja i opet pojašio. Tek što se razdani, Indijanci će ga pronaći.

XVI

Dočekali su ga u okrugloj dolini koja se sužavala na jednom kraju u uzak izlaz. Prvi znak opasnosti dao je konj a onda su opet, kao u noći iznikli iz zemlje. Tren prije pustinja je bila mrtva i nepomična a malo poslije uz rubove doline kretali su se ratnici koji su trčali lakim korakom kao da za njima nisu deseci i stotine prijedanih kilometara. Sunce je zasjalo na pušćanoj cijevli...

Pogledom je obuhvatio dolinu ispred sebe. Jedan, dvojica, četvorica...

nabrojio ih je deset a svi su se kretali u istom smjeru kao i on.

Samo su dvojica imala puške, ostali lukove a jedan je bio naoružan samo ratnom toljagom. Četvorica su trčala s lijeve strane, dvojica s desna. Ostali naprijed. Bio je to otvoren poziv da ujaše u prolaz.

— Eh ne! — rekao je glasno. — Na taj me trik nećete uloviti.

Ipak je prešao još desetak metara u istom smjeru a onda je naglo skrenuo ulijevo i udario ostrugama. U punom galopu životinja je jurnula prema grupi od četiri ratnika. Callaghen je opalio u najbližeg Indijanca i taj se stropoštao na zemlju. Opalila je jedna puška a strelica se zabola u jabuku sedla. Jedna ga je toljaga promašila za koji centimetar. Jedan je ratnik pao zahvaćen kopitima ali je drugi skočio na konja iza ječaha. Callaghen udari laktom u rebra napadača ali mu snažna ruka obavi je grlo i počne ga stezati.

Konj je jurio izvan sebe od straha a na njegovim se leđima odvijala borba za život i smrt. Callaghen je gurnuo revolver pod svoje pazuhu i opalio.

Indijanac iza njega snažno se trgnuo a ruka mu je popustila. Okrenuvši cijev revolvera, bijelac je opet opalio i sada je napadač sletio s jurećeg konja i udario o kameno tlo. Callaghen je posegnuo za uzdama i skrenuo životinju u stranu i tako izbjegavao dvojicu ratnika. Pojurio je prema stijenama da tamo nađe zaklon ali su odande iskočila još dva Indijanca. Međutim, isti tren kad su ustali, odnekud je odjeknuo plotun i oborio ih. Callaghen je nastavio jahati među stijene i onda skočio na zemlju, okružen vojnicima. Brzo se ogledao i shvatio da je došao u posljednji tren. Sprague je sjedio oslonjen o stijenu a lice mu je bilo sivo od umora i borbi. Još su trojica bila ranjena a svi ostali izgledali su vrlo jedno.

Callaghen je opet pogledao prema pustinji.

Indijanci su nestali. Jedno je tijelo ležalo na otvorenom a drugi su iščezli kao da ih nikada nije ni bilo. Odmahnio je glavom i skinio čuturu sa sedla.

— Momci, mora da ste žedni — reče. Pružio je čuturu poručniku. Drhtavim rukama Sprague je prinese usnama ali proguta samo jedan gutljaj:

— Dajte to ljudima — reče promuklim glasom.

— Polako — upozori Callaghen dok je čutura kružila od vojnika do vojnika. — Voda je opasna za onoga tko je dugo žedao.

— Dva dana i noći smo bez vode — reče jedan od vojnika. — Oteli su nam konje i prikovaši nas na ovom prokletom mjestu. Došli ste u posljednji tren, naredniče.

— Moramo krenuti — reče Callaghen — dok ih se ne prikupi još više.

— Nismo u stanju otići bilo kuda — reče Sprague.

— Kilometar-dva oдавде prema jugu nalazi se izvor. Svatko će dobiti još po gutljaj iz čuture a poslije još jedan i bit će dosta snage za hodanje. Mislim da ne smijemo ostati ovdje, poručniče.

— Ima li kakvih vijesti od majora Sykesa?

— Ne, gospodine. Mislim da nema pojma o tome što se zbiva. Nije mogao saznati — Callaghen mu je objasnio što se događalo s poštanskom kočijom. — Delaware je u Marl Springsu a i vojnici Garrick. Ranjen je ali mislim da će preživjeti.

Opet je čutura pošla od ruke do ruke i ljudi su disciplinirano uzimali samo po gutljaj. Jedan po jedan počeli su zatezati pojaseve, navlačiti čarke i pripremati se za pokret. Nitko ga nije želio ali nisu niti htjeli ostati među tim stijenama. Prignuvši se Callaghen je počeo crtati u pijesku:

— Mi smo ovdje — reče — a tu je voda. Predlažem da pođemo onamo i uzmemo vode koliko možemo. Četiri kilometra dalje prema jugozapadu nalazi se izvor Cut Springs. To je naš slijedeći cilj. Usput ćemo se morati boriti...

— U tome je problem, naredniče — uzdahne Sprague. — Ponestaje nam municije.

— Ja imam stotinu rezervnih metaka ali nažalost kalibar ne odgovara vašim karabinima. — reče Callaghen. —

Ponio sam i nešto municije 56—50 ali svaki će čovjek dobiti po pet metaka, ne više.

— To je više no što smo imali — razvedri se Sprague. — Dvojica su ostala bez ijednog metka. Mislim da svi zajedno nemamo više od trideset metaka za karabine.

Uspravi se:

— Beamisu, Wilmonte, Isbele, vi ste najbolji strijelci, uzmite po deset metaka.

— Mercer je možda bolji od svih nas — javi se Beamis.

— Dobro i Mercer. Ostali podijelite njihov teret i preostalu municiju. Želim da ova četvorica budu slobodni u pokretima i spremni na akciju. Naredniće, bit će nam potreban vaš konj. Hoće li podnijeti dvojicu?

— Hoće, gospodine.

— Imamo dvojicu nepokretnih ranjenika. Kada krećemo Callaghene?

— Odmah, gospodine. Još uvijek nije suviše vruće. Mislim da ćemo doći do prvog izvora još dok je svjež a možda i do drugog. Za najveće vrućine stati ćemo i napraviti malo hladovine pomoću naših kaputa.

Poveo je Callaghen sa henrijevkom u ruci a iza njega su koračali Beamis i Mercer. Onda je dolazio konj s dvojicom ranjenih pa ostali. Na začelju su bili Wilmont i Isbel. Sprague je držao korak s Callaghenom. Putem nisu naišli na Indijance.

Kod vode su našli otiske mokasina. Srećom bilo je dovoljno vode da se svi napiju i napune čuture. Sat poslije krenuli su dalje polako koračajući. Kada su došli do Cut Springsa, i tamo su jedino otisci odavali da su Indijanci nedavno bili kod vode. Vojnici su ovdje dočekali noć.

— Konj će ostati uz nas — reče Callaghen poručniku — Ako nam ga oteraš, tada smo zaista stradali.

Noć je bila jasna i hladna, zvijezde vrlo velike a zrak nepomičan — ni daška vjetrova. Zapalili su malu vatru i pripremili vruću juhu i kavu. Nakon toga zatrpali su je pijeskom i pripremili se za odmor.

Izvor se nalazio među niskim stijenama koje su pružale izvjesnu zaštitu.

Nešto dalje, iza niskog brda, morao je biti još jedan izvor.

Callaghen je malo odspavao i tada provjerio straže. Jednoga je poslao na spavanje. Lonac s kavom još je bio topao pa je zagrabio lončićem. Drugi je stražar bio Mercer.

— Jesi li išta čuo?

— Ne, naredniće. Ali zakleo bih se da su oko nas.

— Naravno da jesu — potvrdi Callaghen. — Merceru, ti si iz Minnesote? Zašto si se javio u vojsku?

— Još pitate? Imao sam lijepu trgovinu i dobro mi je išlo. Onda je došlo do one čuvene pobune Siouxa. Mala Vrana je kao i svake nedjelje došao u crkvu i pozdravio se sa svakim od nas. Onda se vratio kući, stavio ratne boje i krenuli su. Žena i ja samo smo čudom izmakli pokolju, ali kuća i trgovina... sve je spaljeno.

— Supruga ti je u Minnesoti?

— Ne. Vratila se natrag na Istok. Nije se mogla naviknuti na opasnost granice. Ostavila me je i poslala majčici.

— Žao mi je...

— Meni ne, naredniće. Žena koja ne može ostati uz muža u svakoj neprilici... takva vam zaista nije potrebna. Ali, volio bih pronaći hrpu zlata, ovdje napolju. Otišao bih tamo samo da joj ga pokažem i opet bih se vratio na Zapad.

Šuteći su a onda Mercer zamišljeno reče:

— Čudno. One sam Siouxe zaista smatrao prijateljima... dolazili su u moju trgovinu i kupovali... Bio bih se zakleo da mi nikada ne bi učinili nažao.

— Kada mladi ratnici krenu ratnom stazom, nemaju vremena za razmišljanje.

Nečujno se odmaknuo i pošao na drugu stranu malog logora. Mercer je bio dobar čovjek i dobar vojnik pa ipak, i on je razmišljao samo o zlatu.

U tom trenu kao da se nešto pokrenulo u Callaghenovu mozgu. Pred sobom je vidio mapu i svaki detalj na njoj. Pamtio je razbacane križice koji su mogli značiti osamljene vrhunce i redove križica koji su predstavljali

planinske lance. Brzo je progutao ostatke kave.

Upravo ovog trena nalazio se na mjestu gdje je stajao onaj koji je crtao mapu. U to je bio sasvim siguran. Negdje blizu morala se nalaziti i Zlatna rijeka.

Sada je bilo suviše tamno ali ujutro... da, ujutro će razgledati okolicu!

Zašto je odjednom tako siguran? Na to nije mogao odgovoriti ali znao je... nije bilo sumnje. Nalazio se upravo na mjestu gdje je nekad, vrlo, vrlo davno nacrtana Allisonova mapa. Gledajući odavde, sve se poklapalo.

I ta rijeka nije mogla biti daleko. Možda prema Sjeveru?

Ispio je kavu dokraja i prosuo talog iz lončića.

XVII

Zvuk pucnja iznenada je probudio Malindu. Prva njena pomisao bio je Morty.

Brzo je ustala i odjenula se. Pola prostorije pripalo je njoj i tetki Madge a u drugoj polovici bila je nagomilana municija i ostale zalihe. Zahvaljujući tome pred vratima je stajao strahovito.

I starija se žena probudila.

— Misliš da se Callaghen vraća? Bilo bi to prebrzo. Može ih tražiti danima i tada mu je potreban još jedan za povratak. Ne, ne može biti on.

— Znam, tetko — reče Malinda mirnim glasom ali nije mogla sasvim sakriti razočaranje. Ipak, mogao je biti Morty. A Indijanci će pokušati da ga spriječe da se vrati.

Nakon otprilike jedne minute odjeknula su još dva pucnja, sada već sasvim blizu. Tetka Madge se brzo oblačila:

— Pripremit ću kave za momke. Dobro će im doći.

Malinda je otvorila vrata i zakoračila napolje. Jedan je vojnik ležao na zemlji, a do njega je klečao Ridge.

— To je Sampson, gospođice Malinda. Neki ga je Indijanac pogodio, re-

kao bih sasvim slučajno, u ovakvome mraku.

— Zar je mrtav?

— Da. I to još nije sve. Wylie i Champion pobjegli su noćas a s njima i vojnik Spencer. Odveli su i četiri najbolja konja.

— Mislite li... da su prošli bez gubitaka?

— Čini se — javi se MacBrody koji je upravo prišao. — Ili su pronašli mjesto koje Indijanci nisu čuvali ili su naprosto imali sreće. Sudim po tome što nismo čuli nikakve pucnjave. Time su naše snage prepolovljene. Garrick još nije spreman za borbu a Suttona trese groznica. Ostali smo samo Delaware i ja.

Ridge je podigao glavu:

— A ja? A Becker?

— Pa vi ste obični civili. Vas moramo štiti.

— Štititi? Rekao bih da ćemo vas mi, civili, izvući iz ... — odbrusi Ridge. — Vidjet ćete što možemo kada započne pucnjava.

— I ja znam pucati — reče djevojka. — Iako sam civil, mnogo sam vremena provela u vojnim logorima pa pripadam i jednoj i drugoj strani. Isto tako i tetka Madge.

Dan je bio dug i sparan. Sunce je žarilo a nije bilo ni daška vjetra. Konji su bili nemirni i željeli van, na pašu, ali MacBrody je odlučio da bi bilo suviše opasno. Dva puta je pucao na uporište a jednom je doletjela i strelica koja je rasparala Ridgeov rukav.

— Zabrinuta sam — reče Madge. — Sličilo bi na tvog ujaka da dojuri u pustinju, u potragu za nama.

— Nadam se da neće — primijeti Malinda. — Ionako ne bi znao gdje da nas traži.

Becker je gotovo cijeli dan napajao konje. Valov se vrlo polako punio vodom. Hrane je preostalo vrlo malo jer su bjegunci ukrali dobar dio namirnica.

— Da mi je nanišani na jednoga od njih — jadao se Ridge.

— Tako ljudi nisu — reče Becker — da bi se zadržavali u blizini uporišta i Indijanaca.

Vani se ništa nije micalo izuzev toplinskih valova koji su se dizali s užarena pijeska i kamenja. Ponekad je zazujala muha. Unutra, u zgradi, bilo je svježije. Garrick je otvorio oči i Malinda je brzo prišla njegovu ležaju.

— Ima li vijesti...? — zapita ranjenik.
— O poručniku i ostalima?

— Ne.

Sklopio je oči. Bio je vrlo mlad iako su mu se u lice usjekle bore od bola i napora.

— Callaghen ih je pošao tražiti — reče djevojka da bi ga utješila. — Poni je i vode.

U to je ušao Ridge noseći zdjelicu tople juhe.

— Hoćete li ga nahraniti, Malinda? — zapita. — Moramo mu uliti malo snage da bi mogao pucati.

— Sigurno...

Vozač se osloni na dovratnik gledajući napolje:

— Već sam izgubio oči promatrajući pustinju u nadi da će se pojaviti. Ali, naravno, mogu doći samo noću.

— Hoće li uspjeti, Johnny?

Slegnuo je ramenima.

— Možda hoće a možda i neće. Tako je to s vojnicima. Mislim da bismo mogli uskoro čuti o onima u Camp Cadyju. Poručnik Sprague izbiva dulje no što je određeno a major Sykes neće prijeći preko toga. Uostalom, čujem da priželjkuje obračun s Indijancima.

Dvadeset kilometara od uporišta Kurt Wylie, Champion i Spencer sjahali su kod izvora Mexican Water Spring i zadovoljno posjedali do vode.

— Bio si u pravu, Champ — reče Kurt. — Onim Indijancima je stalo do uporišta a ne do nas. U svakom slučaju lako smo im izmakli.

— Možda — promrmlja Champ. On nije bio tako optimistički raspoložen. Vjerojatno je, na primjer, da su ih Indijanci propustili samo zbog toga što su htjeli da obrana uporišta bude što slabija. Bio je također siguran da bi smjesta bili napadnuti da pođu prema Camp Cadyju ili prema položaju poručnika Spraguea. Međutim, krenuli su prema istoku a tu Indijancima nisu smetali.

— Vidjet ćemo.

Spencer se konačno oslobodio vojničke steg a to mu je bilo najvažnije. Prosječne inteligencije, lako je nasjeo Kurtovim pričama.

— Treba svakako pronaći Callaghen — reče Wylie. — Kladim se u sve što imam da narednik posjeduje Allisonovu kartu. Croker je uvjeren u to.

— Trebao si zatražiti kopiju od Allisona — reče Champion.

— Nije to bilo baš tako jednostavno.

Champion se ogledao. Prema istoku bile su blage padine planine Kolumbijske obrasle stablima cedra i ponekim borom. A dalje na sjeveru bio je prijevoj kojim se može stići u Zlatnu dolinu. Sagnuo se nad vrelo i napio.

— Glupo je sjediti ovdje — reče. — Indijanci mogu promijeniti mišljenje.

Pojahali su i Champion ih je poveo preko prijevoja u dolinu. Desetak kilometara dalje uzdizao se Table Mountain. Champion je sumnjičavo pogledavao to čudno brdo ravna vrha. Bilo je visoko preko tri stotine metara pa su ga Indijanci rado koristili za izviđanje.

Kada je susreo Kurta Wylieja, Champion je bio u dosta jadnom stanju. Neko je vrijeme bio s Indijancima Pah-Ute kradući konje u Nevadi i prodajući ih u Kaliforniji. Međutim, to je postalo i suviše opasno pa se odlučio odmoriti. I upravo kad je potrošio posljednji novac, pronašao ga je Wylie. Ponudio mu je udio u potihvatu u zamjenu za njegovo poznavanje terena, konjokradičkih zaklona u planinama Kingston i pustinjačkih izvora.

Champion nije volio Kurta. Velikog i glupog Spencera naprosto je ignorirao ali na Wylieja je morao paziti kao što čovjek pazi na zvečarku koja mu se uvukla u dvorište. I zato je odlučio da će sve što god nađe pripasti njemu. Kako će to izvesti, to još nije znao. Ravnat će se prema prilikama.

Champion je odvagao svoje šanse i odlučio da ima mnogo toga u svoju korist. Bio je bolji strijelac no što je Kurt pretpostavljao a još je bolje bacao nož. Osim toga vjerojatno je o zlatu znao mnogo više od Kurta. Istina, Wylie mu nije rekao sve što zna i uglavnom je pružao polovične obavije-

sti. Ali imao je novaca i bio širok u obećanjima.

U dolini u koju su ujahali nije bilo tragova. Pa ipak, to Championa nije uspavalo. Negdje naprijed morao se nalaziti izvor.

— Ne sviđa mi se sve to — reče Champion odjednom — Nešto nije u redu.

— Preplašio si se? — podrugnuo se Wylie. — Nikada u životu nisam vidio tako pusto i napušteno mjesto. To mi nije drago. Potreban nam je Callaghen.

— I spilja — dobaci Champion kao slučajno. — U njoj leži zlato...

Kurt Wylie se trgnuo:

— O kakvoj to spilji govoriš?

Champion je iz džepa izvukao komad duhana sa žvakanje i zamišljeno ga pogledao.

— Govorim o spilji kojom teče Zlatna rijeka. Zar ne tragaš za Zlatnom rijekom?

— Tko ti je to rekao?

— Pogodio sam. Ako igdje ima zlata, ima ga tamo. A prema svim pričanjima Zlatna bi rijeka morala biti negdje ovdje. Indijanci pričaju da postoji barem tucet ulaza u pećinu i kilometri spilje pod ovim dijelom pustinje Mohave.

XVIII

Callaghen je poveo umornu kolonu blagom nizbrdicom koja je vodila prema Marl Springsu.

Indijanci se nisu pokazivali niti su se čuli pucnji. Na ravnicima nije bilo pogodnog mjesta za odmor niti zaklona pa je narednik vodio oštrim tempom nastojeći da je što prije svlada. Ipak, vodio je računa o stanju ljudi iza sebe. Morao je čuvati njihove snage. Bile su im potrebne u slučaju napada. Još dvadesetak kilometara. Oko četiri do pet sati hoda, najviše šest usprkos iscrpljenosti.

Callaghen je bio neobrijan i priljav. Vapio je za kupanjem i britvom. I nakon toga mnogo sati spavanja.

Nakon jednog sata hoda zaustavio je ljude na desetak minuta i svatko je dobio po gutljaj vode.

— Nikada ne bih pomislio da ću zavoljeti Marl Springs — javio se Mercer. — A sada bih dao pet godina života da se pojavi ovdje ispred nas.

Callaghen je hodajući proučavao okolicu neprekidno ocjenjujući mogućnosti napada i obrane. To jurno dobro je proučio plan kretanja i točke na terenu po kojima će se ravnati za vrijeme marša. Posebno mu je upao u oči visok, okrugao kameni toranj. Bio je okružen niskim razbacanim stijenama koje su nudile dobar zaklon i vatrene položaje. Bila je to u stvari malena tvrđava.

Upravo taj kameni toranj dao mu je ideju da je Allisonova mapa namjerno krivo nacrtana. Tek kada na terenu vidi tu formaciju stijena, čovjek može shvatiti što je to zapravo ucrtano na karti.

No što da radi s Indijancima, kako da im se suprotstavi? Uvijek su bili u blizini, uvijek spremni, ništa nije moglo izbjeći njihovoj pasci. Dolazili su i odlazili poput sablasti. Sada su ga već poznavali. Nekoliko puta su se sukobili s njim a ubio je nekoliko ratnika. Sigurno je da ga žele uništiti kako ne bi ubio još nekoga. A bit će i oprezniji i neće mu se suviše približavati.

Kada su konačno ugledali Marl Springs, sve je izgledalo obično, kao i prije... ograda, obor, dvije zgrade od kamena. Ali nikoga na vidiku.

— Što mislite o tome, naredniče? — zapita Sprague. — Možda su naokolo u zasjedi?

— Ne znam, gospodine. Nikad ne možete predvidjeti što će učiniti Indijanac. Njihove misli imaju druge puteve od naših. Ali, došli smo dovdje pa idemo dalje.

Vrata na ogradi su se otvorila. Tamo ih je dočekao Ridge s podignutom puškom.

— Becker je mrtav — bile su njegove prve riječi. — Udesili su ga jučer navečer. Bio je prokletu dobar čovjek.

— To mu napiši na grob — reče Callaghen sumorno. — Najbolji epitaf za muškarca.

Pojavila se Malinda gledajući ga šinom otvorenih očiju. Prišao joj je i položio ruku na rame.

— Vratio sam se — reče ne znajući što drugo da kaže.

— Udi! Ima kave — pogledala ga je u oči. — Morty, u jadnom smo položaju. Ne očekuje vas bog zna što.

Tetka Madge je ležala i to ga je zaplašilo jer je znao njenu izdržljivost. Polako je sjela.

— Oprostite, Callaghene — reče ona. — Iznenada sam se osjetila beskrajno umornom.

Kimnuo je i izišao. Tamo je Ridge tumačio poručniku:

— Becker je zamijetio jelena na padinama. Nemamo više hrane pa je uzeo pušku i izišao. Već dugo nismo vidjeli nikakvih znakova da su Indijanci tu pa smo pomislili da su možda i otišli. Ali, morali smo se zamisliti nad tim jelenom. Isprva je izgledao zaplašen ali se onda spustio na livadu na kojoj inače napasamo konje. Sada vjerujem da su Indijanci prvi ugledali jelena i polako ga potjerali prema nama ne bi li nas iznamili napolje. Becker nije mogao izdržati pa je pošao napolje. Baš kad je podigao pušku, u leđa su mu se zabile tri strijele.

— Kako si dovukao njegovo tijelo?

— Oh, nisu ga udesili od prve. Becker je bio i suviše žilav momak. Opalio je nekoliko hitaca i onda počeo puzati natrag. Stigao je gotovo do vrata i tek tada izdahnuo. MacBrody i žene su me štitile vatrom dok sam ga dovukao unutra.

Callaghen je bio smrtno umoran ali se više od svega želio obrijati. Suviše je dugo bio u vojskama gdje se od oficira očekivalo da uvijek bude čist i uredan. Zagrijao je vodu, obrijao se i umio. Napio se vode s izvora a bila je divna, ugodna i hladna.

Usput je razmišljao o Sykesu. U ovom trenutku morao mu je biti jasno da nešto nije u redu, a ako je itko iz Las Vegasa stigao u Camp Cady, znao je i to da poštanska kočija nije stigla na odredište.

Mala Spragueova četa bila je zaista na kraju snaga. Spencer je dezertirao i vjerojatno uspio pobjeći. Sampson i Becker bili su mrtvi. Sutton je priz-

dravio, groznica je prošla ali je još uvijek bio slab. Garrick je i dalje lebдио između života i smrti.

Pod jakim stražom konji su izvedeni na livadu da bi se mogli napasti. Indijanci se nisu pojavili. Možda su i oni željeli da se konji oporave. Uskoro su ih namjeravali pojesti.

Sjedeći oslonjen na zid Callaghen je pokušao sagledati izlaz iz njihova teška položaja. Uz njega je bio poručnik Sprague koji kao da je za nekoliko dana znatno ostario. Činilo se da ga je pogibija vojnika pogodila više od vlastite rane.

— Morat ćemo ubiti konja — reče poručnik iznenada. — Za sutra više nema hrane.

— Sačekajmo još malo — pomisao na ubijanje konja bila je mrska svakom pripadniku konjice.

Kada su konji opet bili unutar ograde, ljudi su se malo primirili. Callaghen je pošao pogledati Garricka. Vojnik je ili spavao ili bio u korni. Disanje mu je bilo vrlo nepravilno a njegov izgled nije pružao mnogo nade. Onda mu se pridružio Ridge.

— Morty, odlučio sam nešto. Konji su odmorni i u dobrom stanju, boljem nego mi. Mislím da ću upregnuti, ukrucati žene i pokušati se probiti.

Zapalio je ostatak neke cigare.

— Konačno, ovdje nema hrane. Troja usta manje to već nešto znači. Krenut ćemo noću. Proučio sam MacBrodyjevu kartu i sve znam napamet. Kada se jednom nađem na cesti, nema Indijanca koji će me uloviti. Sada ne pomišljaju na takvu mogućnost pa neće imati vremena da unaprijed postavе zasjedu ili jave nekom tamo naprijed. Mislím da ću bez poteškoća stići u Fort Mohave. Potreban mi je samo jedan dobar strijelac koji će pucati dok ja vozim. Bilo bi mi drago da to budeš ti ili Delaware.

— Jesi li razgovarao sa ženama?

— Spremne su da pođu. Misle da su ovdje samo na teret i vjeruju da ćemo uspjeti.

Iako je u prvom trenu bio protiv te zamisli, Callaghen je nakon razmišljanja bio sklon da je prihvati. Nitko nije mogao znati što će se ovdje dogo-

ditu. Ako uskoro ne stigne pomoć, doći će do prave gladi.

Callaghen je pošao do poručnika i u nekoliko rečenica objasnio mu Ridgeov plan.

— Potreban mu je i jedan strijelac, gospodine — reče na kraju.

Sprague je kimnuo i zamišljeno gledao papir koji mu je ležao na koljenima:

— Popisao sam hranu i municiju. Stanje je vrlo loše, naredniče.

— Znam.

— Što mislite, ima li kočija ikakve šanse?

— Mislim da ima velike šanse, poručniče. Indijanci to neće očekivati a kada se dosjete kočija će imati veliku prednost.

— Namjeravaju krenuti na cestu za Las Vegas?

— Da, gospodine.

— Najbolje da se probiju do Fort Mohava i tamo zatraže vojničku pratnju do Las Vegasa. Mislim da bi bilo pogrešno krenuti ravno u Vegas, Indijanci bi ga ipak dostigli.

— Vjerujem da ste u pravu, gospodine. Predložio bih da Delaware pođe s kočijom. Dobar je strijelac a poznaje pustinju.

— Recite Ridgeu da dopuštam odlazak — zastao je razmišljajući — ali jedan strijelac nije dovoljan. Pođite i vi Callaghene. Ovdje imam MacBrodyja i dovoljno vojnika.

Oklijevao je a onda nastavi:

— Vaš je rok ionako istekao. Mislim da trebate poći a povedite i Beamisa.

— Beamisa?

— Da. Javio se kao dobrovoljac odmah nakon ženidbe. Mislim da se pokajao zbog svoje ludosti. Uz vas ima nade da preživi.

— Major Sykes će sigurno doći u pomoć, gospodine. Sada mu već mora biti jasno da se nešto ozbiljno dogodilo.

— Možda. Ipak povedite i Beamisa. I ovaj put ne štedite konje.

U Camp Cadyju sve je teklo po ustaljenom redu. Vrućina je usporavala svaku djelatnost a ionako nije bilo bog zna što da se čini. Kapetan Marriott je još jednom prešao pogledom

preko suncem obasjanog prostora i onda krenuo u majorovu sobu.

— Još uvijek nikakvih vijesti od poručnika, gospodine. Nije stigao ni kurir iz Las Vegasa.

— Sprague će sve izvidjeti, kapetane. On je sposoban oficir.

— Mislim da je zapao u poteškoće, gospodine.

Sykes je odložio pero. Od vrućine je postao razdražljiv ali je potisnuo neraspoloženje. Marriott je bio dobar oficir. Želi li nešto postići ovdje u pustinji, ne smije okrenuti podređene oficire protiv sebe.

— Možda ste u pravu — reče major i pođe do vrata.

Nije li to prilika o kojoj je razmišljao: U svakom slučaju to je dobra izlika da povede ljude protiv Indijanaca. Možda bi mogao uhvatiti Mohave na okupu...

Danju je bilo očajnički vruće ali ako budu jahali navečer i u zoru a preko dana se odmarali, štedjet će konje a ipak dobro napredovati.

— Dobro, Marriotte. Povest ćemo i tovarne životinje. Zalihe za tri tjedna. Marširat ćemo do Marl Springsa zatim istočno od Rock Springsa i tvrđave Piute a ako bude potrebno sve do indijanskih naselja na Koloradu.

Marriott se sjetio otpusnice spremljene u majorovu stolu.

— Tamo je i narednik Callaghen.

— Da dobro.

Kapetan je časaok oklijevao a onda je pošao za svojim poslom. A bilo je mnogo toga što je trebalo obaviti.

Bio je uvjeren da se pred njima nalazi težak zadatak pa je sam pregledao svaku životinju i razgovarao s podoficirima i vojnicima. Predosjećao je teškoće, očekivao je opasnosti jer da ih nije bilo, patrola bi već odavno bila u Camp Cadyju. Sprague je bio sposoban i odlučan a uza se je imao dobre vojnike. Pa ipak se nisu vratili.

Kada je izdao potrebne zapovijedi, vratio se u svoju sobu da napiše nekoliko pisama. Sjetio se Callaghena. Major nije imao prava zadržavati njegovu otpusnicu. Zahvaljujući tome što je zadržan u armiji, možda je Callaghen i poginuo...

Bilo je još vrlo rano i svježe kada je veliki odred konjanika napustio Camp Cady. Na čelu, ispred njega su bila samo dva izviđača, jahao je major Sykes na finom riđanu. Put koji je izabrao vodio je duž rijeke Mohave jer je jedinici bilo potrebno mnogo vode. A taj put dovest će ih do Cave kanjona. Sykes, naravno nikada nije bio tamo ali znao je da su tim putem već prije prolazile veće vojne jedinice... znači da je bio dobar.

Gotovo suho korito rijeke Mohave bilo je široko i pjeskovito. Dva eskadrona konjice kretala su se brzo, lako a ljudi su bili ispunjeni samopouzdanjem.

XIX

Noć je bila vrlo mračna, bez mjesečine. Jak vjetar tjerao je oblake prašine preko uporišta u Marl Springsu. Zadovoljan takvim vremenom narednik Callaghen je stajao nasred ograđenog prostora i razmišljao o onome što ih je uskoro očekivalo.

Iz netom očišćene cijevi njegove henrijevke osjećao se miris ulja i baruta. Polako je prišao vratima pokraj kojih je stajalo nekoliko vojnika sa spremnim puškama.

— Otvorite ih. — Polako da se ne čuje...

Za nekoliko minuta kočija će proći kroz ta vrata i iz relativne sigurnosti izići na teren neprijatelja.

Pred njima je ležao otvoren prostor kroz dolinu, sve do Mid Hillsa. Danju bi bili opasno izloženi ali noću su mogućnosti za bijeg bile mnogo povoljnije. Možda ovi Indijanci nemaju predrasuda protiv noćnom umiranju, ali bila je činjenica da su za mrak bili manje pažljivi i da ih se lakše moglo zavarati.

Žene su polako ušle u kočiju ali Callaghen im se nije pridružio. Prišao mu je poručnik Sprague i pružio ruku:

— Sretno, naredniče.

— I vama, poručniče. Bilo je vrlo ugodno služiti pod vašom komandom.

— Zaista? — nasmiješio se poručnik. — Bilo je samo neprilika i opasnosti.

— Drugo nisam ni očekivao kada sam se javio u armiju — Callaghen je zastao i onda nastavio. — Ispratit ću ih, gospodine i tada ću se vratiti.

— To ne smijete učiniti — reče poručnik oštro. — Ne činite ludosti, Callaghen. Vi ste gotovi... vaš je rok prošao. Ostanite uz tu djevojku. Uostalom stići će nam pomoć prije no što biste vi mogli doći natrag.

Šutjeli su sve dok im nije prišao Ridge.

— Ja sam spreman, naredniče. Namjeravaš se voziti u kočiji ili na krovu?

— Jahat ću.

— Dobro. Delaware će biti na krovu a Beamis unutra sa ženama. On će ih ohrabriti.

Callaghen se morao nasmijati.

— Ohrabriti tetku Madge? Ridge, ti se šališ. Ta je žena hladnokrvnija od bilo kojeg od nas.

— Dobro, dobro — vozar je slegnuo ramenima. — Pođimo!

Callaghen je pošao do svog konja i vinuo se u sedlo. Podigao je ruku na pozdrav i korakom pošao do vrata.

Sve je bilo tiho i mirno samo je vjetar jaukao u pustinji. Callaghen se držao pijeska i kočija se iza njega kretala gotovo potpuno nečujno. Nikakvih drugih zvukova, nikakva znaka da su vani Indijanci. U daljini su se zabilježila dva svijetla traga na putu.

I dalje su se kretali vrlo tiho samo bi pokatkad zaškripala neka opruga ili zveknula orma. Našavši se na cesti Callaghen je potjerao konja u lagani galop a zaprega je krenula kasom.

Sada su već toliko odmakli da uzmak ne bi bio moguć. Što god da se dogodilo, povratka nema.

Prošlo je deset minuta... ništa.

Tek nakon jednog sata, Ridge je polako zaustavio zapregu da bi konji predahnuli. Callaghen je prišao kočiji.

— Sve u redu? — zapitao je.

— Da. Da li je najgore prošlo? — zapitala je Malinda.

— Ne dok ne stignemo u Fort Mohave. Ili nas nisu čuli kada smo se izvukli ili su nas propustili jer im je više stalo da osvoje uporište. Tko zna što očekuju da će tamo naći.

Još su jedan sat vozili stalnim tempom pazeći i osluškujući ali nitko im se nije ispriječio na putu. Prema jugu bjelasale su se velike pješčane dune a ravno naprijed očekivala su ih brda Mid Hillsa.

Bilo je oko ponoći kada je Callaghen dao Ridgeu znak da zaustavi kočiju.

— Uspinjali smo se pet ili šest kilometara i sada je pred nama Cedar kanjon. Vijugav je i uzak i zato vrlo opasan. Budite na oprezu.

— Mislite li da tamo ima Indijanaca? — upita Baemis.

— Možda. Oružje u šake, Beamisu!

Jedan od konja nestrpljivo je zagrebao kopitom. Zvijezde su bile jasnije, noć manje tamna no prije.

— Ako sretno prođemo kroz kanjon, imat ćemo lijep i ravan komad puta do Rupa. Tamo obično ima vode ali ako i ne bude nije velika nesreća. Nešto dalje je Rock Spring a taj nikada ne presuši. Međutim tamo je idealno mjesto za zasjedu. Trebat će stati po dalje a jedan će čovjek po vodu.

— Ja ću poći — javio je Beamis.

Još su trenutak oklijevali, ne odlučujući se za ulaz u mračni otvor kanjona.

— Možemo naredniče?

— Možemo, Ridge.

Delaware se javi:

— Ne sviđa mi se to mjesto. Ne volim taj kanjon.

Kočija je krenula, a Callaghen je jahao uza nju u visini prozora. Želio je biti što bliže Malindi.

Sada su već bili na ulazu u klanac čije su stijene bile vrlo strme, gotovo okomite. Nakon drugog zavoja osjetili su miris cedrova.

Put se sužavao. Konji su dobro vukli. Callaghen je pojahao naprijed da prestigne kočiju ali kada se nalazio uz vozača, odjeknuo je plotun i on osjetio kako ga je nešto udarilo u glavu. Počeo je padati, divlje je lamatao rukama ali nije našao ništa čega bi se prihvatio. Trenutak kao da je lebdio u zraku a onda je tresnuo o zemlju i onesvjestio se.

Kada je došao k sebi osjetio je hladnoću. Polako je otvorio oči i iznad

sebe ugledao nebo na kojem su zvijezde već počele blijediti.

Ležao je sasvim nepomično jer još uvijek nije shvatio što se zapravo dogodilo. Onda se sjetio iznenađne pucnjava, pada... Pokušao se pridići i tada je osjetio jaku bol u glavi. Opet se spustio na tlo da bi prikupio snage. Oko njega bila je potpuna tišina. Još je jednom pokušao sjesti, sada opreznije i polaganije. Uspio je.

Poštanske kočije nije bilo na vidiku. Nekoliko metara dalje ležalo je tijelo jednog čovjeka...

Callaghen se podigao na koljena i posegnuo za pojas. Revolver je bio na mjestu. Košulja mu je bila otvorena, vjerojatno rastrgnuta i karte više nije bilo. No to ga nije zabrinulo. Njemu više nije bila potrebna a onaj tko ju je uzeo vjerojatno je neće znati pročitati.

Polako je ustao i ogledao se za puškom. Nije je bilo. Prišao je tijelu i teško ga okrenuo. Bio je to Ridge kojemu su najmanje dva metka probila pluća.

Što je bilo s Indijancem, Beamisom, ženama?

Callaghen je polako pošao naprijed pregledavajući teren. Tragovi kopita, tragovi kotača, otisci dvaju stopala desno od kočije. Zamislio se nad tim tragovima kod kojih su prva dva otiska bila dublja od ostalih. Callaghen nije bio pravi tragač pa ipak, odmah mu je bilo jasno o čemu se radi. Ovdje je je netko skočio s kočije dočekavši se na obje noge. Nije tu bilo baš mnogo zaklona ali za iskusna čovjeka dovoljno. Vjerojatno je to bio Delaware koji sada pokušava doći do kočiju.

U međuvremenu se razdanilo i Callaghen odjednom ugleda svoj karabin koji je odletio u nizak trnovit džbun. Podigavši ga krenuo je za kočijom.

Što se dogodilo s njegovim konjem? Vjerojatno je odskočio kad je ostao bez jahača i sad je mogao biti nekoliko kilometara ili samo nekoliko metara dalje. Callaghen je nastavio putem. Bio je žedan ali tome za sada nije bilo lijeka. Najbliža voda bila je deset kilometara dalje, na izvoru zvanom Government Holes. A do tada napadači ili Indijanci...

III Indijanci? Zašto je i na tren pomislio da nisu bili Indijanci?

Pa naravno — revolver je ostao a nestala je mapa. To je, znači djelo Wyliea, Championa i Spencera. A možda i drugih. Možda je Wylie imao dogovoren sastanak s drugim svojim prijateljima, možda je postojao dobro razrađen plan koji je donekle poremetila Allisonova pogibija.

Sada su se domogli mape, kočije i žena. Kola će se sigurno riješiti jer ih mogu lako odati. A žene? O tome Callaghen nije želio ni razmišljati.

Hodao je manje od dva kilometra kad su tragovi kočije skrenuli s puta. Malo poslije međutim, preko grmlja i kamenja, vratili su se na cestu. Uskoro je tamo gore zamijetio nešto tamno. Bila je to kočija. Spuštene rude, bez zaprege, stajala je među kržljivim drvećem u malenu šumarku. Na tom mjestu morao se nalaziti i izvor.

Zaklonivši se iza jednog kamena Callaghen je pažljivo promatrao teren. Nije vidio nikoga a to je i očekivao. Zbog krvave rane na glavi smatrali su ga mrtvim. Metak je, međutim, samo okrnio tjeme, ali je isteklo dosta krvi.

Callaghen je oprezno od zaklona do zaklona prilazio napuštenoj kočiji. Nekoliko je puta zastao i proučavao okolni teren. Prema jugu mogao je vidjeti visok kameni vrh a kojih dva do tri kilometra dalje bile su stijene koje su okružavale izvor Rock Springsa.

Kočija je bila zaista napuštena.

Bila je prazna a nije bilo tragova krvi. Ako je i Beamis poginuo, ubili su ga izvan kočije. Callaghen se sjetio da je Malinda gurnula pod sjedište košaru sa hranom. Pogledao je onamo. Košare nije bilo no netko je, očito na brzinu, gurnuo u kut komad kruha i mesa. Žene ili barem jedna od njih, kao da su predviđjele da će netko doći u potrazi za hranom.

Inače u vozilu nije bilo ničeg vrijednog izuzev pokrivača koji je uzeo. Vreća s poštom bila je netaknuta na svom mjestu pod kočijaševim sjedištem. Ponesavši hranu i čebe Callaghen je pošao do vode. Tamo je jeo i pio i tada pošao za tragovima konja.

Dok je hodao, neprekidno je gledao prema ravnom vrhu Table Mountaina. Ako se netko nalazio tamo gore, mogao je pratiti svaki pokret kilometrima unaokolo. Ali to se nije moglo izbjeći, morao je naprijed. Katkad je samo zastao u sjeni nekog od rijetkih stabala.

Izgubio je mnogo krvi i brzo se umarao. Odmori su postajali sve duži a prijedeni put sve kraći. Glava ga je boljela pa je sjedio pritiskujući sljepoočice dlanovima. Osjećao se pospano i umorno a znao je da mora proći još dugi put. Osim toga zabrinjavala ga je činjenica da se Wylie i njegovi kreću kao da su uspjeli dešifrirati mapu...

Pokušao je ustati ali su koljena popustila i opet je brzo sjeo. Nekoliko minuta je prikupljao snagu i tek tada polako ustao pridržavajući se stabla pod kojim je sjedio. Srećom spuštao se suton i nestalo je dnevne žege. Callaghen je pijano krenuo naprijed ali je još uvijek bio dovoljno pri svijesti da prati tragove. Konačno je stigao na rub strme kosine niz koju su se konji spustili da bi ušli u Crni kanjon. Callaghen se spustio za njima ali nije daleko došao. Naišavši na tvrdu podlogu na kojoj nisu ostajali tragovi, skrenuo je i pronašao među stijenama prikladno skrovište. Tamo se umotao u svoj pokrivač i zaspao stežući revolver u šaci.

Probudilo ga je sunce koje je već bilo dosta visoko na nebu. Prošlo je izvjesno vrijeme prije no što je prikupio dovoljno snage da ustane.

Pod njim je bila prostrana dolina. Pri dnu, između raslinja, uzdizao se tanak barjač dima. Mnogo bliže, pri dnu padine na kojoj se nalazio, zamijetio je neki pokret. Callaghen je brzo podigao pušku i povukao se u zaklon. Ondande je gledao podnožje.

Bilo je to konj, njegov konj, koji se korakom kretao prema istoku. Zazviždao je ali bio je i suviše daleko pa ga životinja nije čula. Callaghen je izašao iz zaklona i počeo se spuštati nadajući se da će konju presjeći put. Hodao je, trčao, padao i opet ustajao. A kada se spustio u dolinu nije bio

daleko od konja. Tek tada je vidio da je konj slijedio trag divljači.

Pozvao je životinju po imenu i konj je zastao podigavši uši. Callaghen je polako krenuo prema njemu a životinja je ustuknula. Čovjek je tiho progovorio i pružio ruku. Još jedan pokušaj i onda je uhvatio uzdu.

Uz nešto napora vinuo se u sedlo.

— Znam što tebi treba — reče Callaghen blago. — Tamo dalje ima vode...

XX

Manji izvor bio je okružen grmljem i kamenjem. Ljudskih tragova nije bilo ali je zato bilo jelenskih otisaka a i tragova šapa jednog psa ili kojota. Mora da je tu bilo i dabrova a sasvim sigurno su na vodu dolazili zečevi.

Callaghen je dvadesetak minuta proučavao okolicu izvora prije no što mu je prišao. Inače mu nije mnogo stalo do života ali sada... Malinda je bila nečiji zarobljenik i samo je o nje-mu, Callaghenu, ovisilo hoće li preživjeti ili ne.

Beamis je vjerojatno još uvijek bio živ i Callaghen se nadao da mladi vojnik neće učiniti nešto preuranjeno i nepromišljeno. I Champion i Wylie spremno će dočekati priliku da se riješe jednog neugodnog svjedoka — ako to već nisu učinili.

Nakon nekog vremena dosadilo mu je promatranje a žedan je konj vukao naprijed. Polako je prišao vodi i onda su pili glavu uz glavu da bi zatim napunio čuturu.

Sjedeći na petama i skriven grmljem, Callaghen je dugo promatrao okolicu. Prema jugu otvarala se šikarom obrasla provalija. Tamna prosjeklina na istoku vjerojatno je bila ulaz u Crni kanjon. Negdje južno trebao se nalaziti kanjon Divljeg kónja.

Područje koje je vodilo od mjesta gdje je on stajao do ulaza u Crni kanjon, nekih osam do deset kilometara ravnice, bilo je prekriveno niskim, kržljivim pustinjskim biljem. Iako je sve izgledalo vrlo pusto i nevino,

tamo je bilo rupa u koje se mogla sakriti cijela vojska. Ali, što je značio onaj tanak stup sivog dima? Pripremanje hrane? Ili pozivnicu u smrt? Nije znao. Bilo je jasno samo jedno: morao je dalje.

Još se jednom napio, podigao je uzde i uzjašio. Skrenuo je prema jugu i poveo konja podnožjem najbližeg brežuljka. Obišavši ga pojahao je ravno prema dimu. Obuzela ga je sumnja u ispravnost postupaka koji su ga vodili u opasnost. Jer da ga je tamo očekivala opasnost u to nije ni časka posumnjao. Sve mu je govorilo da se tamo nalaze Indijanci. Teško je bilo povjerovati da je dim posljedica njihove nemarnosti. Mora da su jednostavno bili sigurni u svoju snagu i položaj.

Ridge je bio mrtav a povjerovali su to i za Callaghena. Međutim, što ako to ipak nisu Indijanci? Preostaju samo Kurt Wylie i njegovo društvo. Ali što bi taj razbojnik tražio na ovom području? Izuzev... izuzev ako zna nešto što ni Callaghenu nije poznato. Zar je on znao onu prijeko potrebnu informaciju koja nije bila upisana na karti?

Možda mu je Allison nešto rekao da bi ga privukao i dobio njegovu pomoć. Možda su slijedeći te obavijesti Wylie i Champion došli upravo ovamo. U planinama prema zapadu bilo je mnogo spilja ali kroz njih nitko do sada nije uspio doći do Zlatne rijeke odnosno do tunela koji su, prema legendama trebali biti ispod cijelog istočnog dijela pustinje Mohave.

U svakom slučaju igra se bližila kraju i Callaghen se nalazio pred sukobom s trojicom opasnih i podmuklih boraca. Najgore je bilo to što je morao proći Crnim kanjonom a tamo je bilo vrlo malo zaklona pa se tako izlagao oštrim pogledima svojih neprijatelja: i bijelih i Indijanaca. Ali nije bilo izbora, morao je naprijed. Kretao se vrlo oprezno iskorištavajući svaku šansu koju mu je priroda pružala da se zakloni. Kada se nalazio samo oko dva kilometra od mjesta odakle se uzdizao dim, pronašao je dobro sklonište za konja i tamo ga zavezao. Nije

ponio pušku već samo oba revolvera i krenuo među stijene.

Tlo je bilo vrlo čudno. Kao da je netko istisnuo iz planine tekući kamen koji, se onda iznenada skrutnuo. A bio je pun rupa poput sira. Kada je zastao da 'predahne, Callaghen se pozabavio izgledom tog kamenja i nije se mogao odlučiti radi li se o lavi ili su se nekad davno ovdje probijali vrući izvori. Vruća je voda otapala razne minerale pod zemljom i onda dobila takav kemijski sastav koji je izjedao meke stijene.

Callaghen je naišao na neku vrst prolaza između vrućeg stijenja. To nije bio tunel već uska prosjeklina otvorena prema nebu. Tlo je bilo prekriveno pijeskom.

Krećući se tiho i oprezeno s revolverom u ruci, Callaghen je polako koračao naprijed a prolaz je tako vijugao da nikad ne bi mogao vidjeti više od dva tri metra daleko.

Callaghen nikad nije vidio nešto takvo. Činilo se kao da su ovdje neka čudovišta sebi uredila prebivalište. Bilo je sve tako sablasno da ga je i nehotice spopala jeza.

Oblizao je suhe usne i pošao još nekoliko koraka... i tada je namirisao dim. Oslušnuo je i čuo glasove. Nastavio je napredovanjem ali još polaganije i opreznije. Prolaz je bio vrlo uzak i vijugav a stijene su bile crvene, ružičaste pa čak i zelene. Upravo pred njim hodnik se granao. Jedan je odvojak čini se bio slijep a drugi se dosta strmo penjao i vjerojatno vodio na vrh kamena zida.

Oklijevao je, začuo metalno škljocanje i brzo podigao glavu. Na vrhu prosjeka stajao je Spencer i nišanio na njega. Callaghen je podigao revolver i opalio a gore je puška izbacila plamen. Tane je okržnulo stijenu nekoliko centimetara od njegove glave. Callaghen je odskočio tražeći zaklon i pri tome još je jednom opalio. Nije pogodio Spencera ali ga je svakako omeo u gađanju.

Umjesto da bježi Callaghen je pojurio naprijed trčeći uzbrdicom i tik uz stijenu tako da ga je Spencer izgubio iz vida. Gore su odjeknuli povici i pitanja. Spencer je odgovorio uzvikom:

— To je Callaghen!

— Poludio si! — vikao je Wylie. — Ubio sam ga svojom rukom!

A Callaghen je trčao velikim koracima koje je meki pijesak potpuno prigušio. Približivši se vrhu pognuo je glavu i provukao se između dvije okomite stijene na samom izlazu iz procijepa. Pred njim se nalazila malena, ravna dolina oblika polumjeseca, u kojoj su Wylie i njegova banda podigli logor.

Odmah je ugledao Malindu i njenu tetku. Zavezanih ruku i nogu sjedile su oslonjene leđima o stijenu. Na malenoj vatri crnio se lonac sa kavom a nešto dalje ležao je Beamis. I on je bio svezan ali ležao je potrbuške a glava mu je bila okrvavljena.

Zenama je iznenada prišao Champion. Kao i uvijek bio je odjeven u prljav kratak kaput od jelenje kože a na glavu je nabio svoj iznošeni šešir. Bio je snažan i velik muškarac, ne toliko visok koliko širok u ramenima.

— Samo vas dvije mirno sjedite — reče. — Kurt, čini se, ne mari za žene ali ja ću se uskoro pobrinuti za vas.

Onda je na otvoreno izašao i Spencer. Lice mu je bilo okrvavljeno. Iza njega je koračao Wylie.

— Što si u stvari vidio?

— Callaghena, prokletstvo! Bio je dolje, u prolazu. Podigao sam pušku, nanišanio i u trenutku kad sam zapeo udarač on je povukao i opalio. Ne znam kako je mogao... tako brzo. Ali opalio je i da me stara puška nije u tom trenu odbacila, dobio bih metak u lice.

— Priberi se! — razljutio se Wylie. — Kada bi Callaghen i bio živ, nikada ne bi pronašao naš prolaz.

Champion se zanjihao na petama.

— Dosta brbljanja. Ako je zaista bio Callaghen, onda je negdje u blizini i to ne s prijateljskim namjerama. On hoće skalpove, tvoj i moj.

— Ali ja sam ga ubio! — uporno će Wylie. — Ustrijelio sam ga.

Champion je slegnuo ramenima a Spencer je opipao glavu i onda pogledao okrvavljenu ruku.

— Ako si ga ubio, poslao nam je vrlo opasnog duha.

— Morali smo istražiti i na tu stranu — rekao je Champion. — Ja sam glupo

povjerovao da su ondje sasvim neprohodne stijene.

— Moraš to vidjeti — progundao je Spencer. — Naliči na pakao a sam đavo mora da je spalio kamenje i prosjekao plamenom onaj prolaz. Čak su i stijene crvene.

Callaghen se smjestio malo udobnije. Imao je izvrstan položaj za gađanje ali njegova bi vatra ugrozila svakoga pa i zarobljenike. Njegov se pogled iznenada zaustavio na Beamisu. Nije li se vojnik neprimjetno pomaknuo?

— Wylie! — Javi se iznenada Spencer. — Najbolje da kidnemo odavde.

Revolveraš je odmahnuo glavom.

— Ne. Ovo je mjesto gdje su najavili da će doći i mi ih moramo ovdje dočekati. Champ, ti si bio lovac i tragač. Zašto ne pođeš onamo dolje i pronađeš tko je to pucao na nas?

Champion se suho nasmijao.

— Kurte, ti si zaista hrabar ali na moj račun. Želiš li nešto saznati, poći ćeš sam. Pogledao sam to odozgo. Ako te nešto odande zanima, morat ćeš poći sam. Ne bih pošao dolje čak kada bih bio siguran da nikoga nema. A u to vjerujem. Mislim da se Spenceru nešto pričinilo i da je ranjen vlastitim tanetom koje se odbilo od stijena.

Spencer je najprije zinuo da bi odgovorio ali onda zatrese glavom i počne psovati. Wylie je izvukao revolver i pošao onamo gdje je prije stajao Spencer. Malo poslije se vratio:

— Nikog nisam vidio. Ali, čovječe, kakva je rupa tamo dolje. Okomitih stijena i duboka možda dvadeset metara.. možda je to vulkanski krater ili... što ja znam!

Ako se spustio dolje, taj neće moći natrag. Bila bi mu potrebna krila...

Champion se povukao do stijene i naslonjen na nju oprezno se obazirao. Callaghen nije mogao da se ne nasmiješi. Stari razbojnik je naučio da uvijek drži zaštićena leđa. Možda nije vjerovao Spenceru ali ipak, ništa nije prepuštao slučaju.

— Tko su ti ljudi koje očekuješ? — zapita. — Odakle znaju za ovo mjesto?

Wylie je pripalio cigaru.

— Jesi li ikada čuo za Webba Bolina?

— Pobunjenika iz Sonore? Naravno da sam čuo.

— On je Allisonov polubrat i ima drugu mapu.

Champion se iznenadio:

— Drugu mapu?

Wylie se iskesio:

— Izrađene su dvije. U stvari, jedna mapa u dva dijela ali svaki izgleda kao da je potpun. Bolin i Allison, svaki su dobili po jednu od svog oca koji je proveo gotovo cijeli svoj život u ovim krajevima. Kako je on do nje došao, to nitko ne zna. Jednom davno, netko je tragao za zlatom u pustinji Mohave i pronašao, tako se tvrdi, nekoliko ulaza u tunel Zlatne rijeke. Na mapi je označio dva. Po jedan na svakoj... Kaže se da je skupio mnogo zlata i pripremio ga za otpremu ali tada su ga pronašli Indijanci. Morao se probijati iz pustinje i usput je izgubio veći dio zlata.

— Webb Bolin dolazi ovamo?

— S još dva prijatelja. Stižu danas ili sutra.

Iako je bio udaljen dvadesetak metara, Callaghen je čuo svaku riječ razgovora. O Bolinu je znao samo najgore. Razbojnik je bio okrutan i bez ikakvih skrupula, ubijao je i silovao, palio bez ikakva razloga. Njegovi najbolji prijatelji bili su neki Bigelow i Barber, konjokradice i ubojice. Vjerojatno će upravo njih povesti ovamo. Ako Callaghen nešto namjerava, najbolje da to obavi prije njihova dolaska. A jedina mu je želja bila da oslobodi Malindu, tetku Madge i Beamisa.

Pogledavši mladog vojnika zaključio je da se Beamis opet pomaknuo. Ležao je doduše nepomično kao i prije ali možda metar dalje od mjesta gdje se prije nalazio... bliže ženama.

Ne samo da je bio pri svijesti već je imao i neki plan. Možda je namjeravao osloboditi sebe i ženu. Callaghenu je, međutim bilo jasno da će biti primijećen bude li se i dalje primicao zarobljenicima.

Trebalo mu je pomoći tako da se pažnja razbojnika odvрати na drugu stranu. Spencer ionako nije gledao. Sjedio je na kamenu i objema rukama držao se za glavu. Bio je tek odnedavno u armiji, nije prošao ni kroz kakve ozbiljne bitke. Činjenica da je ranjen,

da je čak mogao i poginuti, ozbiljno ga je potresla.

Callaghen je izabrao kamen veličine šake i bacio ga tako da je pao u prosjek između stijena, s onu stranu vatre. Udarac i kotrljanje kamena djelovao je na razbojнике kao pucanj. Wylie se naglo okrenuo povukavši revolver, Spencer je pograbio pušku i ustao ali bilo je teško reći da li se namjeravao boriti se ili pobjeći.

— Nešto se tamo kreće, Champe — javi se Wylie.

— Kamen je pao... možda i sam — Champion je mirno ustao — Da pogledamo?

Obojica su nestala među stijenama. Callaghen je znao da mu preostaje samo nekoliko sekundi. Iskočio je iz svog skrovišta i u tri velika skoka našao se do Spencera. Vojnik se naglo okrenuo razrogačivši oči ali ga je tada revolverska cijev pogodila u sljepoočicu. Srušio se kao da je oboren maljem.

Callaghen mu je izvukao nož iz pojasa, presjekao Beamisove spone i dodao mu nož:

— Oslobodi žene i uzmi Spencerovu pušku.

Sam je pošao prema mjestu kamo su pošla preostala dvojica. Čas zatim čuo je korake i glas Kurta Wylieja:

— Nigdje nikoga.

Champion nije odgovorio a upravo je on zabrinjavao Callaghena. Narednik se okrenuo i prstom pokazao na prolaz kojim je došao.

Beamis se kretao brzo i spretno držeći pušku spremnu za pucanje. Uputio je žene u prolaz i čekao Callaghena. I ovaj se počeo povlačiti.

Onda je Wylie izašao na otvoreno.

— Spencer — počeo je. Tada je opazio onesviještenog dezertera a zarobljenika više nije bilo. — Champe, pazi!

Onda se naglo okrenuo i ugledao Callaghena. Obojica su držala revolvere u rukama ali je Callaghen bio spreman. Opalio je u trenu kada ga je Wylie ugledao.

Kurtov revolver je bio nanišanjen a počeo je povlačiti obarač u trenu kada ga je pogodilo Callaghenovo tane.

Glava je poletjela unatrag, koljena su se savinula i onda je pao na leđa, mrtav prije no što je dotakao zemlju.

Callaghen je požurio strmim puteljkom, skačući s kamena na kamen.

XXI

Iza sebe čuo je topot kopita i oštar uzvik. Tane je udarilo o stijenu iznad njegove glave i osulo ga krhotinama. Ali je on predstavljao samo trenutnan nesiguran cilj i već je slijedeći tren nestao iz mnogobrojnih zavoja.

Malinda ga je čekala.

— Jesi li ranjen? — zapitala je zadihano.

— Ne — mahnuo je u smjeru odakle je došao. — Ali tamo gore je sada još netko. Možda onaj Webb Bolin.

Put je bio onaj isti kojim je Callaghen došao. Pošli su dalje i uskoro nalletjeli na Beamisa koji se vraćao njima ususret.

— Ova rupa prolazi ravno kroz planinu — reče — Ako priđu i s druge strane, u stupici smo.

Nisu imali vode ali o Callaghenovu sedlu visjela je puna čutura.

— Hajdemo — reče on. Razmišljao je o prolazu i mogućem izlazu u slučaju opasnosti. Njihovi progonioci vjerojatno ne znaju da postoje dva izlaza.

Uskoro su izišli na otvoreno i Callaghen ih je poveo do mjesta gdje je sakrio konja. Žene su uzjahale.

— Ako mi se išta dogodi — reče Malindi — probijte se do onog vrha ili okolnih stijena i tamo se pritajite sve dok ne stigne vojska.

Vraćali su se putem kojim je Callaghen došao ranije, slijedeći ih. Razbacano stijenje kao i dosta visoko raslinje pružali su dobru zaštitu. Konj je isprva koračao a zatim prešao u kas a muškarci su trčali. Krećući se na začelju, Beamis se neprekidno ogledavao.

Callaghen je nastavljao oštrim tempom sve do ulaska u uži dio Kanjona divljeg konja. Iz daljine je čuo nešto nalik na uzvik ali to ga nije zaustavilo.

Beamis mu je pritrčao.

— Uхватit će nas u stupicu, naredniče. Nećemo se više nikad izvući.

— Ili ovo, ili otvorena ravnica. Ovo je bolje.

Callaghen je pronašao uzak put koji je vodio na Visoravan divljeg konja. Ako se popnu do gore imat će kakav takav obrambeni položaj. A da im je bio itekako potreban, nije bilo nikakve sumnje. Bolin i Champion bili su opasni ubojice a Barber i Bigelow nisu mnogo zaostajali. Imali su i Spencera.

Penjali su se uporno iako ne suviše brzo. Vrh se uzdizao kojih dvije stotine metara iznad njihovih glava i Callaghen je uskoro bilo jasno da se ne mogu popeti na vrijeme. Kada prognozi stignu na puškomet, jednostavno bi ih postrijeljali kao na streljštu.

Na njihovu putu našla se mala zaraćan obrasla cedrovima. Straga je teren bio vrlo strm ali uspon dalje ne bi bio nemoguć.

Odozdo se javi Beamis:

— Evo ih, naredniče. Dolje su, sva petorica!

Callaghen je poveo konja u malen šumarak i tamo ga privezao tako da je mogao pasti. Onda je ženama pomogao sići.

Nakon toga se vratio do ruba. Položaj nije bio bog zna kako prikladan za obranu ali bio je na nizini a na rubu je bilo i nešto kamenja koje je pružalo zaštitu.

— Ovdje ćemo čekati — reče Beamis. — Ovo je mjesto dobro kao i svako drugo...

— Što je bilo s onim drugim čovjekom? — upita tetka Madge. — Onim Indijancem koji je bio s nama u kočiji?

— Možda je poginuo — odgovori Callaghen. Smjestio se između dvije stijene i odmjeravao polje koje je pokriva svojom vatrom. Nije ga zadovoljavao. — Možda su ga ustrijelili pri prvom plotunu.

Bilo je mirno i sparno. Dolje su se sjali oznojani bokovi konja koje su ljudi upravo privezivali. Radili su polagano, imali su dovoljno vremena.

Callaghen je obrisao oznojeno čelo i provjerio svoju henrijevku. Nikome se nije govorilo.

— o —

Major Sykes izjahao je iz Camp Cadyja na čelu dva eskadrona konjice i kretao se pješćanim koritom rijeke Mohave. Dan je bio vruć pa nisu žurili. Jahat će trideset kilometara do spilja i tamo prenočiti.

U podne su se odmorili i onda krenuli dalje. Pili su vodu iz Mohave. Nije im se sviđjelo ali druge nije bilo. Rijekica je nalikovala na potocić ali nježno je korito bilo široko a obade visoke, jasan znak da se s vremena na vrijeme ovdje valjaju velike količine vode.

Major Sykes je sjedio uspravno u sedlu, zadržavajući dostojanstveno držanje usprkos vrućini. Iako je tako izgledao, nipošto nije bio bezbrižan. Pustinja ga je zabrinjavala.

Za vrijeme kratkog odmora razgovarao je o tome s Marriottom.

— Mnogo se priča o indijanskim zasjedama ali meni ovaj teren izgleda vrlo ravno i otvoreno.

— Izgleda tako, ali nije, gospodine. Na sve strane postoje rupe, suha korita i prosjeci. Davni su potresi sasvim rascjepkali ovu zemlju. A što je najgore, svi znaju da se moramo kretati od jedne vode do druge.

Sykes je sjedio na kamenu a kape-tan je čučao na petama oslonivši se na koljena.

— Majore, jedan od mojih vojnika je već prije služio u ovoj pustinji. Kaže da je ovaj kanjon u koji ćemo ući, Kanjon spilje, vrlo opasan. Uzak je i strmih strana. Lako je postaviti zasjedu a pješak se nakon napada može povući.

— Dobro — reče Sykes. — Poslat ćemo naprijed nekoliko izviđača.

Kanjon je bio dug oko osam kilometara a stijene su ponegdje bile visoke i do stotinu i pedeset metara. Bilo je tu pukotina i nakupina kamenja koje su pružale izvrsnu zaštitu za eventualne napadače. Vojnici su se nelagodno osjećali ali je major ipak izdao narednje za odmor. No tek što su se spustili

na zemlju, odjeknuo je plotun. Nakon njega još nekoliko hitaca a da nisu vidjeli ni jednog od napadača. Sykes je izdao nekoliko oštarih zapovijedi. Konji su odvedeni u stranu a vojnici su pogođeni, spremni da odbiju eventualni napad.

— Imamo nekoliko ranjenih gospodine — reče narednik. — Dvojica teže a ostali samo ogrebotine.

— Dobro, previjte ih. Mislim da se neprijatelj povukao.

Major se okrenuo i posegnuo za svojom čuturicom a onda su mu trnci prošli niz leđa. Jedno je tane prorovalo površinu njegova sedla. Da nije trenutak prije sjahao, metao bi mu probio bokove.

— Nema smisla poći za njima — reče Marriott. — Već su se povukli među stijene i nestali.

— Udvostručite straže, Marriotte, možda će opet pokušati.

No Indijanci se više nisu pojavljivali. Četiri su vojnika ispratila jednog ranjenika natrag u Camp Oady a drugi je toskom noći izdahnuo.

Idućeg dana bez smetnji su jahali sve do trenutka kada se jedan od izviđača galopom vratio do glavnine.

— Napolju ima tragova, gospodine... poštanska kočija.

— Kočija! Nemoguće! Ona je krenula u Las Vegas.

— Kočija, gospodine. U to nema sumnje. Uz nju je bio i jedan konjanik... rekao bih da je to narednik Callaghen.

Callaghen uz kočiju... kako, zašto? Sykes je problijedio od bijesa. Namjerno je dodijelio Callaghena patroli zato da bi ga odvojio od Mallinde... Zar je dezertirao da bi joj se pridružio? Ali, kako se uopće kočija našla ovdje?

— Jesu li krenuli u Marl Springs?

— Tako izgleda, gospodine. Jahač je vodio... hoću reći da su ponekad njegovi tragovi izbrisani tragovima zaprege a ponekad je jahao uz kočiju. Vjerojatno je kočija zapala u neprilike na glavnom putu.

— Vjerojatno.

Drugog jutra imali su tri konja i jednu pušku manje. Oružje je ukradeno sa hrpe uz koju je spavalo šest lju-

di a stražar nije bio ni tri metra daleko.

Tek što je prošlo podne, major Sykes je doveo svoju jedinicu u blizinu Marl Springsa. Iz daljine nije bilo znaka života ni pokreta ali na vratima ih je dočekaio narednik MacBrody i pozdravio.

— Dobro došli, gospodine. Već dva dana gladujemo.

Sykes je ujahao u dvorište i ogledao se. Tri su čovjeka držala položaj iza zidova.

— Gdje je poručnik Sprague?

— Mrtav, gospodine. Bio je već loše kad je narednik Callaghen spasio patrolu i doveo je ovamo. Kasnije, kad su otišli, ubijen je metkom u glavu.

— Tko je otišao?

— Poštanska kočija. Poručnik je odredio trojicu ljudi da je prate u nadi da će se probiti. Ovdje više nije bilo hrane a vjerovalo se da postoje dobre mogućnosti za proboj.

U kamenoj kućici ležala su četvorica ranjenika. Sykes ih je pogledao i obratio se kapetanu:

— Neka se ovi ljudi propisno previju, Marriotte. Istovarite dovoljno hrane za posadu a mi ćemo večeras dalje.

— Večeras?

— Vjerojatno. Najprije ću saslušati izvještaj narednika.

MacBrody je podnio detaljan izvještaj o događajima proteklih desetak dana.

— I vi tvrdite da je poručnik Sprague odredio da Callaghen prati kočiju?

— Da, gospodine.

— Jeste li tome bili svjedokom, naredniče? Jeste li čuli kada mu je Sprague izdao tu zapovijed?

— To ne ali svatko zna...

— To me ne zanima. Kada »svatko zna«, obično se ispostavi da nitko ne zna.

— Da, gospodine. Kažu da je poručnik znao da je Callaghenu prošao rok službe pa mu je pružio priliku da se izvuče odavde. I Beamisu također. Poručnik je mislio da ćemo mi ostali izginuti.

— Međutim, poručnik je mrtav i ne postoji dokaz da je zaista bilo kamo

poslao narednika Callaghena. Možda je otišao na svoju ruku.

— Gospodine...

— Da?

— Netko je ipak morao poći s kočijom. Becker je prije poginuo a Ridge je vozio. Netko je morao braniti žene i poštu.

— To je točno — reče Sykes i razmislivši zapita — A što je sa civilima... Wyliejm i Championom?

— Pobjegli su zajedno s mojim vojnikom Spencerom. Ukrali su konje, municiju i namirnice ... vjerujem da su pošli u potragu za onom Zlatnom rijekom koja teče pod pustinjom. O tome sada svi pričaju...

Sykes je pozvao kapetana:

— Marriotte, sutra ujutro uzmite četu C i pođite za kočijom. Želim da uhapsite i dovedete ovamo narednika Callaghena.

— Uhapsim, gospodine?

— Upravo to, kapetane. Imam razloga da vjerujem da je Callaghen bez dozvole otpratio kočiju i da je u stvari dezerter.

— Ali njemu je naređeno da zajedno s vojnikom Beamisom i Delawereom isprati kočiju.

— Tako je. To vojnici kažu a svi su oni lojalni jedan prema drugome. Nitko nije svojim ušima čuo kad je izdana zapovijed. Kapetane, stvari morate gledati ovako — u kočiji je djevojka za koju je Callaghen očito zainteresiran. Kočiju vozi njegov prijatelj i ona iznenada nestaje s ceste i pojavljuje se ovdje. Koji dan poslije odlazi a Callaghen je prati. Mislim da ovdje ima nešto sumnjivo...

— Razumijem, gospodine — reče kapetan suho. — Vi želite da dostignem kočiju. Možda je stigla u Fort Mohave a možda čak u Las Vegas.

— Pronađite je. I dovedite mi narednika Callaghena.

— Da, gospodine. I kočiju?

— No, dovraga! Kočija me ne zanima izuzev... ako pronađete da je nekaako upletena u to. Mnogo se priča o zlatu. Možda je Callaghen želi upotrijebiti da iznese zlato...

Kapetan je izašao i prišao naredniku MacBrodyju koji je nadgledao smještanje konja.

— Naredniče, što se zapravo ovdje događalo? Mislim, što mi možete reći o Callaghenu?

— On je najbolji, gospodine. I kao vojnik i kao čovjek. On je pravi džentlmen u svakom smislu. Ako je pošao s kočijom, onda mu je tako bilo rečeno. Njemu je dužnost uvijek bila prije svega. Mnogo je puta izlagao život da bi spasio svoje vojnike i uvijek je uspijevao. U svakoj drugoj vojsci dobivao je činove i odlikovavanja a ovdje će, čini se, doći pred ratni sud.

Narednik je pogledao kapetana i uzdahnuo.

— Ne bih želio biti nepravedan, gospodine, ali činjenica je da se major Sykes oduvijek zanimao za istu djevojku... već su zbog toga došli u sukob.

Marriott je šutio. Bio je pravi vojnik i mnogo je držao do činova i discipline. Ali bio je i pravedan čovjek i mogao je procijeniti kada netko govori istinu.

A njegova je dužnost da dostigne kočiju i uhapsi Callaghena. Bila je to zapovijed koju će nerado izvršiti.

XXII

Ležeći na malenoj zaravni Callaghen nije mogao znati da nekoliko kilometara sjevernije kapetan Marriott vodi svoju četu u ovom smjeru.

Marriott nije bio čovjek koji bi uzalud gubio vrijeme. Jahao je državnom cestom ostrim tempom pazeći ipak da ne premori konje. Ako se kočija već probila do tvrđave Mohave, to bolje. A ako nije, tada će pratilcima kočije sigurno trebati pomoć.

Sa svoje strane Callaghen je znao da više nema odlaganja obračuna. Sa mjesta na kojem su se nalazili nitko neće otići dok sukob ne bude riješen, bilo u čiju korist. Njegovi protivnici nisu bili djeca. Radilo se o zlatu i oni će se boriti do posljednjega. Ako pobijede, neće ostaviti svjedoka svome zločinu. Nijedna od žrtvi neće preživjeti i nadu li zlatu, pobit će se i među so-

hom. Ostat će samo najspretniji i najpodilji od ubojica.

Bolin je bio uvjeren da Callaghen zna sve o tom fantastičnom rudniku zlata. Imao je kartu a poznavao je dobro cio ovaj kraj. Međutim, njegov je obrambeni položaj bio dosta slab, uza se je imao samo još jednog muškarca i dvije žene, malo vode i vjerojatno ništa hrane. Mora da ne obiluje ni municijom.

Najbliža značajna vojna jedinica bila je u Camp Cadyju i vojske se nije trebalo bojati. Bolin, koji je ovuda već više puta tjerao ukradene konje, znao je za svaku vodu u pustinji i jedno od takvih mjesta bilo je samo dvije stotine metara udaljeno od njihov sadašnjeg stajališta. Sve su karte bile u njegovim rukama. Mogao je čekati.

Osim toga, ali to nije spomenuo ostalima, nalazili su se ni kilometar udaljeni od jedne spilje za koju je vjerovao da je jedan od ulaza u pećinu Zlatne rijeke. Neprilika je bila u tome da je prokleti Irac stajao upravo na putu između njega i spilje.

Bolin je savio dlanove oko usta i pozvao:

— Callaghene! Sidi da to nas dvojica sredimo. Zašto da i ostali stradaju? Wylie je mrtav... ostali smo ti i ja da se ogledamo!

Callaghen je čuo ali nije odgovorio. To što je Bolin progovorio moglo je značiti da žuri, da gubi strpljenje, i da Callaghen ima nešto što je potrebno njemu, Bolinu.

Možda se radi o ženama? I to je bilo moguće. Pustinja se prostirala tri stotine kilometara unaokolo, nigdje bliže nisu razbojnici mogli doći do žena.

Callaghen je bacio pogled preko ramena. Bližilo se vrijeme sumraka a noć će biti teška. Pod okriljem mraka pokušat će se uspjeti do njih. Istina, kretanje noću proizvodi mnogo više buke, zvuk se dalje čuje... Callaghen se izvrnuo na leđa i počeo proučavati stijenju.

Moglo bi se, pomislio je. Kroz prosjeklinu moguće se uspjeti na sam vrh... ali što tada? Možda je bolje boriti se ovdje? Ne, što više to bolje, odlučio

je. Možda ne do samog vrha ali što bliže...

Pokretom ruke pozvao je ostale da mu priđu i pokazao im put.

— Beamisu, ti ćeš povesti. Važno je da nađemo vodu ali još je važniji dobar obrambeni položaj pred kojim se nalazi brisani prostor. Ovdje nam mogu prići s bokova.

— Još je suviše svjetla — reče Beamis.

— Čekat ćemo. Krenut ćete kad se smrači.

U dolini, dokle nisu dopirali zraci zalazećeg sunca već je bilo sasvim mračno.

Čekali su. Katkad bi više naslutili no vidjeli micanje konja a dolje je zapaljena i malena vatra.

— Sada, naredniče? — zapitao je Beamis.

— Sada. I sasvim nečujno.

Krenuo je Beamis a za njim Malinda. Tetka Madge je malo zaostala.

— Zabrinuta sam zbog muža, Callaghene. Vjerujem da nas je već pošao tražiti.

— Ne brinite, uskoro ćete ga vidjeti.

Otišla je za ostalima. Callaghen je osluškivao i bio je zadovoljan. Penjali su se vrlo tiho.

Ostao je sam.

To ga nije smetalo. Bio je navikao na samoću i volio je. Nije osjećao potrebu za razgovorom niti da s drugima dijeli svoja razmišljanja i raspravlja o odlukama. Bio je društven ali volio se naći sam u pustinji ili u planinama jer je tek tada imao osjećaj da razumije prirodu oko sebe. Divljina dijeli svoje tajne samo sa šutljivima. Onima koji gledaju slušaju i uče od prirode.

Tihi šum natjerao je Callaghena da se naglo trgne i podigne pušku.

— Na to sam čekao — reče glas.

Narančasti plamen rasjekao je tamu upravo u trenu kada se bacio u stranu. Zamahnuo je puškom. To nije mogao biti jak udarac ali ojev je pogodila u nešto meko.

Osjećao je miris spaljenog baruta i obuzet iznenađenim strahom počeo je

mahati puškom lijevo — desno. Čuo je jauk, oružje je opalilo osvijetlivši neko izbezumljeno lice. Onda je jedan revolver zazveketao među kamenjem a Callaghen je kundakom udario onamo gdje je maločas vidio lice napadača. Poput mačke, spretno i brzo krenuo je za ostalima hodajući vrlo brzo usprkos tami. Za njim je ispaljen još jedan hitac i tane je udarilo neugodno blizu. Oči su mu bile naviknute na tminu. Ipak, kretao se vrlo pažljivo bojeći se da ga slomljena ili isčašćena noga ne stavi na milost i nemilost neprijatelju.

Zaostao je i oslušnuo. Netko se dolje kretao prigušeno razgovarao i psovao. Zapaljena je šibica i isti tren Callaghen opali i pomakne se dalje da ga netko ne bi pogodio ravajući se prema plamenu iz njegove cijevi.

Nisu pucali. Možda više nemju volje za noćni boj. Callaghen je pretpostavljao da te noći više neće ništa poduzimati.

Zastao je da bi došao do daha. Srce mu je divljački udaralo koliko od penjanja toliko od straha.

Imao je sreće.

Na dlaku je izmakao smrti. Netko se nečujno uspeo do njega i da neznanac nije glupo progovorio, da se on nije naglo pomaknuo, sad bi bio mrtav. A Beamis i žene postale bi lak plijen.

Sudeći po posljednjem udarcu, koji je zadao jednom od onih dolje, taj neće tako brzo biti za bilo što sposoban. Ako nije mrtav, u najmanju ruku slomljena mu je vitica.

Penjao se sve više sve dok ga tihi glas nije pozvao:

— Morty?

Krenuo je za glasom i uskoro ugledao djevojku.

— Pronašli smo mjesto — reče.

Bila je to plitka spilja, široka osam do deset metara i pola od toga duboka. Slab zaklon u slučaju nevremena ali vrlo dobar za obranu. Prilaz spilji bio je vrlo težak, izuzev sprijeda, a tamo je bio brisani prostor. Tlo je bilo pjeskovito a nekoliko kamenih gromada moglo je poslužiti kao zaklon branilcima.

— Jesi li ozlijeđen? — zapitala je Malinda.

— Ne.

— Čuli smo neku gužvu dolje i više pucnjeva.

— Mislim da je jedan od njih izbačen iz igre — reče Callaghen. — Ne znam koji ali bio je spretan poput Indijanca. Popeo se gore a da se nije čuo ni najmanji šum.

— Champion?

— Ne vjerujem. Da je bio on, ja sad ne bih bio među živima.

— Ne govori — tako — reče djevojka zadržavši i primakne mu se bliže.

Zelio ju je zagrliti i privući k sebi ali sada nije bio trenutak za to. U ovakvim časovima čovjek mora zadržati hladno rasuđivanje.

— Odmori se Beamise — reče narednik. — Potreban ti je odmor. Probudit ću te za koji sat.

— Odmor je potreban obojici — javi se tetika Madge — Nas dvije ćemo stržariti.

Prema sjeverozapadu Callaghen je mogao nazrijeti neobične oblike Table Mountain a prema sjeveru crtavali su se obrisi Mid Mountainsa. Marl Springs je bio udaljen svega tridesetak kilometara zračne linije. Iznenada shvati da se u ovom trenutku nalazi iza planina koje je gledao iz uporišta.

Onda je zaspao i opet sanjao o pobjedi nad Nusir Kanom, kada se na čelu divljih plemena sručio s padina Suleimani planine. Nemirno je spavao, trzao se i šaka mu je neprekidno tražila držak sablje koje nije bilo... Kada se trgnuo iz sna, bilo je sivo, prohladno jutro i teško mu je bilo shvatiti gdje je i što se događa.

Polako je sjeo nelagodno osjećajući oštru bradu i krutu odjeću, otvrdnulu od znoja, prljavštine i krvi. Usta su mu bila suha. Ogledao se.

Budna je bila samo Malinda.

— Sanjao si — reče.

— Moji su snovi neugodni — tiho će Callaghen. — Uvijek jedno te isto... bitke, krv, pucnjevi.

— A žene?

— Ponekad...

— Mnogo si ratovao?

— Gotovo neprekidno, punih dvadeset godina. Počeo sam kao dječak u Irskoj.

Pošao je do ruba i pogledao niz padinu. Bila je kamenita, ponegdje obrasla grmljem i kojim drvetom. Duboko dolje mogao je vidjeti jednog od konja.

Prilaz pećini bio je strm. Na mjestima je uspon bio težak, na mjestima lakši. A bilo je takvih dijelova gdje bi napadači ostali izvan vidokruga.

Malinda je sjela do Callaghena. Bila je sasvim budna i nimalo zaplašena. Priče njenog ujaka i oca na neki su je način pripremile za ovakvu situaciju. A konačno i sama je proživjela nešto slično kad je prije mnogo godina upravo Callaghen, lijep, neustrašiv mlad oficir na čelu svojih ljudi dojahao niotkuda i spasio ih.

U ovom trenutku nije izgledao baš lijepo, pomislila je i nasmiješila se. Odjeća mu je bila prijava i sva iskidana od provlačenja kroz stijene i grmlje ali izgledao je čvršći, sposobniji i pouzdaniji no ikada.

— Jesi li ikad pomislio da bi sve to moglo završiti loše za nas?

— Slegnuo je ramenima.

— Čovjek treba učiniti sve što može i ne misliti na ishod. Postoji samo jedna namjera u svakoj bitki... pobijediti. Svatko tko upotrebljava silu a ne teži i mogućnosti. Ja se borim i ratujem tom cilju, ludo razbacujem svoje snage cijelog života pa ipak, vjerujem u mir. To mi ni malo neće pomoći protiv ovih dolje jer njima nije do mira. Jedino što oni razumiju jest jezik nasilja. Istina je.. oni bi voljeli da sidemo i razgovaramo s njima o miru. Pobili bi nas i to bi bio kraj. Imali bi mir ali preko naših mrtvih tijela.

Neodređeno je mahnuo rukom.

— Mislim da dolaze — reče Malinda.

— Dolje se nešto pokreće.

— Dolaze i dolazit će jer im stojimo na putu do bogatstva — barem oni u to vjeruju. Dolaze samo dvojica jer vjeruju da će lako s nama... Da su krenula četvorica ne bi se ni zaustavili.

Znaju da je Beamis mlad i neiskusn a po njegovim prijašnjim izjavama jasno je da ne želi biti vojnik. Ne znaju da u njemu ima kvaliteta pra-

vog ratnika i da su posljednjih dana izašle na površinu i prekalile se.

Bilo je svjetlije, prikladnije za gađanje.

Callaghen se ogledao. Na drugoj strani spilje nalazio se uzak prolaz između planinske strane i jedne odlomljene stijene.

— Malinda, hoćeš li pogledati kamo to vodi? — zamolio je.

Nije volio položaje koji nisu imali barem jednu mogućnost povlačenja. Prije ili kasnije stići će vojska ali do tada je trebalo izdržati.

Promatrao je strminu pod sobom. Jednog od tih ljudi izbacio je iz borbe ali ovi koji su preostali, bili su zaista tvrdi, opasni iiskusni... dolazili su polako bez žurbe i nervoze, pravi profesionalci. Bili su ionako sigurni da im žrtve ne mogu izmaknuti.

Jednom je Callaghen zamijetio pokret kada je čovjek promijenio zaklon ali bilo je to suviše brzo i kratko za nišanje i pucanje.

Malinda se vratila:

— Morty, tamo straga je otvor. Ne znam kuda vodi. Sumnjam da ćemo moći provući tvog konja...

— Penje li se taj prolaz?

— Ne znam. Isprva vodi ravno a dalje nisam išla.

— Moramo pokušati. Ti i tetka podite i povedite konja. Podignite stremene i zavezite preko sedla, možda će to pomoći da se životinja lakše provuče.

Dolje se iza jednog kamena podigao šesir ali bio je to samo pokušaj da ga se natjera na pucanje i da tako otkrije svoj položaj. No Callaghen nije imao municije za bacanje. Pucat će samo kada bude siguran u pogodak.

Sunce je već bilo prilično visoko ali je njegov položaj bio u sjeni i vrlo ugodan. Razmotrio je moguće prilaze i malo se zabarikadirao. Prilaz je bio i suviše širok a da bi ga mogla uspješno pokrivati samo dva strijelca. Obratio se Beamisu:

— Samo polako i staloženo, vojnici — reče. — Ne troši uludo nijednog metka.

— Vidio si kamo su žene povele konja?

— Da.

— Kada dođe vrijeme za to, jurnut ćeš onamo što te noge nose. Tada ćeš naći nov obrambeni položaj.

— Mislite li da će major Sykers poslati patrolu da nas pronade?

— Hoće. U stvari, vjerujem da već dolaze. Ali bit će prava sreća uspiju li nas naći.

Tane je udarilo u stijenu iznad njihovih glava i osulo ih krhotinama. Brzo su prišli na rub svog položaja.

Iako je Bolina bio loš glas, Callaghen se najviše bojao Championa. Stari je razbojnik bio lukav i iskusan, taj će pronaći put tamo gdje ga drugi nikada ne bi ni tražili.

Dvadeset pet kilometara sjevernije kapetan Marriott našao je napuštenu kočiju. Samo jedan sat ranije naišli su na tijelo poginulog vozara i pokopali ga.

Kočija nije pokazivala tragove indijanskog napada. Oni koji su je opljačkali, a nije bilo bog zna što da se uzme, točno su znali što traže i gdje će to naći. Nigdje u blizini nije bilo tragova Indijanaca.

— To je učinio Wylie — rekao je kapetan poluglasno a jedan od vojnika doda pokazujući otiske mokasina — Ovi tragovi pripadaju Championu. Zamijetio sam ih već u Camp Cadyju.

Znači da su Wylie, Champion i vjerojatno Spencer zajednički orobili kočiju. Jedan je čovjek pao na mjestu napada i izgubio dosta krvi ali je poslije ustao i otišao. Kapetan se nadao da je to Callaghen...

Jesu li zaista svi pošli južno u neistraženu divljinu? Marriott nije bio sasvim načistu s tim ali je isturivši izviđače ipak krenuo tim smjerom. Jedan od njih uskoro se vratio.

— Još ih netko slijedi i taj je u jadnom stanju — izjavi izviđač Haswell.

— Misliš li da je ranjen?

— Da, gospodine. Možda je ranjen u tom sukobu pa se negdje pritajio i kasnije pošao za njima...

Našli su ga sat kasnije. Bio je to Delaware, njihov izviđač. Bio je ranjen i izgubio je dosta krvi pa je vrlo oslabio.

Nakon gutljaja vode i malo viskija ispričao im je sve što je znao o napa-

du ali i to da je vidio prašinu koju su za sobom ostavili neki drugi jahači.

— Callaghen im je na tragu. U stvari išao sam po njegovim otiscima. Nema konja, ide pješice.

Marriott je bio na čelu svoje čete kad su ujahali u udubinu među stijenama i pronašli tijelo Kurta Wylieja.

— Jedan manje — izjavi Delaware zadovoljno.

XXIII

Champion je mirno sjedio u ugodnoj hladovini jednog cedra. Potražio je duhan, promotrio ga kritičkim okom i nakon toga odgrizao priličan komad.

Ako se one budale budu i dalje uspinjale, Callaghen će ih postrijeljati jednog po jednog. Nikada njemu, Championu ne bi palo na pamet da poduzme tako glup pothvat.

On je bio predložio da se bjegunci zaobiđu ali bilo mu je drago kada je njegov prijedlog odbijen. Ionako se pouzdavao samo u sebe.

Po stoti je put pogledao planinu. Bila je strma ali je ipak vjerovao da će Callaghen poći prema vrhu. Svatko pametan bi to učinio.

Kada znaš kakvom si čovjeku za petama, znaš i gdje ćeš ga naći. Tako je, Callaghen će nastojati da se dokopa vrha. A najprije će poslati žene i možda onog dječaka a sam će štititi odstupnicu.

Champion je još jednom pogledao uzbrdo i onda se počeo penjati. On bi se upustio u velike opasnosti samo da se dokopa žene. Naročito bijele. One nisu tako izdržljive kao Indijanke ali poslužiti će nekoliko tjedana.

Nakon jednog sata penjanja i traganja konačno ih je otkrio. Pronašle su malu zaravan na kojoj je izraslo nešto grmlja i drveća i tamo su zastale zajedno s konjem. Champion nije odmah požurio onamo. Sjeo je dobro zaklonjen i razmislio o položaju. Beamisu ni Callaghenu ni traga. Mora da su bili još uvijek na noćajšnjem položaju

a hici ispaljeni s vremena na vrijeme, pokazivali su da tamo imaju posla.

Silazak s planine bit će teži no što je bio uspon. Šteta je bilo ostaviti onog lijepog konja ali moglo bi ga se na tom istom mjestu naći i za nekoliko tjedana ili čak mjeseci.

Krenuo je polako među cedrove, još se jednom osigurao da muškaraca nema u blizini i tada istupio s revolverom u ruci.

— Lijepo, lijepo — reče mirno, pomalo podrugljivo. — Čini se da sam pronašao par usamljenih žena, bez ikakve pratnje...

Pogledale su ga, bio je udaljen svega nekoliko metara. Obje su bile, u-morne, oprezne ali nimalo prestrašene. Pogledaj ove dvije, reče Champion u sebi, ne samo da se nisu prepale već obje imaju snage za razmišljanje.

— Djevojke, pridite ovamo ali mirno. Ne pokušavajte nikakve gluposti jer budem li morao ubiti jednu, ubit ću i drugu.

Zene su i dalje stajale.

— Naprijed! — reče on oštro. — Pridite!

Nisu se ni pomakle. Obje su znale da im je to jedino oružje. Nisu vjerovale da će pucati.

Malinda se sjetila nečeg što joj je Callaghen jednom rekao:

— Nikad nemoj poći s onim tko te drži na nišanu. Taj koji drži oružje želi te odvesti s mjesta gdje možeš dobiti pomoć onamo gdje je on siguran i gdje može s tobom učiniti što ga je volja. Uvijek si sigurnija tamo gdje se nalaziš no što ćeš biti na mjestu gdje te taj odvede.

— Ne mogu učiniti ni koraka — reče Malinda mirno. — Posve sam iscrpljena od tog penjanja. Osim toga, još nisam imala vremena razgledati ovo mjesto pa ne namjeravam dalje.

Zadivljeno ju je pogledao. Ove će se trebati čuvati. Okreni joj leđa i dobit ćeš nož među rebra. Zahihotao je:

— Vaša mi se šala zaista svidjela djevojko, ali morat ćete hodati.

Pošao je prema njima.

— Ili ćete me slušati, ili ću vam razbiti glave revolverom.

Još su oklijevale ali onda su ipak koraknule naprijed. U tom trenutku pojavio se Beamis.

— Hej, što je to? — uskliknuo je.

Champion se okrenuo i opalio s boka. Tane je odbacilo Beamisa a njegov je hitac otišao u zrak.

Champion se okrenuo. Žena više nije bilo.

Psujući ogledao se pretraživajući grmlje i kamenje.

— Napolje, vas dvije! — viknuo je. — Ili će prebiti svaku košćicu u vama!

Pijesak mu je rekao sve što je želio znati. Pogledao je tragove i krenuo u grmlje.

Iznenada je odjeknula strašna tutnjava kojoj je slijedila mrtva tišina. U podnožju brda podigla se prašina.

Callaghen je bio čuo pucnjavu iznad sebe, dva hica koja su se gotovo stopila. Uspravio se, opalio nekoliko metaka prema onima dolje i onda potrčao prema prolazu kojim je maločas prošao Beamis. Usput se okrenuo da vidi da li je potjera blizu. Dotaknuo je stijenu i ispod prstiju potekao je pijesak.

Pogledavši gore vidio je da stoji ispod velike gromade koja jedva da je stajala u mjestu. Pijesak je već iscurio i čini se da ju je samo nekoliko većih kamenova držalo u mjestu. Takve gromade znale su visjeti mjesecima pa i godinama dok ih kiša i vjetar ne bi konačno zbacili niz planinu.

Pomaknuvši se u stranu počeo je vaditi velike hrpe zemlje i kamenja. Gromada se pomakla stopu-dvije, trenutak kao da je visjela u zraku a onda se sručila povukavši za sobom tone zemlje i kamenja. Callaghen je potrčao dalje. To što je učinio malo će ih zadržati...

— Stoj!

Bili su već tamo, sva trojica. Nije ih ni trenutak zadržao. Čak su ga uspjeli opkoliti. Za njega nije bilo izlaza.

— Vojniče Spencer! — u njegovom je glasu odzvanjalo zapovijed. — Ako se ovaj čovjek — pokazao je stranca koji mu je stajao s lijeve strane — ako se samo makne, ubij ga!

— Da, gospodine! — Spencer je smjestila podigao pušku.

— Hej, ti budalo! — zavapio je Barber — Pa mi njega gonimo. Okreni tu prokletu pušku.

— Vojniče Spencer — reče Callaghen savršeno mirnim glasom. — Po mom sudu ti nisi dezterter. Bio si na izviđanju po mojoj zapovijedi. Ako ovo dobro izvršiš, bit ćeš promaknut za desetara.

— Ti si budala, Spencer — zarežao je Bolin. — Na čijoj si, zapravo strani?

Spencerov mozak radio je vrlo polako. Ove ljude nije ni malo volio. Bill su grublji od oficira a hrane je bilo manje. Na njega nisu obraćali pažnju, baš kao da i ne postoji.

A narednik Callaghen bio je podoficir kakvog su svi vojnici voljeli. Nikad nije lagao a sada je obećao da će ga unaprijediti.

— Da, gospodine, bio sam na izviđanju — reče. — Vi ste me poslali.

— Ti, ti...

Bolin je držao pušku u lijevoj ruci i sada, u trenutku odluke, desnom je posegnuo za revolverom. Njegov je bijes bio usmjeren na Spencera ali je cilj trebao biti Callaghen. I u tom trenutku najveće koncentracije doživio je trenutak neodlučnosti. Onda ga je nešto pogodilo ravno posred trbuha i činilo mu se kao da su ga žigosali vrućim željezom.

Bolin je koraknuo unatrag, pogledao Callaghena a onda svoj trbuh na kojem se već širila tamna mrlja...

I drugi su pucali. Callaghen je koraknuo u stranu.

Barber je bio na zemlji prostrijeljen s dva metka kroz grudi. Spencer ga je zapanjeno gledao kao da tek ovog tren shvaća što se dogodilo.

— To si dobro obavio, Spenceru — reče Callaghen. — Ti si pravi vojnik.

Okrenuo se i brzim koracima zagrabi uzbardo.

Tamo gore, Champion je čuo pucnjavu dok je među kamenjem tragao za ženama. Uhvatit će ih. Dok Callaghen zadržava ostale...

U jednom trenutku ipak je izašao do ruba da bi razgledao što se dolje događa. I tada je ugledao dugu kolonu plavo odjevenih jahača koji su brzo jahali prema podnožju planine na kojoj se odvijala borba.

Uskoro će se početi uspinjati. Dolazili su brzo, mora da su čuli pucnjavu. A bilo ih je mnogo.

Champion nije gubio vremena na neodlučnosti. Preko planina bilo je svega osam do deset kilometara puta a ovdje je imao dobra konja. Ako pojaše do druge strane planine, tamo ostavi životinju i izgubi se u brdima Providence, nitko ga više neće naći.

Tamo je bilo vode, raznih pećina i ...već je trčao prema konju.

U tom trenutku Callaghen se uspeo na zaravan i pred sobom ugledao konja. Puška mu je bila prazna pa ju je gurnuo u navlaku sedla i tada začuo korake. Preplašeni je konj poskočio naprijed i Callaghen se praznih ruku našao licem u lice sa Championom.

Učinio je jedino što je mogao. Poskočio je naprijed udario ga ljevicom u glavu i desnicom u trbuh, Champion se otkotrljao među stabla.

Puška mu je ispala i on je Callaghena dočekao raskriljenih ruku. Otkotrljali su se koji metar i onda opet postavili i skočili na noge.

Bila je to borba kakvu je Champion volio. Tukao se u svim traperskim logorima i nikada nije bio pobijeđen. Protivniku je prilazio njišući se poput medvjeda a na njega je nalikovao i snagom i izgledom.

Callaghen je nespretno dočekao njegov napad, pao je na leđa ali je uspio obuhvatiti protivnika oko bokova. Champion je posrnuo i onda teško udario u stijenju.

To ga nije onesposobilo. Otkotrljao se u stranu i ustao, spreman za borbu. Callaghen mu je jednim udarcem rasjekao usne ali je Champion pokušao da se domogne protivnikovih očiju. Bila je to borba na život i smrt. Callaghen je teško tresnuo na leđa i pokušao skupljenim nogama dočekati protivnika ali je to učinio trenetak prekasno. Champion je bio već na njemu. Narednik se okrenuo i uspio nogama obuhvatiti čovjekov vrat. Međutim taj je bio suviše iskusan borac okrenuo se u stranu i zagrizao u mišić iznad koljena. Callaghenov je zahvat smjesta popustio i Champion je bio slobodan. Opet su se obojica našla na nogama, jedan nasuprot drugome.

Champion je bio niži ali mnogo teži. Opet je napao njišući se da bi zbunio protivnika. Callaghen ga je dva puta snažno udario ali ga nije niti usporio. Stajali su jedan nasuprot drugome i izmjenjivali strašne udarce. Obojica su bila ozlijeđena i krvarili su. Callaghen je teško disao, hvatajući dah.

Champion se nasmijao.

Desnicom je udario Callaghena u trbuh i ovome su koljena popustila. Dok je padao, njegov je protivnik odstupio za korak, zamahnuo i udario ga u bradu.

Callaghen je pao na koljena a protivnik je prišao da ga dokrajči udarcem noge. Ali noga se odjednom našla u čeličnom zahvatu i podignuta visoko u zrak. Champion je poletio poledice i teško tresnuo. Dok je ustajao, dobio je udarac pod bradu i poletio unatrag udarivši o stijenu.

Sada se polaganije osovio na noge. Prvi je put pomislio da bi prvu borbu mogao izgubiti. Vojnici se možda već uspinju a njemu je potrebno vremena da uhvati konja i uzjaše. Ovu je borbu trebalo završiti brzo i temeljito.

Ali bio je potresen. Callaghen ga je obasuo serijom jakih udaraca koji bi ubili normalnog čovjeka. Traper se nagnuo i kad je izgledalo da će pasti na lice, bacio se naprijed poput pantele i glavom udario Callaghena u želudac. Narednik je poletio nekoliko metara natrag i pao na leđa. I kada mu se pogled razbistrio, ugledao je Championa kako podiže težak kamen i sprema se da mu njime smrvi glavu. Nije bilo vremena za ustajanje, nije bilo vremena za bilo što. Callaghen je paničnim pokretima ruku opipao oko sebe i pronašao kratak, debeo komad odlomljene cedrove grane i smjesta ga bacio.

Champion je držao težak kamen iznad glave pa se nije mogao izmaći. Odbacio je kamen ali prekratko, a grana ga je ipak pogodila u lice.

Zateturao je a Callaghen je već bio uz njega i pogodio ga strašnim aperkatom u bradu. Slijedio je udarac u želudac i kad se traper zgrčio naprijed, dočekalo ga je koljeno u bradu. Pao je naprijed na koljena i šake i u tom

trenutku odasvuđ su nagnuli u plavo odjeveni vojnici.

Callaghen je teturao i naišavši na kamen spustio se na njega hvatajući zrak.

— Sve u redu?

Podigao je glavu i ugledao kapetana Marriotta. Pokušao je ustati ali kapetan reče:

— Sjedite mirno, naredniče. Imali ste težak posao i dobro ste ga obavili — zastao je i dodao. — Dobio sam zapovijed da vas uhapsim.

— Uhapsite?

— Da, naredniče. Major Sykes smatra da ste dezertirali da biste se priključili kočiji u kojoj su putovale vaše dvije znanice. Da ste vi skrenuli kočiju i, u stvari, dezertirali.

— To je velika glupost, kapetane. Poručnik Sprague će vam reći...

— Sprague je mrtav, naredniče. Poginuo je u Marl Springsu. Poginuli su i gotovo svi njegovi vojnici, a kako znate, i vozar kočije...

Callaghen je polako ustao. Još uvijek ošamućen udarcima nije mogao sasvim shvatiti ono što mu je kapetan govorio.

— A MacBrody?

— On zapravo ništa ne zna. Vjeruje da vas je Sprague poslao s kočijom ali nije čuo kad je izdana zapovijed.

— Delawara zna...

— Dobro. Iako sumnjam da će major Sykes prihvatiti njegovu riječ. Poznato je da su i Dalaware i MacBrody vaši prijatelji.

Kapetan je posegnuo u unutrašnji džep kaputa.

— Međutim, postoji i ovo. Odavno je stiglo i mislim da vam je trebalo biti uručeno prvom prilikom. Zato sam odlučio da ja to učinim.

Callaghen je pogledao papire... njegova otpusnica koja je nosila datum otprije tri tjedna. Odavno se morala nalaziti u Camp Cadyju.

— Hvala vam kapetane — reče.

Pokušao je hodati ali tek je sada osjetio kako mu je teško i kako ga je Champion temeljito pretukao.

Dva su vojnika čuvala traperu.

— Čujem da odlaziš iz vojske. Ako ti je potreban partner, ...recimo da se

pronađe zlatni rudnik ili slično... samo pozovi starog Championa.

— Hvala — Callaghen se pokušao nasmejati. — Možda bih te opet morao tući a nisam siguran da bih uspio...

—o—

Pustinja je bila mirna i prijateljska. Na dugom putu do Camp Cadyja nisu vidjeli nijednog Indijanca. Zastali su kod Rock Springsa, Marl Springsa, Soda Lake i Cave Canyona. Prošavši kraj mjesta gdje su se jedva probili kroz indijansku zasjedu, Callaghen bez riječi zavrti glavom.

Malinda koja je jahala uz njega, shvatila je i tiho se nasmijala. Onda upita:

— Morty, a što sada?

— Pa... potražiti ću grad gdje je potreban šerif i u međuvremenu mogu studirati pravo. Ti si me upozorila na tu mogućnost.

— A pustinja?

— Da... pustinja. Katkad ću se probuditi usred noći i sjetiti se...

— A Zlatna rijeka?

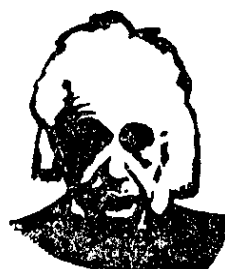
— Vjerujem da je tamo, čak mislim da znam gdje je ali ovih sam dana shvatio da nije zlato ono za što se vrijedi boriti.

— Nadam se da je nitko nikad neće naći — reče Malinda. — Neka uvijek ostane neotkrivena da bi ljudi imali što tražiti i čemu se nadati.

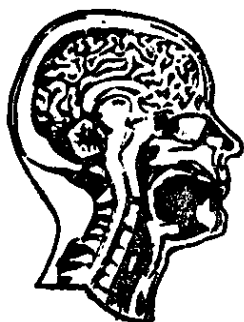
K R A J

**O svemu
što
uzbuđuje**

fokus

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louns L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE
154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU
155. H. S. Sharon: ZLAČO U KLANCU SMRTI
156. Louis L'Amour: PUTOVANJE NA ZAPAD
157. Matt Chisholm: McALISTEROVA OSVETA
158. Louis L'Amour: OSVETNIK
159. U. H. Wilken: KORACI U SMRT
160. Matt Chisholm: BORAC ZA MIR
161. G. F. Unger: PROGNAJICI
162. Peter Dawson: ZAMKA SE ZATVARA
163. G. F. Unger: BRZI REVOLVERAŠI
164. G. F. Unger: »TIGRICA«
165. Louis L'Amour: POTJERA KROZ PUSTINJU
166. G. F. Unger: KLOPKA NA TOPOLINOM POTOKU
167. Louis L'Amour: KILLOE
168. G. F. Unger: POSLJEDNJI OBRAČUN
169. G. F. Unger: ČOVJEK ZA DESET DOLARA
170. Frank Gruber: KUDRAVI VUK
171. G. F. Unger: TAJNA ZELENOG SLAPA
172. Louis L'Amour: IZ KLOPKE U ZASJEDU
173. G. F. Unger: VIŠE OD REVOLVERAŠA
174. Louis L'Amour: VATRENO KRŠTENJE
175. G. F. Unger: STUPICA ZA VUKOVE
176. G. F. Unger: ODMETNIK IZ DAKOTE
177. Scott F. Scott: BORI SE ZA SVOJ ŽIVOT, ČOVJEČE!
178. G. F. Unger: RIDOKOSA KARTASICA
179. Louis L'Amour: BITKA ZA VISORAVAN
180. G. F. Unger: DVONOŽNI TIGAR
181. Louis L'Amour: KAZNA STIŽE
182. H. S. Sharon: OLUJA U PRERIJI
183. Frank Striker: OSAMLJENI JAHAC
184. H. S. Sharon: TRI NITKOVA
185. Peter Dawson: KRV ZA ZEMLJU
186. Louis L'Amour: BROD ZA DIVLJI ZAPAD
187. F. G. Unger: SLATERLEE JOŠ JAŠE
188. Louis L'Amour: HONDO
189. H. S. Sharon: POHLEPA VODI U SMRT
190. H. S. Sharon: BLAGO LESINARA
191. G. F. Unger: KAD SJEVERNJAK ZOVE
192. Louis L'Amour: SABLASNI KLANAC
193. G. F. Unger: ŠERIF IZGUBLJENOG GRADA
194. H. S. Sharon: POKAZI IM ZUBE!
195. Louis L'Amour: CALLAGHEN

U PRIPREMI:

196. H. S. Sharon: HRANA ZA VUKOVE

Jeste li nabavili

cijena 20 dinara

LJETO

MAGAZIN

144 stranice

Ljubavne pripovijetke:

Alberto Moravia: LJUBOMORA
Brigitte Rielaw: RUŽE ZA PATTY
Ann Duffin: MOJ DJEVER CHARLES
Ana Žube: JEDNOG SUNČANOG JUTRA

Kriminalističke pripovijetke:

Alberto Avellano: RUTINSKA ISTRAGA
Neil Forsyth: UBOJSTVO U ZRCALU
Ivo Košutić: SJENKA PROŠLOSTI
Dorothy B. Bennett: RAZLOG ZA RASTAVU
Timothy Tatcher: NADNICA ZA HRABROST

Vestern pripovijetka:

Louis L'Amour: UDOVICA IZ DO-LINE SANTA ANA

SF pripovijetke:

Isaac Asimov: ZAJAMČENO ZA DOVOLJSTVO
Isaac Asimov: MAMU TREBA SLUŠATI

Stripovi:

Modesty Blaise: OPAKI PATULJCI (kompletan kriminalistički strip)
Alan Ford: PONOVO BABY KATE (kompletna neobjavljena epizoda)
Serif Matt Dillon u kompletnoj western epizodi: OSVETA MALE SOVE
Pink Panther: DOSADNA SLOBODA, PUT DO SREĆE (kompletne epizode)
Tom i Jerry: RASTEZLJIVA RUKA (kompletna epizoda)
Popaj (četiri kompletne epizode)

VATROMET PRIPOVIJEDAKA I STRIPA!